

Programmabegroting 2019 - 2022

Gemeentehuis
Singelpark 1
3984 NC Odijk
Postbus 5
3980 CA Bunnik
Telefoon (030) 659 48 48
Fax (030) 657 03 85
Website <http://www.bunnik.nl/>
E-mail info@bunnik.nl

Inhoudsopgave

Aanbieding	5
Inleiding	8
Programma: 1. Dienstverlening, veiligheid en Bestuur	11
Programma: 2. Fysieke Leefomgeving	17
Programma: 3. Sociaal Domein	29
Overzicht Overhead	37
Overzicht Algemene dekkingsmiddelen/Onvoorzien	39
Recapitulatie	41
Vaststellingsbesluit	43
Paragrafen	44
1. Bedrijfsvoering	45
2. Weerstandsvermogen en risicobeheersing	46
3. Lokale lasten en heffingen	52
4. Verbonden partijen	57
5. Kapitaalgoederen	64
6. Financiering	66
7. Grondbeleid	69
Bijlagen	72
Bijlage I: Reserves en voorzieningen	73
Bijlage II: Opgenomen Nieuw Beleid vanuit kaderbrief	76
Bijlage III: Structureel resultaat	79
Bijlage IV: Inventarisatie risico's	83
Bijlage V: Taakvelden	87
Bijlage VI: EMU saldo	89
Bijlage VII: Geprognosticeerde balans	91
Bijlage VIII: Uitvoeringsstrategie actiepunten 2019 - 2022	93

Aanbieding

Wij zijn verheugd u deze programmabegroting 2019-2022 aan te bieden. De programmabegroting laat een positief meerjarenprognose zien. Het begint in 2019 met een begrotingsoverschot van € 218.300 en loopt op tot een begrotingsoverschot van € 1.046.000 vanaf 2022. Wij zijn trots op het financieel perspectief voor deze kleine gemeente, maar willen wel gelijktijdig een winstwaarschuwing afgeven. De begrotingsoverschotten die er daadwerkelijk toe doen, liggen nl. in de toekomst (2021 en 2022). Zoals u waarschijnlijk weet, worden onze gemeentelijke inkomsten voor het grootste deel bepaald door de algemene uitkering. Op deze algemene uitkering hebben wij geen invloed; deze zijn nl. afhankelijk van de Rijksuitgaven. De praktijkervaring leert ons dat de algemene uitkering jaarlijks aanzienlijk kan fluctueren en daarom vragen wij u voorzichtigheid in acht te nemen bij de besteding van de toekomstige begrotingsoverschotten. Bovendien is in de laatste jaren sprake van een incidentele baat (leges omgevingsvergunningen), die de provincie meeneemt om het structurele saldo te bepalen. Deze is bepalend voor repressief of preventief provinciaal toezicht.

Evenals vorig jaar zijn wij van mening dat de programmabegroting 2019-2022 beleidsarm. In de Nota van actualisatie en het collegeprogramma 2018-2022 hebben wij onze bestuurlijke ambities opgenomen. De bestuurlijke ambities in de Nota van actualisatie focussen zich met name op formatie-uitbreiding om de gemeentelijke taken adequaat uit te voeren en zo nodig te intensiveren. Dit is gedaan, omdat wij vinden dat de gemeentelijke organisatie niet stil kan blijven staan en moet inspelen op lokale, regionale en landelijke ontwikkelingen. Of te wel wat we doen aan reguliere gemeentelijke taken doen we goed. Wij vinden dat de Bunnikse samenleving namelijk recht heeft op een goede uitoefening van deze gemeentelijke taken. De bestuurlijke ambities in het collegeprogramma richten zich voornamelijk op het thema duurzaamheid, energie en klimaat. Daarmee willen wij invulling geven aan de raadsbreed gedragen ambities op dit thema.

Het tot stand komen van deze begroting is een bijzonder proces geweest. Enerzijds zijn namelijk de doelstellingen van de uitvoeringsstrategie zoveel mogelijk vertaald en verwerkt in de programma's. Anderzijds is ongeveer gelijktijdig met het afronden van de begroting gewerkt aan het opstellen van het collegeprogramma 2018-2022. Deze combinatie maakt dat er een bepaalde overlapping bestaat tussen begroting en collegeprogramma. En tegelijkertijd is er ook sprake van nadrukkelijke verschillen. Immers, het collegeprogramma bevat ook doelen, beleidsvoornemens en actiepunten die nog geen deel uitmaken van bestaand beleid. Deze zijn vanzelfsprekend nog niet opgenomen in de begroting of de uitvoeringsstrategie.

Om zekere orde te scheppen in de verschillende, onderling samenhangende, documenten is onderstaande opsomming en ordening van belang:

1. De programmabegroting 2019-2022. Hierin is bestaand beleid inclusief de onderdelen wettelijke verplichtingen, vervangingsinvesteringen en bedrijfsvoering uit de kaderbrief 2019-2022 opgenomen. Daarnaast is een vertaling van de uitvoeringsstrategie met de kennis en inzichten van dit moment (zomer 2018) weergegeven. De cijfers kennen een peildatum van 1 juli 2018.
2. De Nota van actualisatie 2019-2022. Hierin worden verwerkt de belangrijke financiële ontwikkelingen tot circa eind september 2018. Dat is dus inclusief de financiële doorrekening van de septembercirculaire 2018 en de bestuurlijke ambities uit de kaderbrief 2019-2022. De Nota van actualisatie wordt gezien als 1e wijziging van de begroting 2019-2022.
3. Het collegeprogramma 2018-2022. De doelstellingen en te bereiken resultaten die hierin zijn opgenomen gaan soms verder dan het bestaande beleid. Daar horen in voorkomende gevallen ook noodzakelijke financiële middelen bij. De keuze die hierin uiteindelijk wordt gemaakt, zal worden vertaald in een 2e wijziging van de begroting 2019-2022.

Deze ordening heeft ons college geholpen bij een integrale afweging tussen beleid en beschikbare middelen en het beargumenteren van keuzes en richting. Wij zijn ervan overtuigd dat het hanteren van deze ordening bijdraagt aan een goede bestuurlijke behandeling waarbij een integrale afweging wordt gemaakt tussen doelen en actiepunten enerzijds en beschikbare (financiële) middelen anderzijds.

Omwille van duidelijkheid en beperking van complexiteit hebben wij onderzocht of het mogelijk is om bovengenoemde documenten te integreren in één document. Gelet op het moment van opstellen, het

moment van besluitvorming en de wettelijke deadline voor het indienen van onze begroting is dat echter geen haalbare opgave gebleken.

Voor wij de financiële totstandkoming van deze programmabegroting behandelen, gaan wij eerst in op de uitwerking van de uitvoeringsstrategie en de monitoring daarvan. Hoewel wij weten dat alle fracties veel waarde hechten aan het thema duurzaamheid, energie en klimaat gaan wij in deze aanbieding nog niet in op dit thema. Onze ambities op het thema duurzaamheid, energie en klimaat zijn aangegeven in het collegeprogramma 2019-2022. Overigens zijn in de programmabegroting (programma fysiek domein) wel de relevante beleidsontwikkelingen op het thema duurzaamheid, energie en klimaat opgenomen.

Uitvoeringsstrategie

In december 2017 heeft de gemeenteraad de uitvoeringsstrategie unaniem vastgesteld. De uitvoeringsstrategie kent 5 opgaven met een vliegwiel (substantiële woningbouw). In de begroting is een eerste aanzet gegeven voor de uitwerking hiervan. Met uitzondering van de opgave knooppuntontwikkeling *gaat het vooralsnog om de reguliere activiteiten die de gemeente al jaren uitvoert of waarin de gemeente participeert in regionaal verband en die passen binnen deze opgaven*. Financieel zijn dus nog geen extra structurele budgetten voor de uitwerking van de uitvoeringsstrategie opgenomen. Bij het opstellen van deze begroting is nl. uitgegaan dat tenminste in 2019 nog geen (extra) inkomsten worden ontvangen door het vliegwieleffect (substantiële woningbouw).

Over de betekenis en mogelijke uitwerking van de 5 opgaven gaat nog het gesprek plaatsvinden met de samenleving. Hierdoor kunnen/zullen er nog veranderingen plaats gaan vinden in de wijze waarop de opgaven worden uitgewerkt. Er is dus sprake van een groeimodel dat nog aan verandering onderhevig is. Daarnaast is de uitvoeringsstrategie een groeimodel vanuit organisatorisch oogpunt. In de komende jaren zal de uitvoering van de opgaven en het vliegwiel aan gewicht toenemen. De toename van het gewicht van de opgaven is *sterk* afhankelijk van het slagen van de bestuurlijke lobby voor draagvlak en instemming voor onze woningbouwplannen buiten de dorpen. Als dit vliegwiel niet ontstaat, concluderen wij dat Bunnik geen ontwikkelgemeente zal worden, maar min of meer een beheergemeente blijft.

De uitvoeringsstrategie kent op inhoud de volgende uitdagingen.

Knooppuntontwikkeling

Het realiseren van een openbaar vervoer knooppunt bij het station met een regionaal overstappunt (tangent). Het creëren van een multifunctionele ontmoetingsplaats bij het knooppunt. Het verbeteren en opwaarderen van de verbinding met het Utrecht Science Park.

Bouwen in de dorpen

De dorpen aantrekkelijker maken en verfraaien door woningbouw toe te voegen op potentiële bouwlocaties binnen de dorpen. Het realiseren van woningen voor ouderen dichtbij voorzieningen. Hiermee de zelfredzaamheid vergroten en werken aan klimaatbestendige dorpen.

Kwaliteit dorpscentra en voorzieningen

Vergroten van de kwaliteit van de dorpscentra. Aandacht voor de winkelvoorzieningen, sociale voorzieningen (onderwijs, jeugd, sport, etc.) en de inrichting van de openbare ruimte.

Versterken recreatieve kracht

Landschap goed laten aansluiten op de kernen. Goede verbindingen realiseren. Spreiding van het gebruik van de landgoederen naar het Kromme Rijnlandschap. Versterken van recreatie en verblijfsmogelijkheden voor inwoners en bezoekers van ons gebied, wat moet leiden tot een grotere bijdrage aan de economie en het draagvlak voor voorzieningen.

Focus op sociale kracht

Streven naar een evenwichtige bevolkingsopbouw, jong en oud bij elkaar. Realiseren van sociale woningbouw voor o.a. het huisvesten van specifieke doelgroepen. Een bijdrage leveren aan de inclusieve samenleving. Het bevorderen van de zelfredzaamheid van de gemeenschap en het individu.

Woningbouw buiten de rode contour (vliegwiel)

Uitbreiding met 1.000 tot 5.000 woningen ten westen van Odijk ten behoeve van de eigen woningbehoefte en die van de regio. Deze woningbouw draagt bij aan het realiseren van de overige vijf opgaven en het versterken daarvan.

Het komende jaar zal de uitvoeringsstrategie verder vorm worden gegeven – binnen onderstaande budgetten – aan de hand van een aantal producten, te weten:

1. Een communicatie- en participatiestrategie is in concept gereed, maar moet nog in 2019 worden uitgerold;

2. Een programmaplan, waarin de inrichting van de organisatie voor de uitvoeringsstrategie wordt vormgegeven; deze wordt de komende maanden uitgerold in de organisatie;
3. Het starten met het opstellen van een programma per opgave, die samen met de samenleving wordt opgesteld met uitgebreide participatie;
4. Een ontwikkelingsvisie voor geheel Bunnik waarin verbanden worden gelegd tussen de vijf opgaven en het masterplan voor de substantiële woningbouwopgave;
5. Een lobbytraject richting omliggende gemeenten en hogere overheden dat zal uitmonden in een onderhandelingsdocument, waarin afspraken worden vastgelegd met regiopartners om gezamenlijk tot uitvoering te kunnen komen.

De hiervoor beschreven werkzaamheden gaan de komende jaren steeds meer tijd en energie vragen van een groot deel van de organisatie. Iedere expertise en inbreng is nodig. Niet alleen om voor iedere opgave een programma op te stellen met de samenleving, maar zeker ook in de voorbereiding van het vliegwiel. Voor al deze activiteiten heeft de raad voor 2019 een budget van € 500.000 beschikbaar gesteld. Daarnaast is in de begroting al structureel een bedrag van € 100.000 opgenomen voor de uitvoering van de strategische agenda. In 2019 moet helder worden welke middelen noodzakelijk zijn vanaf 2020 en volgende jaren voor de werkzaamheden in het kader van de uitvoeringsstrategie, zodat deze in de begroting kunnen worden opgenomen. Gelijktijdig wordt dan inzichtelijk gemaakt welke kosten van de planvorming uiteindelijk kunnen worden verhaald op de uitleglocatie (vliegwiel).

Zoals hierboven is toegelicht, zijn de doelstellingen van de uitvoeringsstrategie zoveel mogelijk uitgewerkt in concrete actiepunten en opgenomen in de begroting. Daarmee maakt de uitvoeringsstrategie onderdeel uit van de planning & control-cyclus van de gemeente Bunnik. Dat betekent dat de monitoring, verantwoording en eventuele bijstelling een plek krijgt in de toekomstige planning & control-documenten van de gemeente. Daarbij is sprake van een groeimodel. Wendbaarheid is immers noodzakelijk in verband met toekomstige ontwikkelingen zoals de uitkomst van participatietrajecten, afspraken met hogere overheden en externe partners en uitwerking van de bouwopgave als 'vliegwiel'. De uitkomsten daarvan krijgen een plek in toekomstige versies van de begroting.

Inleiding

Wijze van totstandkoming en opzet

De gemeenteraad heeft op 5 juli 2018 de kaderbrief 2019-2022 vastgesteld. Deze kaderbrief gaf een vooruitblik op de te verwachten ontwikkeling van de begrotingspositie voor 2019 en volgende jaren en bevat de financiële kaderstelling door de gemeenteraad voor wat betreft het nieuwe beleid. De kaderbrief en het bestaande beleid uit de programmabegroting 2018 is de basis geweest voor deze programmabegroting 2019-2022. Bovendien zijn de doelstellingen van de uitvoeringsstrategie uitgewerkt in relevante actiepunten en opgenomen in de programma's.

Grondslag

De uitgangspunten zoals die zijn vastgesteld voor de opstelling van de kaderbrief 2019-2022 zijn eveneens gehanteerd voor het opstellen van de programmabegroting 2019. Daarnaast is rekening gehouden met de structurele financiële effecten voortvloeiend uit de besluitvorming van de gemeenteraad tot en met de vergadering van 5 juli 2018.

Gehanteerde technische uitgangspunten:

	2019	2020	2021	2022
Woningprognose (1-1)	6.375	6.502	6.786	6.935
Inwonerprognose (1-1)	15.227	15.506	16.131	16.459
Prijsstijging	2,7%	0%	0%	0%
Loonstijging	2,4%	0%	0%	0%
Rekenrente voor nieuwe investeringen	1,5%	1,0%	1,0%	1,0%
Belastingtarieven:				
OZB	Zie prijsstijging	-	-	-
Hondenbelasting	idem	-	-	-
Toeristenbelasting	idem	-	-	-
Marktgeden	idem	-	-	-
Leges (excl. bouwleges)	idem	-	-	-
Afvalstoffenheffing, reinigingsrechten ¹	100% kosten-dekking	100% kosten-dekking	100% kosten-dekking	100% kosten-dekking
Rioolrecht ²	100% kosten-Dekking	100% kosten-dekking	100% kosten-dekking	100% kosten-Dekking

Leeswijzer

De begroting is in 3 programma's opgebouwd te weten: Dienstverlening, veiligheid en bestuur, Fysieke leefomgeving en Sociaal domein. Elk programma heeft zijn eigen kleur in de begroting. De opgaven van de uitvoeringsstrategie zijn in tabelvorm opgenomen in de betreffende programma's. De daarin opgenomen actiepunten 2019 zijn, zoveel mogelijk, toegelicht onder de tabellen. In ieder programma zijn vervolgens de overige beleidsontwikkelingen opgenomen. Daarna is een toelichting op de relevante verbonden partijen opgenomen en zijn de wettelijk verplichte beleidsindicatoren en incidentele baten en lasten vermeld. Ieder programma wordt afgesloten met een financieel overzicht 'Wat mag het kosten?' en een toelichting op de mutaties ten opzichte van de begroting 2018.

¹ Verrekend worden 100% van de netto lasten vermeerderd met de compensabele BTW.

² Verrekend worden 100% van de kosten van de riolering c.a., de compensabele BTW, 50% van de kosten straatreiniging. Deze uitkomst wordt verminderd met de verfijningsuitkering riolering in de algemene uitkering uit het gemeentefonds. Basis is het dekkingsplan bij het Gemeentelijk Rioleringsplan.

Begrotingspositie 2019 - 2022

Situatie kaderbrief 2019-2022

De jaarschijf 2019 van de kaderbrief 2019–2022 sluit met een nadelig saldo van € 567.100. Voor de jaren 2020 tot en met 2022 wordt ook een nadelig saldo geraamd.

Saldi kaderbrief

De kaderbrief 2019 sloot met de volgende saldi:

Saldi x € 1.000

	2019	2020	2021	2022
Saldo kaderbrief	-567,1	-307,6	-317,9	-350,1

Saldi Informatienota

Bij de vaststelling van de kaderbrief 2019-2022 is een informatienota aangeboden. Hierin stond het effect van de meicirculaire op de begroting vermeld. Het meerjarenperspectief na de informatienota was als volgt:

Saldi x € 1.000

	2019	2020	2021	2022
Saldo Informatienota	400,5	819,5	1.139,3	1.107,1

Financiële ontwikkelingen na de informatienota

Na de informatienota hebben zich de volgende financieel belangrijkste nieuwe ontwikkelingen voorgedaan, welke zijn verwerkt in de begroting.

Saldi x € 1.000

	2019	2020	2021	2022
salarissen	-103,0	-103,0	-103,0	-103,0
herverdeling verwerkingskosten	-59,4	-59,4	-59,4	-59,4
uren grondexploitatie	-31,6	-74,6	-74,6	-74,6
ozb	102,3	83,1	171,7	188,6
effect 1e berap	-36,9	-22,8	-2,9	-2,9
overig	-53,6	-47,4	-11,6	-9,9
Totaal ontwikkelingen	-182,2	-224,1	-79,8	-61,1

Salarissen

Er is een verschil in salarissen van 1,3% van de totale loonsom (€ 103.000). Dit komt onder andere voort uit personele wisselingen met andere inschalingen, periodieken, tussentijdse aanpassingen van functierangen, wijzigingen in cao en (pensioen-)premies, en dergelijke.

Herverdeling (verwerkings)kosten

Periodiek vindt herijking en actualisatie van de kostenverdeling plaats. In deze begroting is daarvan sprake bij de (verwerkings)kosten die zijn gerelateerd aan de openbare ruimte en groen. De uitkomst daarvan is dat minder kosten worden toegerekend aan het product afval. Dat leidt tot een positief effect voor onze inwoners omdat er, vanwege het kostendekkende karakter, sprake is van lagere tarieven voor de afvalstoffenheffing. Tegelijkertijd zorgt dat voor een nadelig effect in het begrotingsaldo omdat de betreffende kosten moeten worden opgevangen in de exploitatie.

Uren grondexploitatie

In de begroting 2019 is rekening gehouden met uren voor Het Burgje en scholeneiland Bunnik die gedekt worden uit de grondexploitatie. Omdat voor 2020 en verder deze uren niet meer ingezet worden voor de grondexploitatie heeft dit een nadelig effect. In verband met de uitvoeringsstrategie kan dit in de toekomst nog wijzigen.

OZB

Bij het opstellen van de begroting worden de cijfers van de OZB geactualiseerd. In verband met de huidige woningbouwprognose ontstaan er verschuivingen in de ramingen. Tevens heeft er een nacalculatie 2018 plaatsgevonden. Dit leidt tot een structureel voordeel.

Effect 1e berap 2018

In de 1^e bestuursrapportage 2018 is een structureel effect opgenomen. Dit wordt bij het opstellen van de begroting verwerkt.

Situatie volgens de programmabegroting 2019

Volgens de nu voorliggende begroting 2019 bedraagt voor 2019 het saldo € 218.300. De jaren erna sluiten af met saldi van € 595.400 in 2020, € 1.059.500 in 2021 en € 1.046.000 in 2022.

Saldi x € 1.000

	2019	2020	2021	2022
Saldo programmabegroting 2019-2022	218,3	595,4	1.059,5	1.046,0

Ontwikkeling algemene reserve

Op begrotingsbasis (peildatum 1 juli 2018) bedraagt de algemene reserve € 9,1 miljoen op 1 januari 2019 (zie de staat van reserves en voorzieningen). Na 1 januari 2019 vinden op grond van diverse *al* genomen raadsbesluiten nog toekomstige onttrekkingen plaats aan de algemene reserve in verband met eenmalige uitgaven of investeringen. Rekening houdend met deze onttrekkingen neemt de algemene reserve af tot € 7,7 miljoen. Dit is exclusief de winstneming grondexploitatie Het Burgje.

Toelichting mutaties begroting 2018-2019

Het verschil tussen de begroting 2018 en de begroting 2019 wordt toegelicht als het verschil > € 50.000 op programmaniveau bedraagt. Zoals te zien is bij de verschillen toelichtingen zijn de verschillen voornamelijk het gevolg van de kaderbrief 2019-2022 of raadsvoorstellen.

Programma: 1. Dienstverlening, veiligheid en Bestuur

Uitvoeringsstrategie

Substantiële woningbouwopgave (vliegwiel)

Doel	Wat gaat Bunnik doen?	Actiepunt 2019
<p>Creëren van nieuwe, inclusieve woongebieden met het landschap als drager</p> <p>Gedifferentieerde woningbouw toevoegen, zodat verschillende doelgroepen in onze gemeente kunnen (blijven) wonen én om doorstroming op de woningmarkt te bevorderen</p> <p>Bijdragen aan de regionale woningbehoefte voor onder andere de kenniswerkers van het USP</p>	Een coalitie vormen met buurgemeenten en hogere overheden om de totale opgave integraal en in samenwerking te realiseren	Samenwerking met coalitiepartijen nader vorm geven (afsprakenpakket opstellen)
	(Samen met mogelijke coalitiepartners) een actieve lobby voeren voor een breed draagvlak voor onze integrale opgave bij de provincie	Een actieve bijdrage leveren in U10 en provinciale verbanden (waaronder aan Locatiestudie, UNed, knooppuntontwikkeling en verstedelijkingsstrategie)
		Gerichte en (pro)actieve communicatie voeren om onze opgaven en ambities blijvend onder de aandacht te brengen
	(Samen met marktpartijen) een masterplan opstellen	Opstellen van onze randvoorwaarden voor gebiedsontwikkeling
		Het opstellen van een gezamenlijke propositie voor knooppunt Bunnik aan de provincie Utrecht (in relatie met opgave 2 Knooppuntontwikkeling)
		Een bijdrage leveren aan een integrale Omgevingsvisie als juridische basis voor het masterplan (mede in relatie tot opgave 3 Bouwen binnen de dorpen)
De gewenste woningbouwdifferentiatie onderzoeken op de schaal van Bunnik	Oppakken in relatie met opgaven bouwen binnen de dorpen en focus op sociale kracht	

Samenwerking/lobby voeren

Een substantiële woningbouwopgave (vliegwiel) op een uitleglocatie ten westen van Odijk maakt onderdeel uit van de uitvoeringsstrategie als middel om de gestelde doelen in de vijf opgaven van de uitvoeringsstrategie te kunnen realiseren. Tevens biedt dit de regio een helpende hand bij het kunnen realiseren van de grote regionale woningbouwopgave, zeker in combinatie met de ontwikkeling van het stationsgebied Bunnik als regionaal knooppunt.

Voor het verkrijgen van groen licht voor deze grote gebiedsontwikkeling is er een intensieve lobby nodig bij betrokken partijen en hogere overheden. Voor de lobby richting het regionale infrastructuurprogramma UNed (bestaande uit stad, U10, provincie en Rijk) is een propositie nodig.

Gezamenlijke propositie

Een propositie die integraal is ingestoken maar duidelijk oplossingen biedt aan de regionale bereikbaarheidsproblematiek, onder andere door “transport oriented development” (knooppunt-ontwikkeling). Deze propositie zal samen met de markt en andere stakeholders worden opgesteld. Deze door markt (privaat) en (mede)overheden (publiek) gedragen propositie kan bijdragen aan de op te stellen regionale verstedelijkingsstrategie. Eveneens vormt de propositie een opmaat naar een masterplan, waarin de contouren worden bepaald voor de invulling van het knooppunt en de locatie buiten de rode contour.

Actieve communicatie

Communicatie is onlosmakelijk verbonden aan de uitvoeringsstrategie. Om het gedachtegoed van de uitvoeringsstrategie op de juiste wijze uit te kunnen dragen, wordt een communicatie- en participatiestrategie opgesteld. Deze behelst meerdere niveaus en meerdere doelgroepen (zowel intern als extern). De uitwerking en uitvoering van deze communicatie- en participatiestrategie zal het komende jaar en de jaren erna een (steeds) belangrijke(re) rol gaan krijgen. Dit zal veel aandacht en capaciteit vragen van de gemeentelijke communicatie. Maar het moge duidelijk zijn dat de impact groter is en gevolgen heeft voor de hele organisatie. Zelfs de raad en bestuur hebben als ambassadeurs van de uitvoeringsstrategie een belangrijke communicatie-rol. Het komende jaar zal de communicatie- en participatiestrategie verder worden uitgewerkt inclusief bijbehorende structurele capaciteits- en financiële baten en lasten

Juridische basis (omgevingsvisie)

In de juridische vertaling van dit masterplan in een integrale omgevingsvisie (of structuurvisie voor de huidige Wro) voor de hele gemeente zullen de relaties met de overige opgaven duidelijk worden gemaakt. Mede vanwege het kunnen verhalen van kosten.

Voor het masterplan is het nodig aan te geven welke randvoorwaarden Bunnik stelt aan de ontwikkelingen. Inhoudelijke randvoorwaarden op het gebied van woningdifferentiatie, woonvormen en dichtheden, duurzaamheid en milieu, infrastructuur, relatie met landschap, voorzieningen etc. Maar ook meer organisatorische randvoorwaarden zoals samenwerkingsvormen, communicatie, kostenverhaal en grondbeleid.

Overige relevante beleidsontwikkelingen

EBU (Economic Board Utrecht) tot 2020 en U10

De EBU richt zich op het omzetten van maatschappelijke uitdagingen in economische kansen binnen de domeinen groen, gezond en slim. Ze richt zich daarbij meer concreet op het toepassen van innovaties en technologieën voor een gezonde en duurzame stedelijke leefomgeving (Healthy Urban Living). Dit is ook het overkoepelende thema in de regio Utrecht (U10), als motor voor een duurzame groei van economie, welvaart en welzijn. De strategische agenda 2013-2020 (Stepping Stones) is het inhoudelijke kompas van de EBU om hier uitvoering aan te geven. Deze agenda is in nauwe dialoog tussen bedrijven, kennisinstellingen en overheden opgesteld.

De EBU heeft de afgelopen periode goede resultaten geboekt in maatschappelijke opgaven die ook op de agenda's van gemeenten staan zoals de transitie in de zorg, energiebesparing, aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt. Dit zijn maatschappelijke vraagstukken die alle gemeenten binden. In 2019 zal de EBU verder uitvoering geven aan de regionale economische strategische agenda en de regionale maatschappelijke vraagstukken.

U10

De regio staat de komende jaren voor grote opgaven, zoals de energietransitie, de bouw van circa 100.000 woningen (gezond wonen), het accommoderen en stimuleren van economische groei, het opvangen van de mobiliteitsgroei, nieuwe verdienmodellen voor het landelijk gebied en behoud en verdeling van de hoge regionale welvaart. Die opgaven kunnen niet anders dan in samenhang gezien en aangepakt worden. Het U10 netwerk is daarom bezig met een doorontwikkeling om van doelverkenkende samenwerking naar opgabegegerichte uitvoering te komen. Aan de bestuurstafels bestaat ook de wens om meer 'op de bal' te spelen: krachtiger partnerschappen binnen en buiten de regio, opgabegegerichte organisatie, hardere bestuurlijke afspraken en meer uitvoeringskracht (zonder te institutionaliseren). Met handhaving van de flexibiliteit om bijvoorbeeld ook verschillende snelheden te kunnen faciliteren. Andere overheden vragen daar ook om: de EU, het Rijk en de provincie zien de regionale schaal als een logische schaal om gesprekspartners op te zoeken en programma's te (co)financieren (Regionale

stimuleringsprogramma's, woningmarkt afspraken, Interbestuurlijk Programma, Regiodeals, InvestNL, Omgevingswet, ruimtelijk-economische strategieën etc.). De U10 wil het momentum van nieuwe Rijksprogramma's en lokale verkiezingen benutten om een volgende stap te maken in de wijze waarop de regio (coördinatie van) de uitvoering van de regionale Koers organiseren. Dit zonder de kern van de filosofie van de U10 te verliezen: gelegenheidsallianties, een netwerksamenwerking, lokaal besluiten door college en raden. Deze doorontwikkeling past overigens ook geheel in de gedane aanbevelingen, begin 2017, naar aanleiding van de evaluatie U10.

De U10 bestuurstafels worden nog meer ingericht op basis van samenhangende thema 's. Voor concrete projecten/programma's worden (mede op basis van al opgedane ervaringen in het netwerk) zgn. op uitvoering gerichte (bestuurlijk/ambtelijke) themateams geformeerd. Voor de vijf bestuurstafels en drie opgavetafels zijn ook bestuurlijke trekkers en plaatsvervangend trekkers uit de U10 gemeenten benoemd. Met twee plaatsvervangend voorzitters op de bestuurstafel gezonde woon- en leefomgeving en de bestuurstafel economische positionering, Is Bunnik bestuurlijk goed vertegenwoordigd in de regio.

Om vervolgens tot opgevegerichte uitvoering te komen zullen de U10 gemeenten de komende jaren ook vaker (en meer) ambtelijke capaciteit beschikbaar moeten stellen aan de regio. In onze lobby voor de uitvoeringsstrategie is de U10 een belangrijke partner. Dit vraagt voor komend jaar behoorlijk veel extra inspanningen van onze zijde om aan de regionale bestuurs-/opgavetafels draagvlak te creëren voor onze uitvoeringsstrategie.

Verkiezingen

In 2019 vinden drie verkiezingen plaats. Op 20 maart 2019 de gecombineerde verkiezingen van Provinciale Staten en het Waterschap, op 23 mei 2019 de verkiezing van het Europees Parlement.

Openbare orde en veiligheid (OOV)

In 2018 is een plan van aanpak 'Basis op orde OOV' opgesteld voor een kwaliteitsimpuls op het gebied van openbare orde en veiligheid. De gemeente prioriteert de komende jaren een aantal thema's om deze impuls te realiseren: Het betreft de volgende thema's:

Ondermijning

De gemeente stelt ondermijningsbeleid op, zodat de gemeente in samenwerking met ketenpartners de facilitering van georganiseerde criminaliteit en de netwerken die erachter liggen kan bestrijden en voorkomen. De aandacht gaat daarbij uit naar bewustwording van bestuur, ambtenaren en inwoners en de toepassing van de wet Bibob om het bestuur te adviseren over het integer gebruik van vergunningen, subsidies en aanbestedingen.

Versterken burgerkracht en sociale veiligheid

De gemeente wil de bewustwording van veiligheidsrisico's en de burgerkracht in de samenleving bevorderen. In eerste aanleg denkt de gemeente aan het actief benutten en promoten van WhatsApp groepen, het organiseren van laagdrempelige inloopsprekuren in de dorpskernen en het houden van bijeenkomsten met de inwoners over de veiligheidsaanpak.

Verstevigen integrale samenwerking

De gemeente wil de regierol op openbare orde en veiligheid verstevigen. Aan de orde komt het ontwikkelen van de interne organisatie en de afstemming met overlegpartners op casuïstiek en thema's als woninginbraken en geweld, ondermijning, drank en horeca en de persoonsgerichte aanpak. Ook zal de gemeente de controle op evenementen en vergunningen actieve wijze uitvoeren.

Doorontwikkeling Crisisbeheersing

De gemeente wil de lokale structuur en de vakbekwaamheid met betrekking tot de crisisbeheersing verbeteren. Daarvoor zoekt de gemeente de samenwerking op met andere gemeenten en worden trainingen en oefeningen georganiseerd voor de leidinggevende en uitvoerende functies.

Voor de uitvoering van deze thema's is naast de reguliere werkzaamheden nog geen kwantitatieve capaciteit in de organisatie aanwezig. De uitbreiding van deze kwantitatieve capaciteit maakt onderdeel uit van onze bestuurlijke ambities, die inhoudelijk en financieel zijn opgenomen in de Nota van actualisatie. Deze nota wordt in dezelfde raadsvergadering behandeld als de voorliggende programmabegroting, zodat een afweging daarvan ten opzichte van andere ambities kan plaatsvinden.

Producten

Product	Activiteiten
Gemeenteraad	Raad
	Griffie
College van B&W	Burgemeester en Wethouders
	Communicatie
	Commissie bezwaarschriften
	Kabinetszaken
Samenwerking	Bestuurlijke samenwerking
	Basisregistratie personen
Gegevensbeheer	Basisregistratie objecten
	Organisatiekosten
Bedrijfsvoering	Website
Klantencontact	Klachtenbehandeling
Burgerzaken	Burgerlijke stand
	Rijbewijzen en reisdocumenten
	Verkiezingen
	Naturalisatie
Vergunningverlening	APV en bijzondere wetten
	Uitwegvergunningen en invalideparkeerkaarten
	Markt en standplaatsen
	Omgevingsvergunningen
Begraafplaats	Begraafplaats
Gegevensbeheer	Basisregistratie personen
	Basisregistratie objecten
Beschermdende maatregelen	Criminaliteitspreventie
	Overige beschermende maatregelen
	Crisisbeheer
Brandweezorg	Brandweer
	Brandweerkazerne Bunnik
	Brandweerkazerne Werkhoven

Beleidsindicatoren

Conform de nieuwe BBV zijn de volgende beleidsindicatoren voorgeschreven:

Naam indicator	Eenheid	Uitkomst		
		Bunnik	Landelijk	Jaartal
Verwijzingen Halt	Aantal per 10.000 jongeren	51	131	2017
Harde kern jongeren	Aantal per 10.000 inwoners	0	1,3	2014
Winkeldiefstallen	Aantal per 1.000 inwoners	1	2,2	2017
Geweldsmisdrijven	Aantal per 1.000 inwoners	2	5	2017
Diefstallen uit woning	Aantal per 1.000 inwoners	2,4	2,9	2017
Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte)	Aantal per 1.000 inwoners	3	4,8	2017

Verbonden partijen

In dit programma wordt gebruik gemaakt van onderstaande verbonden partijen.

Verbonden partij	Doel/ uitvoering van gemeenschappelijke taken van:
Belastingsamenwerking gemeenten & hoogheemraadschap Utrecht (BghU)	Uitvoeringsinstantie voor het heffen en innen van gemeentelijke belastingen en de uitvoering basisregistratie WOZ.
Veiligheidsregio Utrecht (VRU)	Ter uitvoering van de taken van de Wet op de Veiligheidsregio's (WVR). In deze wet en bijbehorende uitvoeringsbesluiten zijn de taken en bevoegdheden van de veiligheidsregio's neergelegd.

Incidentele baten en lasten

Voor een financieel robuuste begroting is het van belang dat incidentele baten niet worden ingezet ten behoeve van structurele lasten. Dit wordt op dit programma transparant gemaakt met behulp van onderstaand overzicht.

Eenmalige lasten	2019	2020	2021	2022
Uitvoeringsstrategie	500.000			
Bijdrage Veiligheidsregio (VRU)	27.516			21.000
Reisdocumenten	11.802			
Verkiezingen	57.852			
Eenmalige baten	2019	2020	2021	2022
Leges omgevingsvergunningen	506.220	318.010		

Wat mag het kosten?

Lasten en baten	Realisatie 2017	Begroting 2018	Begroting 2019	Meerjarenbegroting		
				2020	2021	2022
Lasten	4.809,6	6.171,2	6.204,2	5.582,5	5.621,8	5.637,5
Gemeenteraad	347,4	374,7	363,5	363,5	363,5	363,5
College van B&W	562,0	974,2	969,7	469,9	470,0	470,0
Samenwerking	26,5-	103,1	106,5	106,5	106,5	106,5
Bedrijfsvoering	2.002,8	2.651,9	2.633,5	2.608,5	2.608,5	2.608,5
Klantcontact	2,9	2,9	3,0	3,0	3,0	3,0
Burgerzaken	258,7	261,5	249,5	179,8	208,4	208,4
Vergunningverlening	412,1	495,4	510,6	510,6	510,6	510,6
Begraafplaats	38,3	38,3	39,2	39,2	39,2	39,2
Gegevensbeheer	190,9	271,3	268,4	268,4	271,0	272,1
Beschermende maatregelen	52,6	60,3	68,0	68,0	68,0	68,0
Brandweezorg	968,4	937,8	992,4	965,1	973,1	987,9
Baten	904,1	1.724,9	1.577,7	1.049,3	739,0	752,0
Gemeenteraad	-	-	-	-	-	-
College van B&W	153,8	15,0	15,3	15,3	15,3	15,3
Samenwerking	-	-	-	-	-	-
Bedrijfsvoering	-	-	-	-	-	-
Klantcontact	-	-	-	-	-	-
Burgerzaken	349,1	301,8	213,2	191,0	198,7	198,7
Vergunningverlening	382,7	1.391,1	1.333,0	826,8	508,7	521,7
Begraafplaats	-	-	-	-	-	-
Gegevensbeheer	13,7	12,3	11,4	11,4	11,4	11,4
Beschermende maatregelen	-	-	-	-	-	-
Brandweezorg	4,7	4,8	4,9	4,9	4,9	4,9
Saldo lasten en baten	3.905,5-	4.446,3-	4.626,5-	4.533,2-	4.882,8-	4.885,5-

Toelichting mutaties begroting 2018 – 2019

Er is een nadelig verschil van € 180.200 van 2019 ten opzichte van 2018. De volgende ontwikkelingen liggen hieraan ten grondslag:

- Bij het product brandweezorg is het verschil te verklaren doordat de bijdrage van de VRU met € 57.000 is bijgesteld. Dit is in de kaderbrief opgenomen.
- Bij het product burgerzaken zijn er minder leges paspoorten en identiteitskaarten in 2019 ten opzichte van 2018 doordat de geldigheidsduur is verlengd van 5 naar 10 jaar. Dit is in de kadernota 2018 opgenomen. Het is een verschil van € 88.600.
- Bij het product vergunningverlening is een nadelig verschil van € 58.100 doordat er minder leges omgevingsvergunning zijn in 2019. Deze prognose is gebaseerd op de woningbouwaantallen die per jaar fluctueren.
- De overige verschillen zijn € 23.500 voordelig.

Programma: 2. Fysieke Leefomgeving

Uitvoeringsstrategie

Versterken recreatieve kracht

Doel	Wat gaat Bunnik doen?	Actiepunt 2019
U1.1. Versterken economische structuur met verblijfsrecreatie U1.2. Verminderen druk Amelisweerd – Rhijnduinen - Vechten (ARV) U1.3. Verbeteren groene verbindingen vanuit de dorpen naar het landschap	Opstellen Programma Recreatie & Toerisme	Uitwerking onderdeel recreatie omgevingsvisie Kromme Rijn
	Recreatieve ontwikkeling ten zuiden van de Kromme Rijn	Promotie en marketing via routes en informatievoorziening
		Uitvoering gebiedsproces ARV
		Besluit deelname Regiostrategie Toerisme
		Routebureau Utrecht: promotie en marketing
		Nieuwe Hollandse Waterlinie lokale vertaling
		Aanleg wandelroutenetwerk
Koppeling recreatief gebruik fietsen met 'optimaal faciliteren van voor- en natransport op de fiets' (opgave knooppuntontwikkeling)		

Algemeen

De gemeente Bunnik ligt op een belangrijk knooppunt van twee potentiële werelderfgoederen: Nieuwe Hollandse Waterlinie (NHW) en de Romeinse Limes en op fietsafstand van een derde, het Rietveld Schroderhuis. Het Nationaal Liniecentrum op Fort bij Vechten, de kleinschalige overnachtings- en recreatiemogelijkheden, het 'groene' karakter van de zakelijke recreatieondernemingen, de potentie van de Kromme Rijnstreek voor een interessant fiets- en wandelnetwerk, bieden volop kansen.

Toerisme en recreatie is in Utrecht volop in ontwikkeling, zowel op provinciaal, regionaal als lokaal niveau. Om een duidelijk beeld te krijgen van de Bunnikse mogelijkheden, kansen en wensen met betrekking tot deze ontwikkelingen, is de gemeente Bunnik in 2018 gestart met een programma Recreatie en Toerisme. Dit programma is eveneens de uitwerking van de opgave 'versterken recreatieve kracht' in de uitvoeringsstrategie. De acties in het programma komen voort uit en sluiten aan op regionale recreatieve ontwikkelingen.

In het programma Recreatie en Toerisme zijn de volgende projecten en actiepunten opgenomen, waarin Bunnik voornamelijk meedoet met recreatieve ontwikkelingen in regionaal verband. Dit betreft:

Uitwerking Omgevingsvisie Kromme Rijn, onderdeel recreatie

Voorop het gebied Amelisweerd/Rhijnduinen ligt grote recreatieve druk. Om de Kromme Rijnstreek als recreatief gebied te ontwikkelen en hiermee recreanten en toeristen beter te spreiden, is de gemeente Bunnik in 2018 samen met de gemeenten Houten en Wijk bij Duurstede en de VVV Kromme Rijnstreek van start gegaan met de uitwerking van het onderdeel recreatie van de Omgevingsvisie Kromme Rijn. Op basis van deze uitwerking maken bovengenoemde partijen keuzes voor de (recreatieve) ontwikkeling van de Kromme Rijnstreek en bepalen ze hun standpunt in regionaal verband. Dit doet de gemeente Bunnik binnen de kaders van de Pijler Recreatieve Kracht van de Uitvoeringsagenda.

Promotie en marketing via routes en informatievoorziening

Om de potentie van het Kromme Rijngebied als recreatief uitloopgebied zo volledig mogelijk te kunnen benutten, is de promotie en marketing van het Kromme Rijngebied en de (recreatieve) mogelijkheden een belangrijk middel. In 2019 zal dit, ook binnen alle andere actiepunten van de opgave, een speerpunt zijn.

ARV gebiedsproces

In 2018 is door de provincie Utrecht, gemeente Bunnik en gemeente Utrecht een verkenning uitgevoerd naar de mogelijkheden en wensen voor een gebiedsproces ARV (Amelisweerd/Rhijnauwen/Vechten). Dit gebiedsproces loopt door in 2019 en moet leiden tot betere (bestuurlijke) samenwerking en gedragen keuzes voor het gebied.

Regiostrategie (inter)nationaal toerisme Utrecht Region

Regiomarketingplan voor trekken naar en spreiding van bezoekers binnen Utrecht Region. Een toerist die de stad Utrecht bezoekt is interessant voor de regio en andersom. City- en regiomarketingorganisaties in regio Utrecht hebben daarom een gezamenlijke toeristische regiomarketingstrategie ontwikkeld voor 'Utrecht Region'. Hierin wordt de regio in het geheel als één toeristische bestemming gepositioneerd met de Kromme Rijnstreek als een van de districten. Het doel is om nieuwe bezoekers aan te trekken en bezoekers die al in de regio zijn te spreiden door de regio. Vanaf 2018 worden marketingmiddelen ingezet richting toeristen uit Duitsland, België en Nederland met interesse in citytrips, erfgoed, fietsen en wandelen. De gemeente Bunnik is gevraagd om deel te nemen in de uitvoering van deze strategie.

Routebureau Utrecht inclusief communicatie en marketing gebieden

Om de recreatieve routestructuur in de provincie Utrecht en de digitale ontsluiting hiervan te verbeteren, hebben de provincie Utrecht en de 26 Utrechtse gemeenten routebureau Utrecht opgericht. Het Routebureau Utrecht zorgt voor een samenhangend recreatief netwerk in de provincie dat aansluit op omliggende provincies en landelijke netwerken, een hogere gebruiksfrequentie van de routes en provincie-dekkende en innovatieve netwerken. 2019 is het eerste volledige jaar dat de gemeente Bunnik deelneemt.

Nieuwe Hollandse Waterlinie (NHW)

De Nieuwe Hollandse Waterlinie (NHW) is voor de gemeente Bunnik een belangrijke landschappelijke en recreatieve drager. De aanwezigheid hiervan in de gemeente, met de twee grootste forten en het Nationaal Waterliniemuseum, biedt volop kansen voor recreatieve ontwikkeling. De NHW staat op het punt om toegevoegd te worden aan de Werelderfgoedlijst van UNESCO als uitbreiding van de Stelling van Amsterdam. In 2020 wordt besloten over toekenning van de UNESCO Werelderfgoedstatus. Daarvoor is aantoonbaar draagvlak bij betrokken partijen een belangrijke voorwaarde. Zowel op nationaal, regionaal en lokaal niveau wordt hieraan gewerkt. In 2019 richt de gemeente Bunnik zich vooral op de lokale bekendheid van de NHW met een 'U bevindt zich hier-campagne', het vertellen van de lokale verhalen met betrekking tot de NHW en educatie. Dit doet de gemeente met een netwerk van ondernemers, vrijwilligers, Provincie, gemeenten en terreinbeherende organisaties. Hiervoor wordt, samen met de provincie, extra tijdelijke capaciteit ingezet.

Agenda Vitaal Platteland (AVP) Wandelroutenetwerk en andere initiatieven

Door de provincie Utrecht is voor de periode 2016-2020 in samenwerking met gebiedspartijen de nieuwe AVP opgesteld. Onderdeel van de AVP is het versterken van de recreatieve structuur in het Kromme Rijngebied door het aanleggen van een wandelroutenetwerk dat aansluit op de wandelroutenetwerken in aangrenzende gebieden (aanleg 2018/2019). Daarnaast hebben de provincie en de gemeenten geld beschikbaar gesteld voor initiatieven uit het gebied die bijdragen aan de doelen in de AVP.

Koppeling recreatief gebruik fietsen met 'optimaal faciliteren van voor- en natransport op de fiets' (opgave knooppuntenontwikkeling)

Binnen de opgave knooppuntenontwikkeling is het optimaal faciliteren van voor- en natransport op de fiets een van de acties. In 2019 onderzoekt de gemeente de mogelijkheden voor de koppeling van het utilitair en recreatief gebruik van de fiets(paden).

Voor de uitvoering van deze thema's is naast de reguliere werkzaamheden nog geen kwantitatieve capaciteit in de organisatie aanwezig. De uitbreiding van deze kwantitatieve capaciteit maakt onderdeel uit van onze bestuurlijke ambities, die inhoudelijk en financieel zijn opgenomen in de Nota van actualisatie. Deze nota wordt in dezelfde raadsvergadering behandeld als de voorliggende programmabegroting, zodat een afweging daarvan ten opzichte van andere ambities kan plaatsvinden.

Knooppuntenontwikkeling

Doel	Wat gaat Bunnik doen?	Actiepunt 2019
U2.1. Het creëren van snelle en comfortabele fietsverbinding tussen station en USP U2.2. Versterken van de economische structuur U2.3. Het versterken van gebruik OV en fiets	Verbeteren verbinding OV en fiets (fysieke maatregelen)	Uitwerken Projectplan fietsverbinding Bunnik – USP
		Aansluiten bij ontwikkelingen o.g.v. recreatieve routes (opgave Versterken recreatieve kracht)
		Participeren in co-makersgroep
	Verbeteren parkeren en “smart mobility” (diensten en modaliteiten)	Stimuleren samenwerking gebruikers in gezamenlijk parkeerbeleid
		Onderzoeken mogelijkheden smart mobility
		Aansluiten bij (regionale) pilots deelsystemen en smart mobility
	Creëren van een aantrekkelijke plek / Placemaking (korte en middellange termijn)	Voortzetten placemaking en placebranding
		Beleidsmatig aanwijzen stationsgebied als “experimenteergebied”
	Opstellen van een strategische lange termijn visie	Opstellen propositie voor provincie met stakeholders (in relatie met opgave Vliegwiel)
		Uitwerken propositie in Masterplan (in relatie met opgave Vliegwiel)
		Lobby knooppunt Bunnik (in relatie met opgave Vliegwiel)

Participeren comakersgroep

Het verbeteren van het stationsgebied als knooppunt heeft naast lokale waarde, meerwaarde voor de regionale mobiliteitsopgaven. Nadat de gemeente samen met de provincie Utrecht een geslaagde pilot had afgerond met als doel de ontwikkelpotentie van het stationsgebied als regionaal knooppunt te onderzoeken, is de gemeente met het ontstane brede netwerk en opgedane kennis verder aan de slag gegaan. Door middel van placemaking maakt de comakersgroep van het stationsgebied een gewaardeerde en succesvolle plek en creëren investeringskracht. Door meer functies en voorzieningen toe te staan, wordt het station overdag, en vooral ook na werktijd en in het weekend aantrekkelijker, interessanter en sociaal veiliger als ontmoetingsplek. Is er een comakersgroep opgericht met bedrijven en bewoners die samen op zoek gaan naar oplossingen voor problemen (waar niemand eigenaar van is) die alleen gezamenlijk opgelost kunnen worden.

Verbeteren fietsverbinding Bunnik – Utrecht Science Park

Als onderdeel van de directe fietsverbinding tussen Houten en De Bilt, vormt de fietsroute Bunnik – USP een belangrijke schakel. Met betrokken partijen wordt een plan van aanpak opgesteld om deze verbinding te verbeteren. Verbeteringen die meerdere doelen dienen, op zowel recreatief, utilitair en gezondheidsgebied, maar ook voor het USP als ideale verbinding in oostelijke richting ter ontlasting van de huidige bereikbaarheidsdruk. Het plan van aanpak zal in samenwerking met betrokken partijen verdere uitwerking krijgen in 2019. Hierbij zal ook participatie belangrijk zijn.

Verbeteringen openbare ruimte

Met het uitvoeren van korte termijn activiteiten wil de comakersgroep waarde creëren, waaronder het vervolgen van het experiment foodtruck en het vergroten van de wandel-aantrekkelijkheid Anton van Dampad. In 2019 zullen er nieuwe activiteiten bijkomen.

Gezamenlijk parkeerbeleid/smart mobility

Het creëren van slimme gebiedssamenwerking is ook een belangrijk onderdeel van placemaking. Daarom participeert de gemeente in de zoektocht van gebruikers naar slimme oplossingen voor de parkeerproblematiek in het gebied, onder andere door het testen van deelsystemen, het opzetten van gezamenlijk parkeer-management en het aantrekkelijk maken van het (deel)fietsgebruik. Hiervoor is het

belangrijk dat de gemeente aangesloten is bij onder andere de regionale pilot voor deelfietssystemen en de provinciale pilot voor smart mobility.

Placebranding als onderdeel van placemaking

Studenten van de Hogeschool Utrecht hebben met hulp van de comakersgroep brandingsconcepten ontwikkeld voor het knooppunt Bunnik. Markeringconcepten die identiteit geven aan het gebied, aan de mensen die het gebruiken en aan de ambitie voor de toekomst. Samen met de comakers werkt de gemeente dit uit tot een brandingsconcept, waaraan activiteiten gehangen kunnen worden en gerichte communicatie kan plaatsvinden. Uiteindelijk moet het partijen enthousiasmeren om te investeren in het stationsgebied en mogelijk de rest van de gemeente. In 2019 gaat de comakersgroep verder met het uitwerken en vullen van het brandingsconcept en het uitvoeren van gerichte activiteiten en communicatie.

Experimenteergebied

Wat wel werkt en wat niet, is de comakersgroep aan het uittesten. Zo kan snel worden ingespeeld op veranderingen en worden grote desinvesteringen en teleurstellingen voorkomen. Om hieraan meer uiting te geven en om wat meer tijdelijke vrijheden te creëren wijst de gemeente het gebied aan als experimenteergebied.

Opstellen propositie knooppuntontwikkeling stationsgebied

Zie tekst bij vliegwielen (substantiële woningbouw).

Bouwen in de dorpen

Doel	Wat gaat Bunnik doen?	Actiepunt 2019
U3.1. Het aantrekkelijker maken van de dorpen U3.2. Het creëren van meer draagvlak voor voorzieningen en winkels U3.3. Het vergroten van de doorstroming via het bouwen binnen de dorpen van nieuwbouw appartementen voor ouderen	Relatie omgevingsvisie dorpen en landgoederen met de pijler bouwen in de dorpen (start 2018)	In gesprek gaan met de stakeholders + voorbereiding omgevingsvisie
	Woonvisie i.r.t. bouwen in dorpen	Uitwerking kaders per locatie
	Locatieonderzoek bouwen in de dorpen	Vaststelling kwalitatief locatieonderzoek
	Prioritering in woningbouwprognose	Aanjagen particuliere initiatieven (jaarlijks maximaal 2)
	Transformatie bedrijven binnen de dorpen naar woningbouw	Actief in gesprek gaan met mogelijk te verplaatsen bedrijven
	Appartementen bouwen voor ouderen	Kader specifieke locaties
	Creëren van een stedelijk woonmilieu rond station Bunnik	Zie opgave 3: Knooppuntontwikkeling
	Bij nieuwbouw in de dorpen schenken we extra aandacht aan de openbare ruimte, de architectuur en de stedenbouwkundige uitstraling van de plannen	Opstellen beeldkwaliteitsplan voor elke nieuwbouwontwikkeling
	Nieuw te bouwen woningen worden in lijn met het rijksbeleid energieneutraal	Vaststellen nieuw duurzaamheidsplan
Particuliere woningeigenaren stimuleren mee te doen met verduurzamen	Vaststellen nieuw duurzaamheidsplan	

Voorbereiding omgevingsvisie

In het vigerende Structuurplan 2007-2015 is een woningbouwopgave van maximaal 1.000 woningen ten westen van Odijk opgenomen. Deze opgave is vastgelegd in de provinciale ruimtelijke structuurvisie (PRS), herijking 2016. In de buurtschappen van Odijk worden maximaal 150 woningen van dit programma voorzien. In de omgevingsvisie Kromme Rijngebied is benoemd dat het Structuurplan 2007-2015 nog geldig blijft naast de omgevingsvisie voor het buitengebied. Dit betekent dat er binnen de vigerende visies voor het beoogde uitlegebied al ruimte is voor woningbouw buiten de rode contour.

De grotere regionale opgave buiten de rode contour kan alleen gepaard gaan met het optimaal benutten van de beschikbare ruimte binnen de dorpen. Voor een goede afweging over de optimale benutting van de ruimte binnen de dorpen is een integrale omgevingsvisie voor de dorpen en landgoederen van groot belang en dient als opvolger van het structuurplan 2007-2015. Deze integrale omgevingsvisie beperkt zich niet tot opgave '3. Bouwen in de dorpen', maar moet ook zijn meerwaarde hebben voor bijvoorbeeld de opgaven '5. Focus op de sociale kracht' en '4. Kwaliteit dorpscentra en leefvoorzieningen'. Vraagstukken voor deze omgevingsvisie zijn o.a. parkeren, leefbaarheid, de verjonging van het bomenbestand, biodiversiteit, duurzaamheid, toegankelijkheid vanuit de sociale hoek (zelfredzaamheid samenleving) en de omgang met ruimte voor winkels en bedrijven.

Deze omgevingsvisie is bedoeld om een antwoord te geven op de invulling van de ruimte binnen de dorpen en richt zich primair op de drie kernen en de directe omgeving, alsmede de historische landgoederen. Deze visie is niet statisch, maar dynamisch. Ontwikkelingen vanuit de uitvoeringsstrategie zoals de substantiële bouwopgave en/of de pijler knooppuntontwikkeling vragen namelijk een nadere uitwerking in de integrale omgevingsvisie.

In 2018 en 2019 wordt over de omgevingsvisie voor de dorpen en landgoederen in gesprek gegaan met de stakeholders om zodoende de voorbereiding van deze omgevingsvisie af te ronden. Het in gesprek gaan maakt onderdeel uit van het communicatieplan uitvoeringsstrategie.

Uitwerking kaders per locatie

In de visie op wonen zijn diverse doelgroepen benoemd waarvoor een woningbehoefte bestaat (middenklasse huur, sociale huur, ouderen, jongeren, etc.) en waar de gemeente zich op wil gaan richten. Met deze behoeften in gedachte moet per locatie gekeken worden welke woningen, voor wie, en met welke kwaliteit passend is, ook kijkend naar de ruimtelijke impact van de bebouwing op de bewuste locatie.

Deze visie op wonen loopt tot 2021. Daarna – wanneer de substantiële bouwopgave een feit is – wil Bunnik de regio en USP (kenniswerkers) faciliteren met het aanbieden van geschikte huisvesting.

Vaststelling kwalitatief locatieonderzoek

In het kader van de regionale woningbehoefte is bekeken welke locaties binnen de dorpen geschikt zijn voor woningbouw. In de woningbouwprognose 2019-2022 behorende bij de programmabegroting 2019 zijn deze locaties opgenomen. Het gaat voornamelijk om locaties die ontwikkeld worden door particulier initiatief; de gemeente is slechts faciliterend. Deze woningbouwprognose wordt jaarlijks geactualiseerd, naar de huidige stand van zaken (huidig gebruik, alternatieven voor huidige gebruiker, impact omgeving, etc.).

In regionaal verband wordt gewerkt aan een kwalitatief locatieonderzoek. Hierin worden de huidige, maar ook nieuwe potentiële locaties voor Bunnik meegenomen. De jaarlijkse actualisering van de locaties is daarvoor mede de input. De verwachting is dat dit kwalitatieve locatieonderzoek in 2019 wordt vastgesteld. Dit regionale locatieonderzoek vormt mede de basis voor de provincie om te besluiten in hoeverre de substantiële bouwopgave tot de mogelijkheden behoort.

Aanjagen particuliere initiatieven

Om het bouwen binnen de dorpen te stimuleren zullen de particulieren, die veelal de locaties in handen hebben, moeten worden aangejaagd voor de voortgang van de projecten. Jaarlijks zal bekeken moeten worden welke ontwikkellocaties van belang zijn om extra aangejaagd te worden. De knelpunten moeten in beeld komen waar de vertraging in de ontwikkeling door wordt veroorzaakt. Dit knelpunt kan een andere politiek-bestuurlijke houding vragen, financiële steun voor bepaalde onderzoeken of bemiddeling met andere instanties (corporatie, ontwikkelaar, provincie etc.).

Het optimaal benutten van de ruimte binnen de dorpen versterkt de positie van de gemeente in de regio om de substantiële bouwopgave mogelijk te maken.

Verplaatsen bedrijven binnen de dorpen

De bedrijfslocaties binnen de dorpen zijn interessant voor transformatie naar woongebied. Op initiatief van bedrijven binnen de dorpen, die willen verplaatsen, kan in gesprek gegaan worden of verplaatsing buiten de dorpen of buiten de gemeente mogelijk is om zo ruimte te creëren voor woningbouw binnen de dorpen. Dit vergt mogelijk een actievere houding van de gemeente en zeker een samenwerking met bedrijven en marktpartijen.

Kader (bouwen voor ouderen) specifieke locatie

Bij de realisatie van projecten binnen de dorpen in de nabijheid van voorzieningen (haltes OV en winkelvoorzieningen) vergroot Bunnik de mogelijkheden om ouderen zo lang mogelijk zelfstandig te laten

wonen en sociale contacten te onderhouden. Voor de bedoelde locaties is dit een belangrijk kader. Daarmee kan de gewenste doorstroming in het kader van de visie op wonen worden gerealiseerd en wordt de zelfredzaamheid van de samenleving versterkt. Daarnaast is in het licht van de visie op wonen en het transformatieplan sociaal domein een onderzoek gestart naar de woningbehoefte in relatie tot sociaal domein. De uitkomst hiervan zal ook dienen als kader voor mogelijke locaties. Op deze manier wordt de verbinding tussen het fysieke en sociale domein tot stand gebracht.

Knooppuntontwikkeling (verwijzing)

Dit betreft een locatie binnen de dorpen die in opgave 3 'Knooppuntontwikkeling' nader wordt uitgewerkt.

Opstellen beeldkwaliteitsplan voor elke nieuwbouwontwikkeling

Bunnik wil kwaliteit toevoegen en de dorpen aantrekkelijker maken. Onderdeel van de plannen binnen de dorpen is dan ook de inrichting van de openbare ruimte in dat gebied. Het verplichten van beeldkwaliteitsplannen van zowel de architectuur van de bebouwing als de openbare ruimte bij nieuwe substantiële initiatieven draagt bij aan een verhoogde uitstraling. In de dorpscentra zal Bunnik daarnaast ook inzetten op het vergroten van de ontmoetingsfunctie. Het opstellen van deze beeldkwaliteitsplannen zal in gezamenlijkheid met de omwonenden en andere partners (bijv. marktpartijen) worden opgepakt.

Vaststellen nieuw duurzaamheidsplan

Nieuw te bouwen woningen worden in lijn met het rijksbeleid energieneutraal

Bij elk nieuwbouwplan en ontwikkeling is energieneutraal en zo duurzaam mogelijk het uitgangspunt. De bekostiging hiervan moet binnen de plannen worden opgevangen. Voor een nadere uitwerking van voorwaarden en eisen aan nieuwbouw zal een nieuw duurzaamheidsplan worden opgesteld. Het duurzaamheidsplan geeft invulling aan het brede thema 'klimaat, energie en duurzaamheid' in het collegeprogramma 2018-2022.

Particuliere woningeigenaren stimuleren mee te doen met verduurzamen

Naast nieuwbouw moet er aandacht komen voor de bestaande bouw wanneer het gaat om het verduurzamen van de bebouwing. In het nieuw op te stellen duurzaamheidsplan zal nader uitgewerkt worden op welke wijze stimulering van woningeigenaren kan plaatsvinden. Verduurzaming geldt ook voor klimaatadaptatie en het verbeteren van de openbare ruimte. Het duurzaamheidsplan geeft invulling aan het brede thema 'klimaat, energie en duurzaamheid' in het collegeprogramma 2018-2022.

Kwaliteit dorpscentra en voorzieningen

Doel	Wat gaat Bunnik doen?	Actiepunt 2019
U4.1. Het bestendigen van het bestaande winkelareaal en het creëren van levendige centra	Samen met betrokkenen wordt planvorming per centrum opgepakt	Opstellen stedenbouwkundige verkenning De Meent Odijk
		Ontwikkelen van een instrument voor het opzetten van een netwerk voor publieke, private en maatschappelijke partners (pilot-locatie)
	Bij bestaande/geplande reconstructieprojecten wordt in beeld gebracht welke keuzes mogelijk zijn op het gebied van kwaliteitsverbetering en wat daarvan de (financiële) gevolgen zijn	Uitvoering Engboogerd
	U4.2. Kwaliteitsverbetering openbare ruimte (vergroten verblijfsaarde)	
U4.3. Nieuwe voorzieningen zo situeren dat ze het bestaande voorzieningenaanbod versterken	In 2021 of 2022 wordt een stedenbouwkundige visie gemaakt over de verbinding met de dorpscentra. Deze is afhankelijk van de dan bekende locaties en het bouwvolume/-tempo	Geen, start nadat er zicht is op nieuwbouwlocatie(s)
	Het kwaliteitshandboek openbare ruimte actualiseren	In 2019 wordt gestart met het actualiseren van het kwaliteitshandboek openbare ruimte

Stedenbouwkundige verkenning De Meent Odijk

Op en rond De Meent spelen diverse ontwikkelingen. In een stedenbouwkundige verkenning worden deze op een rij gezet en (ruimtelijk) vertaald naar het gebied.

Ontwikkeling netwerk publieke, private en maatschappelijke partners

Dit actiepunt moet in samenhang worden gezien met het thema 'democratische vernieuwing, communicatie en participatie' in het collegeprogramma en vraagt om een nadere uitwerking, zodat bestuurlijke keuzes over dit thema kunnen worden gemaakt. Duidelijk is dat de gemeente moet steunen op de sterk participerende samenleving om haar doelen te realiseren. Wel moet de gemeente zo nodig vooraf duidelijke randvoorwaarden (bijvoorbeeld financieel) in de participatie aangeven.

Afhankelijk van de bestuurlijke keuzes op genoemd thema zet de gemeente in op het (laten) ontwikkelen van een instrument waardoor een sterk netwerk ontstaat van publiek/privaat/maatschappelijke partners om te bevorderen dat zij in gezamenlijkheid werken aan een divers en toekomstbestendig aanbod van voorzieningen. Idee is dat vanuit deze netwerken in de kernen (bestaand en nieuw) wordt gebouwd aan de kwaliteit van de kernen.

Uitvoering Engboogerd

Bij de besluitvorming over de uitvoering van de reconstructiewerkzaamheden in de wijk Engboogerd worden varianten voorgelegd die variëren in kwaliteit. Doel is een meer expliciete (bestuurlijke) afweging van kwaliteit en prijs.

Actualiseren kwaliteitshandboek openbare ruimte

In 2019 wordt een startgemaakt met de actualisatie van het kwaliteitshandboek waarbij deze wordt aangepast aan nieuwe normen op het gebied van toegankelijkheid, inclusiviteit, klimaatadaptatie, duurzaamheid en groenbeheer.

Overige relevante beleidsontwikkelingen

Verkeersbeleid en Regionaal verkeer en vervoer

Bunnik wordt gekenmerkt door veel verkeer- en vervoersstromen. Het zoeken naar een goed evenwicht tussen mobiliteit en leefbaarheid, met name in het buitengebied, is de grote uitdaging. De verkeer- en vervoersstromen beperken zich niet tot de gemeente Bunnik maar raken ook alle buurgemeenten, provincie en het rijk.

De provincie Utrecht is bezig met een studie over de mogelijkheden van grootschalige woningbouw tot 2040 (zowel binnen de dorpen als naar mogelijke uitleglocaties). Dat zal grote effecten hebben op de mobiliteit in de regio. De uitkomsten laten nog op zich wachten. Om die reden zijn nog geen definitieve conclusies getrokken uit de Quick Scan naar de mobiliteitseffecten van woningbouw in Wijk bij Duurstede en Odijk op de N229, uitgevoerd met de provincie en Wijk bij Duurstede in 2017. Eerst moet het meer algemene, regionale beeld helder worden. Daarbij speelt ook onze eigen uitvoeringsstrategie een belangrijke rol.

Met de gemeente Houten en provincie Utrecht is in maart 2018 een bestuursovereenkomst gesloten over een integrale oplossing voor de verkeerssituatie in het buitengebied tussen Houten en Bunnik. De daarin opgenomen maatregelen zijn gericht op het realiseren van de oostelijke ontsluiting van Houten op de A12 en maatregelen om de verkeersveiligheid in het buitengebied te verbeteren. De maatregelen zullen in 2019 als definitief voorstel aan de gemeenteraden en Provinciale Staten worden voorgelegd.

Er wordt zoveel mogelijk uitvoering gegeven aan het in 2015 vastgestelde Verkeersbeleidsplan. Echter, door het wegvallen van de Provinciale subsidies voor verkeer en vervoer als gevolg van de verliezen op de Uithoflijn, wordt de uitvoering wel beperkt. De discussie over nieuwe verkeerssubsidies wordt met de provincie in U10-verband gevoerd.

Samenwerking routes, paden en groen toezicht

Bij opheffing van het recreatieschap UHVK is door de deelnemers besloten om het beheer van de routes, paden en groen toezicht gezamenlijk voort te zetten. Stichting Beheer Heel de Heuvelrug heeft de uitvoering van dit pakket op zich genomen en draait in 2019 voor het eerst een volledig jaar.

LEADER gebiedsprogramma

In 2015 heeft de gemeente Bunnik middels een intentieverklaring uitgesproken deel te willen nemen aan het nieuwe LEADER-gebied Utrecht Oost. Speerpunten van LEADER in Utrecht Oost zijn: 1) versterken

van stad-landrelatie rond de thema's voedsel, recreatie en educatie en 2) innovatie van bedrijf en burgerschap, met name rond de thema's duurzame energie, sociale innovatie en zorg voor elkaar. LEADER ondersteunt brede projecten die vanuit de samenleving aangedragen worden en passen binnen bovengenoemde speerpunten.

Groen

Ingezet wordt op kwalitatief groen. Dit betekent dat er aandacht is voor een grote diversiteit aan groen waardoor zowel de belevingswaarde, de ecologische rijkdom, als de ziekteresistentie groter wordt. Er wordt gekozen voor goede groeiplaatsen voor gezonde bomen, een overgang naar ecologisch beheer van wegbermen en heesters en vaste planten voor belevingswaarde en ecologie.

Helaas heersen er een aantal boomziekten waardoor er de komende jaren zeer veel bomen gekapt moeten worden in het buitengebied. Op deze plaatsen worden nieuwe bomen geplant.

In Bunnik komen een aantal plaagsoorten voor die problemen veroorzaken. Het gaat om reuzenberenklauw, Japanse knoop en de eikenprocessierups. De kosten voor bestrijding van deze soorten zijn aanzienlijk en lopen jaarlijks verder op. In 2019 worden de kosten opgevangen binnen het reguliere budget.

Afval

In de afvalvisie is vastgesteld dat de gemeente Bunnik toewerkt naar 75% afvalscheiding in 2020. Om dit scheidingspercentage te bereiken zijn er diverse maatregelen nodig, uitgewerkt in het Afvalbeleidsplan. Het Afvalbeleidsplan wordt begin 2019 aan de gemeenteraad voorgelegd. Na vaststelling ervan worden vanaf 2019 maatregelen uitgevoerd om de hoeveelheid ingezamelde grondstoffen te verhogen en de hoeveelheid restafval te verminderen.

Duurzaamheid, energie en klimaat

Milieuambitie van het Rijk

Nederland heeft zich gecommitteerd aan de afspraken die in het Klimaatakkoord van Parijs zijn gemaakt. Om dit te realiseren wil Nederland in 2050 geen koolstofdioxide (CO₂) meer uitstoten.

Dit betekent dat er (bijna) geen fossiele brandstoffen meer worden gebruikt, dat de benodigde energie duurzaam wordt opgewekt vanuit hernieuwbare bronnen en er geen gebruik meer kan worden gemaakt van aardgas.

In oktober 2017 is het nieuwe regeerakkoord gesloten. Hierin is een emissiereductie van 49% in 2030 opgenomen als tussendoel richting 2050.

Uitwerking van deze emissiereductie wordt weergegeven in een klimaatakkoord. Dit klimaatakkoord is de opvolger van het Energieakkoord zoals 2013 is gesloten onder leiding van de SER. Het uitgewerkte klimaatakkoord moet eind 2018 klaar zijn, wat de financiële consequenties zijn is op dit moment nog onbekend.

Diverse partijen (rijk, VNG, IPO, Unie van Waterschappen en bedrijven) zijn direct betrokken de invulling van dit akkoord. Dit is onderverdeeld in een aantal Klimaatafzaken. De uitvoering van de Klimaatafzaken 'Elektriciteit' en 'Gebouwde omgeving' zal grotendeels bij provincies en gemeenten komen te liggen door middel van de regionale energie strategie (RES). Deze bevat onder meer een regionale uitwerking hoe CO₂ te besparen in de elektriciteitsvoorziening en de gebouwde omgeving.

Voor Bunnik geldt dat er gesprekken plaats vinden om dit in U10 verband op te pakken. Dit omdat de opwek van duurzame energie een gemeente overschrijdende opgave is. In 2019 moeten hier afspraken over zijn gemaakt en mogelijk gestart zijn met de uitvoering.

Gasloos

Daarnaast wordt er van gemeenten verwacht dat zij voor 2021 een plan te hebben op welke wijze de gemeente per wijk van het gas af gaat. In 2019 wordt hiermee gestart.

Dit dient een uitgewerkt plan te zijn waarin wordt aangegeven in welk jaar, welke wijk, welke alternatieve warmtebron tot haar beschikking krijgt. Alleen al het opstellen van het plan vraagt menskracht en financiën. Hiervoor is naast de reguliere werkzaamheden geen kwantitatieve capaciteit in de organisatie aanwezig. In dat kader wordt bij de bestuurlijke ambities uitbreiding van kwantitatieve capaciteit gevraagd, die financieel is vertaald in de Nota van actualisatie.

Klimaataadaptatie

In het Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie is als doel gesteld dat Nederland in 2050 water robuust en klimaatbestendig is. Dit om te voorkomen dat de gemeente over een aantal jaar tegen hoge kosten aan loopt door overstromingen of hitte. Door hier de komende periode op te acteren wordt het risico kleiner. Om de doelstelling voor 2050 te bepalen wordt er gewerkt aan het in beeld brengen van de kwetsbaarheden. Dit doen we gezamenlijk met de regio middels het uitvoeren van stresstesten.

In 2019 wordt er toegewerkt naar een verankering van klimaatadaptatie in beleid en handelen. Dat betekent dat vanaf 2020 alle ingrepen in de openbare ruimte rekening moeten houden met klimaatadaptatie. De maatregelen omvatten onder andere de aanleg van wadi's en waterberging, regenwaterriolering en het verminderen van de oppervlakte gesloten verhardingen. De maatregelen worden gelijktijdig uitgevoerd met andere projecten in de openbare ruimte. In 2019 wordt een start gemaakt met de maatregelen onder andere in de wijk Engboogerd.

Duurzaamheid, lopende acties

In 2016 is structureel budget beschikbaar gesteld voor de uitvoering en ondersteuning van allerhande activiteiten op het gebied van duurzaamheid. Zo is er budget beschikbaar gesteld voor de uitvoering van het Zonneplan Heel Bunnik in de Zon (2017). Met dit 2-jaren actieprogramma geeft Bunnik zonne-energie een boost op diverse fronten. Dit loopt door in 2019, onder andere met verduurzaming van het eigen gemeentelijk vastgoed.

In 2018 is, met participatie uit de samenleving, gewerkt aan een duurzaamheidsprogramma met concrete acties voor de komende jaren. De uitvoering hiervan zal in 2019 starten.

Vanuit duurzaamheidspunten worden initiatieven ten aanzien van oplaadpunten voor elektrisch rijden en andere alternatieve brandstoffen blijvend gefaciliteerd.

Duurzaamheid, nieuwe acties en initiatieven

De activiteiten intern en extern op het gebied van duurzaamheid nemen behoorlijk toe. Dit komt onder andere door het doorvoeren van landelijke wetgeving op het gebied van duurzaam bouwen en gasloze wijken. De gemeente wordt gevraagd in te spelen op actuele ontwikkelingen die bijdragen aan het bereiken van de doelen van het lopend duurzaamheidsbeleid. Dit doen we door het aanjagen, verbinden, zelf het goede voorbeeld geven, etc. Daarvoor is in de huidige situatie beperkte ambtelijke capaciteit beschikbaar. We hebben structureel 1 fte voor milieu en duurzaamheid (beleid en ontwikkeling). Met de diverse opgaven die voor ons liggen is dat uiterst beperkt en kunnen we lang niet aan alle verwachtingen voldoen. Voor de ambities en invulling daarvan wordt op dit punt verwezen naar het collegeprogramma.

Sport en accommodaties

De uitvoering van het sport- en accommodatiebeleid (o.a. voorzieningen sportvelden, beleid MFA's) wordt op dit moment grotendeels gedekt door inhuur. Dit is niet gewenst vanwege het structurele karakter van de taken en de problematiek (veel betrokken partijen, historische kennis is belangrijk). Daarom de wens om hiervoor 0,5 fte structurele formatie in te zetten. In dat kader wordt bij de bestuurlijke ambities uitbreiding van kwantitatieve capaciteit gevraagd, die financieel is vertaald in de Nota van actualisatie.

Omgevingswet

De Rijksoverheid werkt aan een nieuwe wet voor het omgevingsrecht: de Omgevingswet. De planning is dat de Omgevingswet in 2021 in werking treedt. De Omgevingswet bundelt en vereenvoudigt alle wetten op het gebied van de leefomgeving. Het huidige omgevingsrecht bestaat uit tientallen wetten en honderden regelingen voor ruimte, wonen, infrastructuur, milieu, natuur en water. Het huidige omgevingsrecht is daarmee verbrossend, verdeeld en gericht op deelbelangen. De wetgeving is daardoor te ingewikkeld geworden voor de mensen die ermee werken. Daarnaast biedt het geen oplossing voor het omgaan met (nieuwe) maatschappelijke opgaven zoals klimaatadaptatie, de transitie naar duurzame energie of het realiseren van voldoende woningen.

Met de Omgevingswet wil het Kabinet snellere en betere besluitvorming over projecten in de fysieke leefomgeving mogelijk maken. De nieuwe wet dient voorspelbaar en eenvoudig in gebruik te zijn. De wet gaat uit van een samenhangende benadering van de leefomgeving in beleid, regelgeving en besluitvorming. Daarbij is ruimte voor regionale verschillen. Gemeenten kunnen hun regelgeving toesnijden op de lokale situatie en ambitie.

De komst van de Omgevingswet betekent ook een cultuuromslag in denken en werken. Verwacht wordt een open blik van de overheid naar de leefomgeving en nieuwe initiatieven daarbinnen. De wet daagt burgers en bedrijven uit om actief met ideeën te komen voor het ontwikkelen en verbeteren van de leefomgeving.

Het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) ondersteunt de invoering van de Omgevingswet. Het DSO biedt het digitale loket waar iedereen snel kan inzien wat is toegestaan in de fysieke leefomgeving.

In Bunnik werkt een 'kernteam Omgevingswet' vanaf 2016 op diverse terreinen aan de invoering van de wet. Zo experimenteren we met kerninstrumenten, houden werkprocessen tegen het licht en bepalen een gemeentelijke visie en ambitie over hoe om te gaan met de Omgevingswet. Voor de implementatie zijn eerder middelen beschikbaar gesteld. Aan de hand van een rekenmodel van de VNG zijn de invoeringskosten nogmaals kritisch bekeken. Afhankelijk van de ambities kunnen met de invoering hogere kosten zijn gemoed.

Eigendommen

Op grond van een wettelijke verplichting (BBV) moet voor 1 januari 2020 besluitvorming door de raad plaatsvinden over de inzet van de gemeentelijke strategische gronden. Indien er geen besluitvorming over genomen wordt, moeten deze gronden worden afgewaardeerd naar bijvoorbeeld landbouwgrond waarde. In eerste instantie zal deze afwaardering dan leiden tot een afname van de algemene reserve. Indien daarna alsnog wordt besloten tot bijvoorbeeld verkoop van deze gronden vindt weer een opwaardering van de algemene reserve plaats.

Producten

Product	Activiteiten
Wegen	Straatreiniging
	Openbare verlichting
	Bruggen
Verkeer	Verkeersmaatregelen
	Gemeentelijk verkeer en vervoer
	Verkeersinstallaties
	Openbaar Vervoer
Recreatie en landschap	Recreatie
	Landschap
	Kunstwerken
Riolering	Gemeentelijk rioleringsplan
	Riolen
	Hoofdgemalen en pompen
	Kwijtschelding rioolrecht
	Rioolrecht
Openbaar groen	Groenonderhoud
Economie	Economische aangelegenheden
Wonen	Monumenten
	Volkshuisvestingsbeleid
	Woningtoewijzing
	Eigendommen
	Openbare speelvoorzieningen
Milieu	Huisnummering
	GFT en restafval
	Specifieke afvalstromen
	Kwijtschelding reinigingsheffing
	Reinigingsheffing
Ruimtelijke ordening	Milieu
	Bestemmingsplannen
	Planontwikkeling
	Verspreide gronden
Handhaving	Handhaving omgevingsvergunningen
Grondexploitatie	Grondexploitatie het Burgje
	Grondexploitatie scholeneiland Bunnik

Beleidsindicatoren

Conform de nieuwe BBV zijn de volgende beleidsindicatoren voorgeschreven:

Naam indicator	Eenheid	Uitkomst		
		Bunnik	Landelijk	Jaartal
Ziekenhuisopname na verkeersongeval met een motorvoertuig	%	5	8	2015
Overige vervoersongevallen met een gewonde fietser	%	5	9	2015
Vestigingen (van bedrijven)	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 t/m 64 jaar	185,9	139,7	2017
Funciemenging	%	58,8	52,4	2017
Hernieuwbare elektriciteit	%	1,5	12,2	2015
Omvang huishoudelijk restafval	Kg/inwoner	185	189	2016

Verbonden partijen

In dit programma wordt gebruik gemaakt van onderstaande verbonden partijen:

Verbonden partij	Doel/ uitvoering van gemeenschappelijke taken van:
Reinigingsbedrijf Midden Nederland (RMN)	Voor het onderhouden van het groen in de openbare ruimte en het verrichten van kleine civiele werkzaamheden. Daarnaast het regelen van de gezamenlijke contracten met o.a. de verwerkers van huishoudelijke afvalstoffen.
Stuurgroep Kriomme Rijnlandschap	Zorgen voor toename van de ruimtelijke kwaliteit in het buitengebied en verbetering / behoud van landschapselementen en koppeling tussen landschap en inwoners.
Omgevingsdienst Regio Utrecht (ODRU)	Voor het ondersteunen op het brede terrein van milieu en duurzaamheid efficiënt en effectief te ondersteunen, zowel beleidsmatig als op het gebied van vergunningverlening en – handhaving (de VTH taken).

Incidentele baten en lasten

Voor een financieel robuuste begroting is het van belang dat incidentele baten niet worden ingezet ten behoeve van structurele lasten. Dit wordt op dit programma transparant gemaakt met behulp van onderstaand overzicht.

Enmalige lasten 2019 – 2022	2019	2020	2021	2022
Actualisatie wegenbeheersplan	22.838		22.838	
Recreatievoorzieningen	11.093	11.093		
Koersvisie ODRU op Orde	12.000			
Openbaar groen				4.840
Bouwgrondexploitaties	4.914.117			
Enmalige baten 2019 – 2022	2019	2020	2021	2022
Bouwgrondexploitaties	4.914.117			

Wat mag het kosten?

(Bedragen x € 1.000)

Lasten en baten	Realisatie 2017	Begroting 2018	Begroting 2019	Meerjarenbegroting		
				2020	2021	2022
Lasten	6.275,1	11.272,9	10.358,6	5.409,7	5.425,7	5.408,3
Wegen	1.599,2	1.478,5	1.724,1	1.701,3	1.723,5	1.701,3
Verkeer	116,0	179,6	162,0	162,0	162,0	162,0
Riolering	912,3	829,9	885,0	885,0	885,0	885,0
Recreatie en landschap	286,6	321,8	241,4	241,4	230,4	230,4
Openbaar groen	553,6	561,9	543,2	543,2	548,1	553,0
Economie	3,2	34,3	9,6	9,6	9,6	9,6
Wonen	193,7	105,2	108,6	108,6	108,6	108,6
Milieu	1.660,8	1.678,6	1.642,4	1.630,4	1.630,4	1.630,4
Ruimtelijke ordening	281,8	399,8	128,2	128,2	128,2	128,2
Grondexploitatie	668,1	5.683,2	4.914,1	-	-	-
Baten	3.693,6	8.634,1	7.878,1	2.964,0	2.964,0	2.964,0
Wegen	268,9	6,0	3,0	3,0	3,0	3,0
Verkeer	28,4	18,0	18,0	18,0	18,0	18,0
Riolering	1.256,2	1.204,2	1.311,4	1.311,4	1.311,4	1.311,4
Recreatie en landschap	103,2	179,1	103,7	103,7	103,7	103,7
Openbaar groen	11,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Economie	-	140,4	144,2	144,2	144,2	144,2
Wonen	44,1	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0
Milieu	1.239,7	1.397,1	1.377,7	1.377,7	1.377,7	1.377,7
Ruimtelijke ordening	73,9	-	-	-	-	-
Grondexploitatie	668,1	5.683,2	4.914,1	-	-	-
Saldo lasten en baten	2.581,5-	2.638,8-	2.480,5-	2.445,7-	2.461,7-	2.444,3-

Toelichting mutaties begroting 2018 – 2019

Er is een voordelig verschil van € 158.300 van 2019 ten opzichte van 2018. De volgende ontwikkelingen liggen hieraan ten grondslag:

- Op het product wegen is er een nadelig verschil van € 245.600 ten opzichte van 2018. Deze wordt voornamelijk veroorzaakt door de herverdeling van de (verwerkings-)kosten. Dit betreft een technische wijziging die leidt tot zowel voor- als nadelen op diverse producten. Per saldo is op concernniveau sprake van een nadelig effect van € 59.000. Dit is toegelicht in de inleiding.
- Voor het product riolering wordt er voor 2019 een storting in de voorziening egalisatie kosten riolering geraamd. Dit betekent een nadeel van € 97.800. Daarnaast ontstaat door herverdeling en actualisatie van de (verwerkings-)kosten een voordeel van € 40.700. Per saldo een nadeel van € 57.100.
- Op het product economie ontstaat er een voordeel, omdat er via de kadernota 2018-2021 in 2018 een incidentele raming is opgenomen van € 25.000 voor onderzoek ondernemingsfonds.
- Voor het product afval ontstaat er een voordeel van € 36.200. Deze wordt veroorzaakt door de herverdeling van de (verwerkings-)kosten.
- Voor het product ruimtelijke ordening ontstaat er een voordeel van € 275.000, omdat er in 2018 twee incidentele ramingen zijn opgenomen van respectievelijk € 200.000 voor omgevingsplan buitengebied en € 75.000 voor omgevingsvisie kernen en landgoederen. Deze zijn beide opgenomen in kadernota 2018-2021.
- De baten voor de rioolrechten voor de niet-woningen waren niet juist begroot in 2018. Dit betekent een voordeel van € 131.400. Alle mutaties op het product riolering worden meegenomen in de dotatie in de voorziening egalisatie kosten riolering en hebben geen effect op de exploitatie en de tarieven omdat in GRP hier rekening mee is gehouden.
- Overige mutaties: € 6.600 nadelig.

Programma: 3. Sociaal Domein

Uitvoeringsstrategie

Focus op de sociale kracht

Doel	Wat gaat Bunnik doen?	Actiepunt 2019
U5.1. Het creëren van nieuwe inclusieve woonwijken met een evenwichtige bevolkingsopbouw	Gedifferentieerd bouwen	Uitwerken van de actiepunten die zijn opgenomen in het Transformatieplan 2019 e.v.
U5.2. Het behouden en stimuleren van een zo zelfredzaam mogelijke bevolking	Openbare ruimte en voorzieningen inrichten volgens principes van Healthy Urban Living	Uitwerken van de actiepunten die zijn opgenomen in het Transformatieplan 2019 e.v.
U5.3. Gedifferentieerde woningbouw toevoegen, zodat verschillende doelgroepen in onze gemeente kunnen wonen, waaronder de kenniswerkers die werkzaam zijn op het USP	Versterken van onze dorpen en voorzieningen door een substantieel aantal woningen toe te voegen, aansluitend op de bestaande bebouwing	Uitwerken van de actiepunten die zijn opgenomen in het Transformatieplan 2019 e.v.

Uitwerken van de actiepunten die zijn opgenomen in het Transformatieplan 2019 en verder.

Op het moment van opstellen van deze begroting wordt gewerkt aan een 'Transformatieplan 2019 en verder'. Dit borduurt voort op de verandering die is ingezet met het Transformatieplan 2017-2018. Het nieuwe plan combineert de verdere transformatie van het sociaal domein met de opgaven uit de uitvoeringsstrategie, waardoor een meer integrale benadering ontstaat. Bestuurlijke afweging en besluitvorming van het nieuwe plan is begin 2019 voorzien. In de volgende begroting zal daarom een concretere uitwerking kunnen worden opgenomen van de actiepunten die aansluiten bij de uitvoeringsstrategie.

De jaren 2017 en 2018 zijn gebruikt om projecten die in de voorgaande begrotingsjaren genoemd zijn op te zetten. Het opstarten kost tijd. Dat is een periode waarin nog geen geld uitgegeven wordt. Het voor dit doel gereserveerde budget is daarom in 2017 en 2018 niet volledig benut. Er is daarom een deel van het voor 2017 bestemde bedrag niet onttrokken aan de algemene reserve. Nu zijn de projecten operationeel en is er in 2019 behoefte aan het versterken en uitbouwen om de op gang komende transformatie te kunnen voortzetten. Om de uitvoering in 2019 te kunnen realiseren wordt het onbenutte budget ten behoeve van het Transformatieplan uit 2017 en 2018 ingezet.

De totale transformatie kent een lange horizon. Het vraagt om een maatschappelijke ontwikkeling als Nederland de omslag wil maken van sociale verzorgingsstaat naar participatiesamenleving, waarbij het uitgangspunt is de eigen kracht, maatwerk zoeken waar het nodig is en een integrale aanpak nastreven. De integrale aanpak betekent samenwerken tussen de verschillende domeinen, maar ook met externe partijen. Dit alles is een maatschappelijke verandering die tijd kost.

Diverse instrumenten worden ingezet om deze verandering te stimuleren. Voor de transformatie zijn plannen, lokaal en regionaal. In 2018 is een start gemaakt om het beleid en de bijbehorende verordeningen van de Wmo, jeugd en participatie integraal te verwerken tot sociaal domein beleid en verordening.

Binnen de opgave 'Focus op de sociale kracht' wordt uitgegaan van de veronderstelling dat sociale kracht van het collectief van burgers (bijv. een groep of een buurt) wordt bepaald door zeven sociale componenten. Deze hebben betrekking op enerzijds de omgeving waarin men leeft (beleving van leefbaarheid en veiligheid in een wijk, buurt of kern, collectieve zelfredzaamheid) en anderzijds op de persoonlijke situatie en deelname aan de maatschappij (mate van eenzaamheid, financiële zelfredzaamheid, participatie en individuele zelfredzaamheid). Op basis van deze indicatoren kunnen direct inhoudelijke verbindingen worden gemaakt met de voor de uitvoeringsstrategie belangrijke woning(bouw). Kortom, de componenten die de sociale kracht bepalen, vormen een solide basis voor verder beleid in het sociale domein. Integrale samenwerking met het fysiek domein is daarbij vanzelfsprekend. De doelen die gemeente Bunnik nastreeft in de uitvoeringsstrategie, zoals woningbouw of werken aan een hoogwaardig voorzieningen niveau, vragen daarbij om een lange termijn-/meerjarenperspectief.

Overige relevante beleidsontwikkelingen

Van pilot integrale kind-aanpak naar project samenwerking onderwijs - jeugdhulp

In het Transformatieplan 2017-2018 en in de regionale Transformatie wordt aangegeven dat de aansluiting tussen (passend) onderwijs en jeugdhulp verbeterd moet worden. In het Bunnikse lokale Transformatieplan 2017-2018 wordt gesproken van een integrale kindaanpak. Met deze aanpak worden de opvang, onderwijs, welzijn en zorg om het kind heen georganiseerd. Voor ieder kind is het mogelijk om een sluitend dagprogramma te ontwikkelen en een doorgaande leerlijn binnen één pedagogische visie. De aanpak richt zich op de opvang, educatie en zorg voor kinderen van 0-12 jaar. De pilot in 2017 / 2018 hebben tot resultaat gehad dat de schoolbesturen primair onderwijs en de gemeenten een convenant hebben ondertekend en een uitrol naar alle scholen vormgegeven wordt binnen een project dat gestart is in 2018 en doorloopt in 2019. De kosten voor dit project in 2019 worden in het bestaande budget opgevangen.

Uitwerken van regionaal programma sociaal domein

Met de transitie van jeugdhulp en Wmo-begeleiding naar gemeenten is Bunnik de afgelopen jaren op het sociaal domein meer gaan samenwerken met buurgemeenten in de regio Zuid Oost Utrecht (Bunnik, De Bilt, Zeist, Utrechtse Heuvelrug en Wijk bij Duurstede). Hieruit is een netwerksamenwerking ontstaan, waarbinnen de transformatie, daar waar deze gemeentegrens overstijgend is, inhoud gegeven wordt.

De inhoud van deze netwerksamenwerking is eind 2017 vastgelegd in het meerjaren regionaal programmaplan samen sterk voor inwoners en de bijbehorende regionale strategische agenda regio zuid-oost Utrecht (ZOU). De ambitie blijft om de krachten en de energie te bundelen en van toegevoegde waarde te kunnen zijn voor de individuele gemeenten, die daardoor regie kunnen voeren op de kwaliteit van de hulp en ondersteuning voor de inwoners op het gebied van het sociaal domein. Het motto "samen sterk" voor inwoners is vertaald naar drie strategische programmadoelen:

- 1) Integraal verbeteren: Er wordt gestreefd naar inhoudelijke samenhang, vernieuwing en transformatie: het is de bedoeling regionale inspanningen op het gebied van de participatiewet, Wmo, jeugdhulp en passend onderwijs goed op elkaar afstemmen. Dit geldt ook voor aanpalende beleidsvelden zoals wonen en veiligheid. innovatie (transformatie/zorgvernieuwing) en inhoudelijke samenhang zijn hierbij de hoofdonderwerpen.
- 2) Slim organiseren: Dit doel richt zich vooral op de organisatorische samenhang: de regionale organisatorische structuur voor beleid en uitvoering van de taken op het sociaal domein is slagvaardig, efficiënt en de communicatielijnen zijn op elkaar afgestemd. Hierbij staat verbinding centraal.
- 3) Meer sturing: Door een betere monitoring en sturing van de regionale inspanningen kan er beter gestuurd worden op effectiviteit en wordt onze gezamenlijke strategische bestuurskracht vergroot.

In 2019 staan de volgende onderwerpen op de regionale agenda: uitvoering aan de regionale opdrachten uit de koers beschermd wonen en maatschappelijke opvang, transformatie zorglandschap specialistische jeugdhulp, bovenregionale aanbesteding doelgroepen vervoer, aansluiting (passend) onderwijs - jeugd.

Strategische regionale agenda jeugdhulp Zuid-Oost Utrecht (ZOU)

In 2018 is er een regionale transformatie-agenda jeugdhulp opgesteld. Het bijbehorende plan van aanpak beschrijft hoe de speerpunten in werkgroepen uitgewerkt worden. In 2019 wordt dit voortgezet. Bij het opstellen van de transformatie-agenda kon niet concreet berekend worden welke financiële middelen bij de uitwerking van de speerpunten benodigd zullen zijn. Werkgroepen met een innoverende opdracht moeten flexibel en wendbaar kunnen zijn. Om bewegingsvrijheid te hebben is het hebben van een werkbudget onmisbaar. Zodra meer duidelijkheid en concreetheid ontstaat wendt de

netwerksamenwerking zich tot de colleges en indien nodig tot de gemeenteraad. In de lijn der verwachtingen ligt, dat de functie, professionaliteit en inzet van de lokale toegangsteams, in Bunnik 'het Centrum voor Elkaar' genaamd, versterkt zullen moeten worden. In dat kader is kwantitatieve uitbreiding opgenomen in de bestuurlijke ambities, die financieel zijn vertaald in de Nota van actualisatie. Immers bij het Centrum voor Elkaar wordt het verschil met de toegang tot de zorg gemaakt.

Verbinden van sport met andere onderdelen van het sociaal domein

In 2019 wordt gewerkt aan de uitvoering van de sport- en bewegisvisie 2017. Het geactualiseerde uitvoeringsplan 'Op uw plaatsen start' van Bunnik beweegt' beschrijft welke activiteiten en projecten hiertoe worden uitgevoerd en hoe de beschikbare middelen zullen worden ingezet. Het uitvoeringsplan richt zich net als de sportvisie op 3 pijlers: sport- en beweegstimulering, vitale sportverenigingen en sporten en bewegen in de openbare ruimte. Belangrijk project in dit kader is jongeren op gezond gewicht.

Bijstandsverlening en inkomensvoorzieningen

De financiële prognoses en planning van de Regionale Dienst Werk en Inkomen (RDWI) zijn naar hun aard onzeker. Dat geldt zowel voor de baten (met name de Rijksbudgetten) als voor de lasten (aantal uitkeringen, loonontwikkeling). De uitkeringen ten laste van de 'gebundelde uitkering' zal naar verwachting ontoereikend zijn voor 2019. Waardoor net als in voorgaande jaren over het jaar 2019 een beroep moet worden gedaan op de landelijke vangnetregeling. De vangnetregeling voor gemeenten die tekort komen op hun door het Rijk beschikbare budget voor uitkeringen (budget Wet bundeling van uitkeringen inkomensvoorziening aan gemeenten (BUIG)).

Langer zelfstandig thuis wonen, personen met verward gedrag en beschermd wonen en maatschappelijke opvang

Zowel de algemene wettelijke opgave om langer zelfstandig thuis wonen te ondersteunen als de specifieke wettelijke opgaven uit de sluitende aanpak personen met verward gedrag (kaderbrief 2019 - 2022) en de regionale koers voor beschermd wonen en maatschappelijke opvang (kaderbrief) kennen lokale ontwikkelopgaven die een integrale aanpak vragen van zorg, begeleiding, geschikte huisvesting en vooral opvang en welzijn in de wijk. Immers de zorg wordt niet meer intramuraal maar extramuraal geleverd. Dit vraagt om een sluitende samenwerking van wonen, zorg, ondersteuning en welzijn.

Voor een aantal van deze opgaven zijn reeds middelen van rijkswege toegevoegd voor de enkele kwetsbare doelgroepen.

Concreet in 2019 (en de jaren daarna):

Sluitende aanpak personen met verward gedrag

Voor een sluitende aanpak personen met verward gedrag is door het landelijk en regionaal schakelteam de implementatie van 9 benoemde bouwstenen vastgesteld. Met de inrichting van de functie maatschappelijk verbinder, is een grote stap gezet voor een lokale sluitende aanpak. In 2018 zijn de uren uitgebreid en blijkt de functionaris onontbeerlijk. Wel zijn er signalen dat de functie met 1 functionaris kwetsbaar is.

Specifieke ondersteunende voorzieningen

Voorts zijn, naast de voorzieningen in de wijk (zie hierboven U5.1 van de uitvoeringsstrategie), ook nieuwe voorzieningen voor (sub)acute crisisopvang, ggz-vervoer, time-out voorzieningen en een algemeen aanroepbaar meldpunt nodig. Een aantal van deze voorzieningen wordt (boven)regionaal ingekocht en ingeregeld.

Tijdelijke opvang en huisvesting

Voor opvang en tijdelijke huisvesting van onder andere. personen met verward gedrag (op termijn ook maatschappelijke opvang) zal in 2019 gezocht worden naar de mogelijkheid voor de inrichting van een lokale tijdelijke woon- en zorgopvang. (zogenaamde pitstop) Uit pilots in de regio blijkt dat per 9000 inwoners een dergelijke voorziening loont. Met een lokale voorziening behoudt cliënt het eigen sociale netwerk en heeft daarmee kans om die op -, dan wel uit te bouwen. Kosten voor inrichting van deze vorm van lokale zorg vallen voor rekening budget begeleiding.

Uitrol regionale koers beschermd wonen en maatschappelijke opvang

Met het vaststellen van de koers, liggen voor gemeenten huisvestings- en zorgopgaven vast. Het programma zorg en welzijn in de wijk (zie hierboven U5.1) start met de implementatie van de lokale gereedschap set uit deze koers. De resultaten onderzoek woning- en zorgopgave voor gemeente Bunnik (transformatieplan SD 2017-2018) zal handvatten opleveren voor de voortgang van lokale huisvestingsopgave beschermd wonen en maatschappelijke opvang. In de regionale samenwerking wordt ingezet op zorginkoop en integraal beleid met de RDWI.

Sportakkoord

In het kader van het landelijk afgesloten Sportakkoord wordt gemeenten gevraagd ook lokale Sportakkoorden af te sluiten. Met het sportakkoord stelt het Rijk meer geld beschikbaar voor buurtsportcoaches.

Sport en BTW

Al jarenlang is er op landelijk niveau discussie over de btw-sportvrijstelling. Besloten is om per 1 januari 2019 de vrijstelling te verruimen. Dit leidt tot een financieel nadeel voor gemeenten en sportstichtingen. Ook voor het Sporthuis pakt dit financieel ongunstig uit. Zonder compensatie leidt het tot een verhoging van de investering op het gebied van sport met 21% (het toe te passen BTW-tarief). Het Rijk zal de gemeenten en sportstichtingen compenseren. Het is nog onduidelijk of dit de lastenverzwaring volledig compenseert.

Nieuwe verdeling middelen onderwijskansenbeleid scholen en gemeenten

De minister voor basis- en voorgezet onderwijs en media heeft in april 2018 een brief aan de Tweede Kamer gezonden om te komen tot een nieuwe herverdeling van de onderwijsachterstandsmiddelen. De gemeente Bunnik ontving van deze middelen geen deel. De middelen krijgen een andere naam, namelijk Onderwijskansen. Ze worden herverdeeld, daar de minister wil dat ook de kleine gemeenten meer zorg zullen dragen voor een optimale ontwikkeling van peuters. Het begrip peuterspeelzalen is uit wettelijke regelingen verdwenen. De harmonisatie peuterspeelzalen en kinderopvang is inmiddels een feit en de toegankelijkheids- en kwaliteitseisen, onder andere aan voorschoolse educatieprogramma's, worden stapsgewijs verhoogd. Op basis van de herverdeling, zoals de minister die aan de Tweede Kamer heeft voorgelegd, ontvangt de gemeente Bunnik vanaf 2019 middelen om deze taken te versterken. In 2020 € 64.000 en in 2019 € 48.000. De besluitvorming is nog niet afgerond, daarom kan dit bedrag nog niet cijfermatig in deze programmabegroting opgenomen worden. Op een later moment moet dit verwerkt worden.

Woonplaatsbeginsel

Een aanpassing in de Jeugdwet wijzigt het woonplaatsbeginsel. Dit houdt in dat jeugdigen die in een instelling wonen bekostigd worden door de woonplaats van herkomst en niet meer door de gemeente waarin de instelling staat. De effecten van deze wijziging zijn te complex om de budgettaire consequenties realistisch te kunnen prognosticeren.

Producten

Product	Activiteiten
Onderwijs	Openbaar onderwijs
	Bijzonder basisonderwijs
	Voortgezet speciaal onderwijs
	Onderwijsvoorzieningen
	Leerlingenvervoer
	Leerplicht
Sport	Sportbeleid
	Sportaccommodaties
	Sporthuis
Welzijn	Bibliotheek
	Culturele subsidies
	Cultuur
	Wmo beraad
	Wmo benchmark
Welzijnsaccommodaties	Peuteropvang en ontwikkeling
	4 lokalen Camminghaschool
	Muziektent
	Jeugdaccommodatie Odijk
	Jeugdaccommodatie Werkhoven
	Accommodatie scouting Odijk
	Accommodatie algemeen
Accommodatie Yumbo	

Product	Activiteiten
Welzijnsaccommodaties	1 lokaal Aquamarijn
	Peutergroep 't Kruimeltje
	Huurvergoeding Stichting Sporthuis
	Peutergroep 't Grutje
	Peutergroep Het Dozjntje
Informele hulp	Maatschappelijke subsidies
	Vrijwilligersondersteuning
Algemene voorziening	Preventie jeugd (jeugdwerk)
	Preventie jeugd (CJG)
	Maatschappelijk werk
	Maatschappelijke ondersteuning
	Gezondheidszorg
	Vluchtelingenwerk
Maatwerkvoorziening	Leerlingenvervoer
	Indicatiestelling
	Hulp bij het huishouden
	Hulpmiddelen
	AWBZ transitie
	Preventie jeugd
	Begeleiding
Werk	Volwasseneducatie
	Arbeidstoeleiding
	Sociale werkvoorziening
	Kinderopvang
Inkomen	Bijstandsverlening en inkomensvoorziening
	Minimabeleid
	Schuldhulpverlening

Subsidieplafonds

Volgens de in 2017 vastgestelde Algemene Subsidieverordening stelt de gemeenteraad bij het vaststellen van de begroting ook de hoogte van de subsidieplafonds vast. Er wordt bij de jaarlijkse en eenmalige subsidies gewerkt met één ongedeeld subsidieplafond (integrale benadering).

Voor 2019 zijn er op bestaande subsidies een aantal technische wijzigingen toegepast. Middelen van andere begrotingsposten binnen dit domein zijn toegevoegd aan de subsidieruimte. Daarnaast is een aantal subsidies die nog niet aan het plafond zijn toegevoegd daar nu wel onderdeel van gemaakt. Het subsidieplafond wordt daardoor ongeveer € 25.000 hoger. Bij deze wijziging blijven de financiële middelen binnen dit programma ongewijzigd.

De subsidieplafonds in 2019 bedragen:

Totaal jaarlijkse subsidies	€	976.181
Totaal: eenmalige subsidies	€	7.691
Totaal	€	983.872

Beleidsindicatoren

Conform de nieuwe BBV zijn de volgende beleidsindicatoren voorgeschreven:

Naam indicator	Eenheid	Uitkomst		Jaartal
		Bunnik	Landelijk	
Absoluut verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	4,81	1,82	2017
Relatief verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	15,63	26,58	2017
Vroegtijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers)	Aantal per 1.000 inwoners 5 - 18 jaar.	0,9	1,7	2016
Niet sporters	%	42,8	48,7	2016
Banen	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd 15 – 64 jaar	989,6	758,2	2017
Jongeren met jeugdreclassering	% van alle jongeren van 12 tot 23 jaar	0,0	0,4	2017
Kinderen in uitkeringsgezin	% kinderen tot 18 jaar	1,58	6,58	2015
Netto arbeidsparticipatie	% van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de beroepsbevolking	70,8	66,7	2017
Werkloze jongeren	% 16 t/m 22 jarigen	0,35	1,52	2015
Personen met een bijstandsuitkering	Aantal per 1.000 inwoners	13,5	41,9	2017
Lopende re-integratievoorzieningen	Aantal per 1.000 inwoners van 15 – 64 jaar	10,9	27,1	2017
Jongeren met jeugdhulp	% van alle jongeren tot 18 jaar	9,0	11,2	2017
Jongeren met jeugdbescherming	% van alle jongeren tot 18 jaar	0,5	1	2017
Cliënten met een maatwerkarrangement WMO	Aantal per 1.000 inwoners	47	57	2017

Verbonden partijen

In dit programma wordt gebruik gemaakt van onderstaande verbonden partijen:

Verbonden partij	Doel/ uitvoering van gemeenschappelijke taken van:
Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst (GGD) regio Utrecht	De GGDrU voert de wettelijke taken uit omtrent het beschermen, bewaken en bevorderen van de gezondheid van de ruim 1,2 miljoen inwoners van de 26 Utrechtse gemeenten van het werkgebied.
Regionale Dienst Werk en Inkomen Kromme Rijn Heuvelrug (RDWI)	Het vervullen van de beleids- en uitvoerende taken omtrent de de Participatiewet, de Wet sociale werkvoorziening, de Wet schuldsanering natuurlijke personen.

Incidentele baten en lasten

Voor een financieel robuuste begroting is het van belang dat incidentele baten niet worden ingezet ten behoeve van structurele lasten. Dit wordt op dit programma transparant gemaakt met behulp van onderstaand overzicht.

Enmalige lasten 2019 – 2022	2019	2020	2021	2022
OLP OBS A. Frankschool	28.473			
OLP OBS de Bongerd	42.724			
Proces- aanloopkosten het Palet	25.000			
Huisvestingssubsidie Muziekschool	38.628			
Cultuurplatform		11.512		11.512
Lasten Nieuwkomers	34.374			
Bijdrage gemeenschappelijke regeling (RSD)	15.436	3.164		
Welzijnsaccommodaties		6.051		
Armoedebeleid	8.333	8.333		

Wat mag het kosten?

(Bedragen x € 1.000)

Lasten en baten	Realisatie 2017	Begroting 2018	Begroting 2019	Meerjarenbegroting		
				2020	2021	2022
Lasten	11.053,0	11.502,3	11.320,9	11.163,0	11.146,8	11.158,3
Maatschappelijke accommodaties	2.101,7	1.672,0	1.820,8	1.692,0	1.688,6	1.688,6
Onderwijs	129,9	124,8	130,0	130,0	130,0	130,0
Sport	61,7	84,4	134,1	134,1	134,1	134,1
Cultuur	428,2	411,2	386,9	398,4	386,9	398,4
Informele zorg	181,6	252,6	269,4	269,4	269,4	269,4
Algemene voorziening	714,9	831,8	840,8	849,8	849,8	849,8
Maatwerkvoorziening	7.435,0	8.125,5	7.738,9	7.689,4	7.688,1	7.688,1
Baten	3.019,5	3.260,1	3.129,3	3.129,3	3.129,3	3.129,3
Maatschappelijke accommodaties	802,0	813,3	834,9	834,9	834,9	834,9
Onderwijs	-	-	-	-	-	-
Sport	-	-	-	-	-	-
Cultuur	-	-	-	-	-	-
Informele zorg	-	-	-	-	-	-
Algemene voorziening	-	-	-	-	-	-
Maatwerkvoorziening	2.217,5	2.446,9	2.294,5	2.294,5	2.294,5	2.294,5
Saldo lasten en baten	8.033,5-	8.242,1-	8.191,5-	8.033,6-	8.017,5-	8.029,0-

Toelichting mutaties begroting 2018 – 2019

Er is een voordelig verschil van € 50.600 van 2019 ten opzichte van 2018. De volgende ontwikkelingen liggen hieraan ten grondslag:

- Bij het product maatschappelijke accommodaties is een nadelig verschil van € 148.800. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door de opgenomen lasten vanuit de kaderbrief 2019-2022. Het betreft de vergoeding van de kosten van een onderwijsleerpakket voor de Bongerd (€ 42.700) en Anne Frank (€ 28.500) en de verbouw van schoolwoningen Het Palet € 25.000.
- Bij het product sport is een nadelig verschil van € 30.000 door een verschuiving van het project jongeren op gezond gewicht van het product algemene voorzieningen. Daarnaast is er een nadelig verschil door een ophoging van het bedrag voor de inzet van de buurtsportcoaches met € 17.900 op basis van de meicirculaire 2018 (vermeld in de informatie nota meicirculaire 2018).
- Bij het product algemene voorziening is per saldo een nadelig verschil van € 9.000. Dit betreft voornamelijk de ophoging van de bijdrage GGDrU vanuit de kaderbrief 2019 - 2022 van € 55.000, het wegvallen van de eenmalige kosten in 2018 voor de visie mantelzorgondersteuning van € 20.000 en de verschuiving van het project jongeren op gezond gewicht naar het product sport van € 30.000.
- Bij het product maatwerkvoorziening is aan de lastenkant een voordelig verschil van € 386.600. Dit wordt enerzijds veroorzaakt doordat in 2018 incidenteel een budget voor transformatieplan sociaal domein beschikbaar is gesteld. Dit is een voordeel ten opzichte van 2019 van € 559.200. Anderzijds is er een nadeel van 2019 ten opzichte van 2018 door onder andere een prijsstijging van 2,7% en door incidentele projecten in 2019, zoals actieplan jeugdwerkloosheid, nieuwkomers en klanten met zeer grote afstand tot de arbeidsmarkt, met een totaal van € 181.400.
- Bij het product maatwerkvoorziening is bij de baten een nadelig verschil van € 152.400. Dit komt voornamelijk door een structurele verlaging van de eigen bijdrage maatwerkvoorzieningen van € 67.900, in overeenstemming met de kaderbrief 2019-2022. Ook wordt de vergoeding voor maatschappelijke begeleiding voor statushouders niet langer via het COA uitbetaald, maar via het gemeentefonds in het lopende jaar op basis van nacalculatie. De baten zijn daardoor verlaagd met € 47.000. De resultaten op het gebundeld budget zijn in 2019 € 37.500 lager dan in 2018.
- De overige verschillen zijn € 9.400 nadelig.

Overzicht Overhead

Naar aanleiding van de wijzigingen in de BBV voorschriften is vanaf 2017 verplicht een overzicht van de overheadkosten op te nemen in de begroting. In de programma's staan dan alleen nog de kosten vermeld die betrekking hebben op het primaire proces.

De definitie van overheadskosten luidt: alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces.

Beleidsindicatoren

Conform de nieuwe BBV zijn de volgende beleidsindicatoren voorgeschreven. In tegenstelling tot alle overige beleidsindicatoren zijn onderstaande indicatoren gebaseerd op eigen informatie en zijn er daardoor geen landelijke vergelijkende cijfers beschikbaar.

Naam indicator	Eenheid	Uitkomst
Formatie	Fte per 1.000 inwoners	6,1
Bezetting	Fte per 1.000 inwoners	4,8
Apparaatskosten	Kosten per inwoner	606
Externe inhuur	Kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur derden	14%
Overhead	% van totale lasten	18%

De externe inhuur is noodzakelijk ter invulling van specifieke deskundigheid, de vervanging van zieken en de nog niet ingevulde vacatures.

Overhead

(Bedragen x € 1.000)

Lasten en baten	Begroting 2019	Meerjarenbegroting		
		2020	2021	2022
Lasten	6.093,4	5.840,0	5.770,6	5.692,3
Salariskosten overhead	3.728,5	3.578,0	3.559,5	3.559,5
Overige personeelskosten	449,4	449,4	449,4	449,4
Gemeentehuis	379,3	258,0	252,3	193,4
Werkplekken + facilitaire voorzieningen	258,6	258,6	258,6	258,6
ICT	1.029,3	1.025,3	980,3	966,7
Overige uitvoeringskosten	248,3	270,7	270,6	264,8
Baten	191,5	181,7	181,7	181,7
Salariskosten overhead	70,3	60,4	60,4	60,4
Overige personeelskosten	-	-	-	-
Gemeentehuis	86,2	86,2	86,2	86,2
Werkplekken + facilitaire voorzieningen	11,0	11,0	11,0	11,0
ICT	-	-	-	-
Overige uitvoeringskosten	24,1	24,1	24,1	24,1
Saldo lasten en baten	5.901,9-	5.658,3-	5.588,9-	5.510,7-

Verbonden partijen

Er wordt gebruik gemaakt van onderstaande verbonden partijen:

Verbonden partij	Doel/ uitvoering van gemeenschappelijke taken van:
Regionale ICT-Dienst Utrecht (RID)	De RID wordt ingezet om de kwaliteit, beschikbaarheid en continuïteit van de gemeentelijke informatievoorziening te garanderen.
Regionaal Historisch Centrum (RHC) Zuidoost Utrecht	De deskundigheid, formatiegrootte en opslagcapaciteit in het gemeentelijk archiefdepot zijn onvoldoende om het statische archief te kunnen opslaan en de archieffunctie zelfstandig uit te voeren.

Incidentele baten en lasten

Voor een financieel robuuste begroting is het van belang dat incidentele baten niet worden ingezet ten behoeve van structurele lasten. De incidentele baten zijn nihil en incidentele lasten met betrekking tot de overhead betreffen:

Eenmalige lasten 2019 – 2022	2019	2020	2021	2022
Tijdelijke formatie	199.498	18.501		
Generieke Digitale Infrastructuur (GDI)	10.000			
Bijdrage RID	70.000	64.000	22.000	
Migratie Oracle database		12.000		

Overzicht Algemene dekkingsmiddelen/Onvoorzien

Naar aanleiding van de BBV voorschriften is een apart hoofdstuk voorgeschreven voor algemene dekkingsmiddelen. Hierin staan de lokale heffingen, algemene uitkering, dividend, saldo financieringsfunctie en overige algemene dekkingsmiddelen.

Lokale heffingen, waarvan de besteding niet gebonden is

Betreffende de lokale heffingen gaat het om die heffingen waarvan de besteding niet gebonden is. Voorbeelden hiervan zijn de OZB, hondenbelasting en de toeristenbelasting. In de gemeente Bunnik wordt de opbrengst onroerende zaakbelasting verhoogd met inflatie. Voor 2019 is de inflatie bepaald op 2,7%. Daarnaast wordt rekening gehouden met een waardestijging van 7% voor de woningen en een waardestijging van 1% voor de niet-woningen. Dit is gebaseerd op gegevens uit de meicirculaire 2018. Deze waardestijgingen zijn gecorrigeerd conform de uitgangspunten zoals vastgesteld bij de belastingverordeningen 2018.

Voor de overige lokale heffingen wordt verwezen naar de paragraaf lokale lasten en heffingen.

Voorbeelden van lokale heffingen waarvan de besteding wel gebonden is, zijn het rioolrecht en de afvalstoffenheffing. Deze heffingen worden op de desbetreffende programma's verantwoord.

Algemene uitkering

De algemene uitkering uit het gemeentefonds is gebaseerd op de gegevens uit de meicirculaire 2018 (Informatienota algemene uitkering). In het volgende overzicht is de omvang van de algemene uitkering weergegeven zoals die in de programmabegroting 2019 is verwerkt. In die ramingen is, naast het effect van de uitkeringsfactor, rekening gehouden met de raming van het aantal inwoners en woningen. Deze bedragen zijn inclusief de decentralisatie uitkeringen.

Omschrijving	2019	2020	2021	2022
Raming algemene uitkering	15.666.446	15.939.126	16.280.417	16.280.417

Dividend

De gemeente Bunnik heeft deelnemingen in Vitens, de Bank Nederlandse Gemeente (BNG) en de BIGA. Naar verwachting zal in totaal een dividenduitkering van € 50.000 worden ontvangen.

Onvoorzien

Het bedrag onvoorzien dient te worden geraamd voor de begroting in zijn geheel of per programma. In de gemeente Bunnik wordt een post onvoorzien in zijn geheel in de begroting opgenomen. Voor onvoorziene onvermijdbare en onuitstelbare lasten is een bedrag beschikbaar van € 45.700.

Vennootschapsbelasting

Vanaf 2016 is de vennootschapsbelasting ingevoerd. Dit houdt in dat gemeenten over bedrijfsmatige activiteiten waarover winst gemaakt wordt vennootschapsbelasting betaalt. Voor 2018 is de verwachting dat het effect nihil is. Wat het effect voor de jaren daarna zal zijn is nog niet bekend hiervoor wordt verwezen naar de paragraaf weerstandsvermogen. De verwachting is dat dit alleen effect heeft op de winstgevende bouwgronden in exploitatie (BIE).

Beleidsindicatoren

Conform de nieuwe BBV zijn de volgende beleidsindicatoren voorgeschreven:

Naam indicator	Eenheid	Uitkomst		Jaartal
		Bunnik	Landelijk	
Gemiddelde WOZ waarde	Duizend euro	294	216	2017
Nieuw gebouwde woningen	Aantal per 1.000 woningen	10,1	6,4	2015
Demografische druk	%	85,2	69,6	2018
Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden	In Euro's	849	649	2018
Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden	In Euro's	950	721	2018

Algemene dekkingsmiddelen/onvoorzien

Lasten en baten	Begroting 2019	Meerjarenbegroting		
		2020	2021	2022
Lasten	374,7	374,7	374,7	374,7
Geldbeheer/ saldo financieringsruimte	89,3	89,3	89,3	89,3
Belastingen/ lokale heffingen	141,5	141,5	141,5	141,5
Algemene uitkering	4,6	4,6	4,6	4,6
Algemene baten en lasten/ onvoorzien	139,2	139,2	139,2	139,2
Baten	20.807,8	21.086,3	21.560,1	21.581,0
Geldbeheer/ saldo financieringsruimte	50,0	50,0	50,0	50,0
Belastingen/ lokale heffingen	5.091,3	5.140,3	5.250,0	5.267,3
Algemene uitkering	15.666,4	15.939,1	16.280,4	16.280,4
Algemene baten en lasten/ onvoorzien	-	43,1-	20,3-	16,7-
Saldo lasten en baten	20.433,1	20.711,6	21.185,4	21.206,4
Mutatie reserves				
Toevoegingen	1.036,7	488,0	375,6	375,6
Onttrekkingen	2.022,3	1.042,6	1.200,5	1.084,7
Saldo mutatie reserves	985,5	554,6	824,9	709,1
Resultaat	21.418,6	21.266,2	22.010,3	21.915,5

Recapitulatie

Recapitulatie / Budgetautorisatie

(Bedragen x € 1.000)

Lasten en baten (x € 1.000,	Realisatie 2017	Begroting 2018	Begroting 2019	Meerjarenbegroting		
				2020	2021	2022
Lasten						
01 - Dienstverlening, Veiligheid en Bestuur	4.809,6	6.171,2	6.204,2	5.582,5	5.621,8	5.637,5
02 - Fysieke Leefomgeving	6.275,1	11.272,9	10.358,6	5.409,7	5.425,7	5.408,3
03 - Sociaal Domein	11.053,0	11.502,3	11.320,9	11.163,0	11.146,8	11.158,3
Overzicht Algemene dekkingsmiddelen	198,3	338,4	329,0	329,0	329,0	329,0
Overzicht Overhead	6.262,2	6.088,7	6.093,4	5.840,0	5.770,6	5.692,3
Bedrag Vennootschapsbelasting	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
Bedrag voor Onvoorzien	32,5	45,7	45,7	45,7	45,7	45,7
Saldo lasten	28.630,7	35.419,2	34.351,7	28.369,8	28.339,6	28.271,2
Toevoegingen reserves	1.769,3	1.086,6	1.036,7	488,0	375,6	375,6
Resultaat lasten	30.400,0	36.505,8	35.388,5	28.857,8	28.715,2	28.646,7
Baten						
01 - Dienstverlening, Veiligheid en Bestuur	904,1	1.724,9	1.577,7	1.049,3	739,0	752,0
02 - Fysieke Leefomgeving	3.693,6	8.634,1	7.878,1	2.964,0	2.964,0	2.964,0
03 - Sociaal Domein	3.019,5	3.260,1	3.129,3	3.129,3	3.129,3	3.129,3
Overzicht Algemene dekkingsmiddelen	19.854,1	19.379,1	20.807,8	21.086,3	21.560,1	21.581,0
Overzicht Overhead	337,7	205,7	191,5	181,7	181,7	181,7
Bedrag Vennootschapsbelasting	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
Bedrag voor Onvoorzien			-	-	-	-
Saldo baten	27.809,0	33.204,0	33.584,5	28.410,6	28.574,2	28.608,1
Onttrekkingen reserves	3.424,3	3.381,5	2.022,3	1.042,6	1.200,5	1.084,7
Resultaat baten	31.233,4	36.585,5	35.606,7	29.453,2	29.774,6	29.692,7
Saldo lasten en baten	821,7-	2.215,2-	767,3-	40,8	234,5	336,9
Toevoegingen/onttrekkingen reserves	1.655,0	2.294,9	985,5	554,6	824,9	709,1
Resultaat	833,4	79,7	218,3	595,4	1.059,4	1.046,0

Op bijgaand overzicht staan de budgetten per begrotingsprogramma. Elk programma is onderverdeeld naar lasten en baten. Binnen de budgetten zoals gespecificeerd onder de programma's is het college geautoriseerd de begroting uit te voeren.

Noodzakelijke mutaties op deze budgetten in de loop van het dienstjaar zullen aan de gemeenteraad worden voorgelegd met inachtneming van de bepalingen, zoals die door de gemeenteraad zijn vastgesteld in de verordening ex artikel 212 van de Gemeentewet, de zgn. Financiële verordening.

Vaststellingsbesluit

Aldus vastgesteld door de gemeenteraad van de gemeente Bunnik in zijn openbare vergadering van 8 november 2018.

De griffier,

De burgemeester,

Paragrafen

1. Bedrijfsvoering

Inleiding

Met bedrijfsvoering worden alle ondersteunende taken bedoeld die nodig zijn om de inzet in inhoudelijke programma's mogelijk te maken. De bedrijfsvoering bestaat o.a uit personeel en organisatie, informatisering en automatisering, huisvesting en financiën. Hieronder worden de ontwikkelingen in 2019 vermeld.

Personeelsbeleid

Het personeelsbeleid is vastgelegd in het HR-beleidsplan en de daaruit voortvloeiende deelnotities. In het sociaal jaarverslag wordt het gevoerde beleid jaarlijks gerapporteerd. Voor 2019 zullen de doorontwikkeling van het strategisch HR beleid en de voorbereiding op de Wet Normalisering Rechtspositie belangrijke items zijn. Kwantiteit en kwaliteit van personeel zullen prominente items zijn. Medewerker ontwikkeling zal extra aandacht krijgen. Door de dynamiek op de arbeidsmarkt wordt het moeilijker om vacatures in te vullen en in sommige gevallen heeft dit gevolgen voor loonontwikkeling.

ICT: Digitaal, tenzij

Het college vindt het van belang dat sprake is van een goede interne en externe dienstverlening, waarbij de digitalisering een belangrijke rol speelt. Het college gaat immers voor: digitaal, tenzij. Daarvoor moeten vervangingen in automatisering plaatsvinden.

Vervangen automatiseringsapparatuur 2019-2022

Niet alle apparatuur wordt vervangen binnen het basispakket van de RID Utrecht. In verband met het verlopen van de economische en de technologische levensduur is vervanging van deze hardware voorzien. Uitstellen van vervangen is risicovol omdat de organisatie afhankelijk is van de beschikbaarheid van hard- en software om daarmee continuïteit van dienstverlening te waarborgen.

Huisvesting

De Bunnikse Manier van Werken is een continu proces. Voor 2019 staan de volgende activiteiten op de rol:

Doorontwikkelen flexibele werkplekken

Het flexibel werken vraagt een continue afstemming met de activiteitbehoefte binnen de organisatie. Dit heeft invloed op de ontwikkeling en inrichting van de werkplekken. Het gaat dan met name om akoestische aanpassing van privacy werkplekken en mogelijk uitbreiden van zit/sta bureaus.

In het kader van de toenemende gezondheidsrisico's is het zitten het nieuwe roken en wordt het aantal zit/sta werkplekken verder uitgebreid zodat medewerkers ook staande hun werk kunnen uitvoeren en daarin kunnen afwisselen.

Financiën

Het financieel beleid staat beschreven in de nota financieel beleid 2018. Hierin zijn de belangrijkste kaders op het gebied van activeren en afschrijven, reserves en voorzieningen, weerstandsvermogen en de uitgangspunten voor de begroting vastgesteld. Daarnaast is er een treasurywet vastgesteld waarin de kaders waarbinnen het college en de ambtelijke organisatie moeten blijven bij het beheer van de kasmiddelen en het aantrekken van geldleningen op de korte en de lange termijn (zie ook paragraaf financiering).

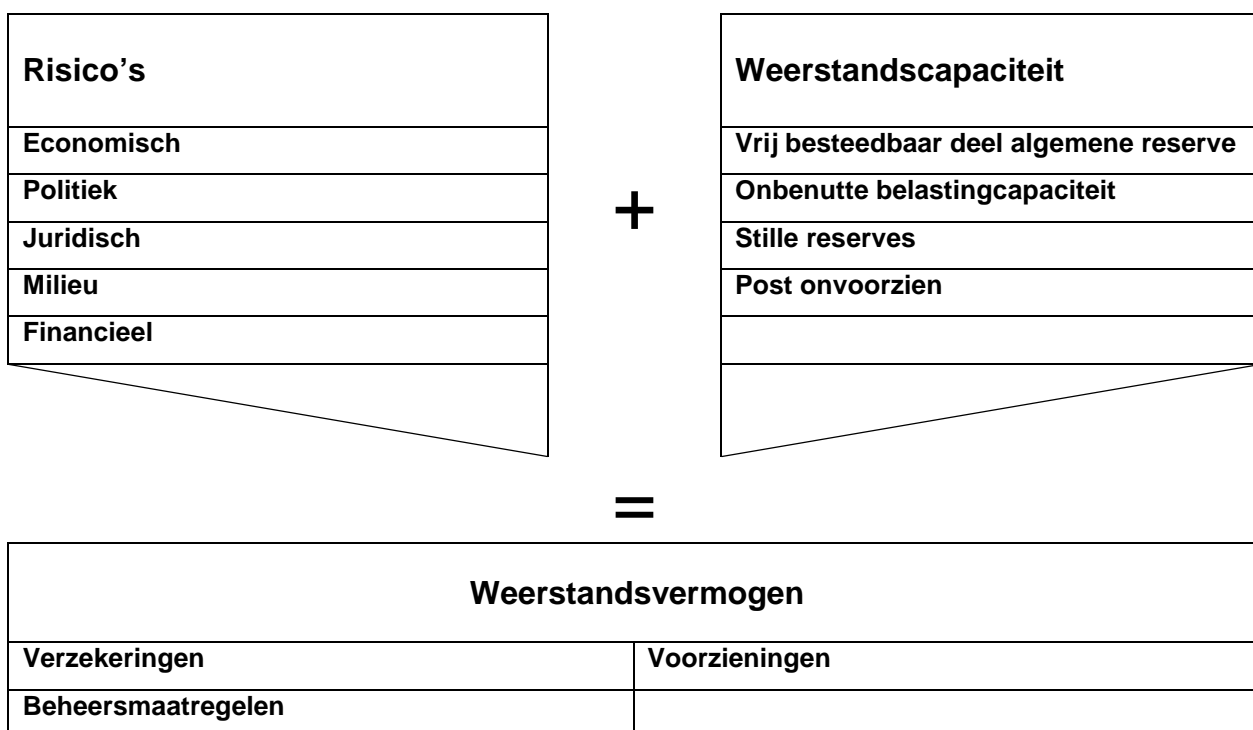
2. Weerstandsvermogen en risicobeheersing

BEGRIPPEN

Onder weerstandsvermogen wordt verstaan “het vermogen van de gemeente om niet-structurele financiële risico’s op te kunnen vangen teneinde zijn taken voort te kunnen zetten”.

Het weerstandsvermogen bestaat uit de relatie tussen weerstandscapaciteit (dit zijn de middelen waarover de gemeente beschikt/kan beschikken om niet begrote kosten te dekken) en de risico’s waarvoor geen voorzieningen zijn getroffen of verzekeringen zijn afgesloten. Het weerstandsvermogen is van belang voor het bepalen van de gezondheid van de financiële positie van de gemeente voor het begrotingsjaar en de volgende jaren van het meerjarenperspectief.

Voor het beoordelen van het weerstandsvermogen is inzicht nodig in de omvang en in de achtergronden van de risico’s in relatie tot de aanwezige weerstandscapaciteit. De relatie daartussen geeft het weerstandsvermogen aan volgens onderstaande figuur. Aan de hand van dit schema wordt het weerstandsvermogen van de gemeente Bunnik bepaald.

De risico’s voor het weerstandsvermogen zijn die risico’s die niet anderszins zijn ondervangen. Reguliere risico’s – risico’s die zich regelmatig voordoen en die veelal vrij goed meetbaar zijn – maken geen deel uit van de risico’s in de paragraaf weerstandsvermogen. Hiervoor kunnen immers verzekeringen worden afgesloten of voorzieningen worden gevormd.

Risicoprofiel

Voor de bepaling dat de kans zich voordoet is onderstaande verdeling aangehouden.

Omschreven als	Geschatte kans dat het risico zich in werkelijkheid voor zal doen
Uitgesloten	0%
Zeer onwaarschijnlijk	5%
Onwaarschijnlijk	10%
Uitzonderlijk	20%
Mogelijk	30%
Aannemelijk	50%
Waarschijnlijk	70%
Zeer waarschijnlijk	90%

Alle gemeentelijke bedrijfsactiviteiten zijn beoordeeld op mogelijke risico's. Op basis van deze beoordeling is de tabel in de bijlage samengesteld. Van de geïnventariseerde risico's is per risico de kans dat het risico zich voordoet en de financiële impact van het risico geschat. Tenslotte is aangegeven of het een structureel (S) of incidenteel (I) risico betreft.

Voor het gecalculeerd risicobedrag en de bijbehorende kans, welke resulteert in de financiële impact wordt verwezen naar de bijlage. Deze resulteert in onderstaande tabel.

	ACTUALISATIE BEGROTING 2019	ACTUALISATIE BEGROTING 2019	ACTUALISATIE BEGROTING 2019
	Bedrag	Kans	Financiële Impact
Uitgesloten	0	0%	0
Zeer onwaarschijnlijk	26.013.952	5%	1.300.698
Onwaarschijnlijk	754.000	10%	75.400
Uitzonderlijk	966.000	20%	193.200
Mogelijk	340.000	30%	102.000
Mogelijk aannemelijk	280.001	40%	112.000
Aannemelijk	1.332.000	50%	666.000
Aannemelijk waarschijnlijk	200.000	60%	120.000
Waarschijnlijk	10.000	70%	7.000
Zeer waarschijnlijk	0	90%	0
Voordoend	0	100%	0
Totaal	29.895.953		2.576.298
Benodigd bedrag bufferreserve o.b.v. risico-profiel 50%			793.000
Saldo begroot 1-1-18 reserves en voorziening			750.434
Verschil			42.566

Voor het opvangen van de geschatte risico's is gekozen voor een risicoprofiel van 50% en hoger. Hiertoe wordt de bufferreserve ingezet. Bij een verschuiving van het risicoprofiel zal dat gevolgen hebben voor de grootte van de bufferreserve en de algemene reserve.

Ratio weerstandsvermogen

Hieronder is deze ratio per 1 januari 2019 weergegeven.

$$\text{Ratio weerstandsvermogen} = \frac{\text{Beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{Benodigde weerstandscapaciteit}} = \frac{9.451.951}{2.576.298} = 3,7$$

De ratio weerstandsvermogen is gedaald van 4,3 in 2018 naar 3,7 in 2019. Volgens de norm is dit nog steeds uitstekend. Deze daling wordt hoofdzakelijk verantwoord door:

- Ten opzichte van de meerjarenbegroting 2018 – 2021 is de benodigde weerstandscapaciteit gestegen van € 2.508.259 naar € 2.576.298
- De beschikbare weerstandscapaciteit is gedaald met € 1.229.756 ten opzichte van de meerjarenbegroting 2018 -2021. Als voornaamste reden kan hier worden aangegeven de effecten van de kaderbrief 2019 – 2022 voor een bedrag van € 890.100.

Hoewel er geen algemene norm is voor de ratio van het weerstandsvermogen, wordt in veel gemeenten als referentiekader gebruik gemaakt van een waarderingstabel die luidt:

Weerstandsnorm		
Waardering	Ratio	Betekenis
A	> 2.0	Uitstekend
B	1.4 – 2.0	Ruim voldoende
C	1.0 – 1.4	Voldoende
D	0.8 – 1.0	Matig
E	0.6 – 0.8	Onvoldoende
F	< 0.6	Ruim onvoldoende

RATIO WEERSTANDSVERMOGEN

De BBV (Besluit Begroting en Verantwoording) schrijft voor een verplichte basisset van vijf financiële kengetallen op te nemen in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing. Deze zijn:

1. netto schuldquote (en: netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen);
2. de solvabiliteitsratio;
3. kengetal grondexploitatie;
4. structurele exploitatieruimte;
5. belastingcapaciteit: Woonlasten meerpersoonshuishouden (voorheen opgenomen onder paragraaf Lokale lasten en heffingen).

Ter beoordeling van de kengetallen kan onderstaand schema gehanteerd worden:

Schema: beoordeling kengetallen

Kengetal	Categorie A Categorie B Categorie C		
	Minst risicovol	Neutraal	Meest risicovol
1. Netto schuldquote	a. zonder correctie doorgeleende gelden	<90%	90-130% >130%
	b. met correctie doorgeleende gelden	<90%	90-130% >130%
2. Solvabiliteitsratio	>50%	20-50%	<20%
3. Grondexploitatie	<20%	20-35%	>35%
4. Structurele exploitatieruimte	Begr >0%	Begr = 0%	Begr <0%
5. Belastingcapaciteit	<95%	95-105%	>105%

De cijfers die gepresenteerd worden bevatten cijfers van de jaarrekening 2017 en de begrotingscijfers van 2018 en verder.

1. Netto schuldquote

De netto schuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen. De netto schuldquote geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie. Een daling van de netto schuldquote is positief, de schuldenlast daalt (oftewel: financiering geschiedt meer met eigen middelen).

(Bedragen x 1.000)

	2017	2018	2019	2020	2021	2022
A Vaste schulden	8.900	7.200	5.500	3.800	2.550	1.400
B Netto vlottende schuld	2.209	1.626	1.670	1.715	1.761	1.809
C Overlopende passiva	1.734	1.826	1.875	1.926	1.978	2.031
D Financiële activa	61	330	319	308	297	285
E Uitzettingen < 1 jaar	3.295	5.011	5.146	5.285	5.428	5.575
F Liquide middelen	221	-749	-869	-1.445	-1.773	-2.394
G Overlopende activa	3.320	1.358	1.394	1.432	1.471	1.510
H Totale baten (excl. Mutaties reserves))	27.809	33.204	33.584	28.411	28.574	28.608
Netto schuldquote (A+B+C-D-E-F-G)/H x 100%	21,38%	14,16%	9,09%	6,55%	3,03%	0,92%

Voor 2019 is de netto schuldquote 9,09%. Dit is kleiner dan 90% (zie schema: beoordeling kengetallen) en dit betekent dat het kengetal onder de categorie A minst risicovol valt.

Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

Om inzicht te verkrijgen in hoeverre sprake is van doorlenen wordt de netto schuldquote zowel in- als exclusief doorgeleende gelden weergegeven (netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen). Op die manier wordt duidelijk in beeld gebracht wat het aandeel van de verstrekte leningen is en wat dit betekent voor de schuldenlast.

De gemeente Bunnik heeft geen doorgeleende gelden. Hierdoor is de netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen gelijk aan de netto schuldquote.

2. De solvabiliteitsratio

Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Onder de solvabiliteitsratio wordt verstaan het eigen vermogen als percentage van het balans-totaal. Het eigen vermogen van een gemeente bestaat uit de reserves (zowel de algemene reserve als de bestemmingsreserves) en het resultaat uit het overzicht van baten en lasten.

(Bedragen x 1.000)

	2017	2018	2019	2020	2021	2022
A Eigen vermogen	31.681	28.826	28.255	28.078	27.717	26.994
B Balanstotaal	48.677	42.353	41.837	40.092	38.616	36.881
Solvabiliteit (A/B) x 100%	65,08%	68,06%	67,54%	70,03%	71,78%	73,19%

Voor 2019 is de solvabiliteitsratio 67,54%. Dit is groter dan 50% (zie schema: beoordeling kengetallen) en dit betekent dat het kengetal onder de categorie A minst risicovol valt.

3. Kengetal grondexploitatie

De afgelopen jaren is gebleken dat grondexploitatie een forse impact kan hebben op de financiële positie van een gemeente. De boekwaarde van de voorraden grond is van belang, omdat deze waarde moet worden terugverdiend bij de verkoop. De accountant moet ieder jaar beoordelen of de gronden tegen een actuele waarde op de balans zijn opgenomen.

(Bedragen x 1.000)

	2017	2018	2019	2020	2021	2022
A Bouwgronden in exploitatie	4.606	1.005	802	802	802	802
B Totale baten (excl.mutaties reserves)	27.809	33.204	33.584	28.411	28.574	28.608
Grondexploitatie (A/B) x 100%	16,56%	3,03%	2,39%	2,82%	2,81%	2,80%

Voor 2019 is de grondexploitatie 2,39%. Dit valt onder de 20%. Conform het schema beoordeling kerngetallen betekent dit dat het kengetal grondexploitatie onder de categorie A minst risicovol valt.

4. Structurele exploitatieruimte

Voor de beoordeling van de financiële positie is het van belang te kijken naar de structurele baten en lasten. Dit kengetal geeft aan welke ruimte de gemeente heeft om eigen lasten te dragen. Een positief percentage betekent dat de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten te dekken. Gemeente Bunnik heeft voor 2019 een positief percentage van 1,6%.

De structurele lasten en baten worden berekend door eliminatie van de incidentele lasten en baten op de totale exploitatie. De toevoegingen en onttrekkingen aan reserves zijn in de regel incidenteel, immers een reserve is op termijn besteed aan het doel waarvoor deze is gevormd. Alleen de meerjarige toevoegingen en onttrekkingen aan financieringsreserves of doorlopende bestemmingsreserves met als doel het dekken van structurele lasten en baten, worden als structureel aangemerkt. De structurele toevoegingen aan reserves worden bepaald door de totale mutaties op reserves te corrigeren voor verschuivingen tussen reserves en reserve-mutaties die voortvloeien uit incidentele lasten en baten.

	2017	2018	2019	2020	2021	2022
A Totale structurele lasten	26.513	33.163	28.322	28.235	28.295	28.231
B Totale structurele baten	27.346	32.334	28.142	28.093	28.574	28.608
C Totale structurele toevoegingen aan de reserves	386	385	376	376	376	376
D Totale structurele onttrekkingen aan de reserves	1.227	1.108	1.078	967	973	892
E Totale baten, exclusief mutaties reserves	27.809	33.204	33.584	28.411	28.574	28.608
Structurele exploitatieruimte ((B-A)+(D-C))/(E) x100%	6,0%	-0,3%	1,6%	1,6%	3,1%	3,1%

Belastingcapaciteit: Woonlasten meerpersoonshuishouden

De ruimte die een gemeente heeft om zijn belastingen te verhogen wordt vaak gerelateerd aan de totale woonlasten. Onder de woonlasten worden verstaan de onroerende zaakbelasting (OZB), de rioolheffing en reinigingsheffing voor een woning met een gemiddelde WOZ-waarde in die gemeente. De belastingcapaciteit van gemeenten wordt daarom berekend door de totale woonlasten meerpersoonshuishouden in een jaar te vergelijken met het landelijk gemiddelde van voorgaand jaar.

	2017	2018	2019	2020	2021	2022
A OZB-lasten voor gezin bij gemiddelde WOZ-waarde	496	509	523	523	523	523
B Rioolheffing voor gezin bij gemiddelde WOZ-waarde	176	185	194	194	194	194
C Afvalstoffenheffing voor een gezin	221	256	246	246	246	246
D Eventuele heffingskorting	0	0	0	0	0	0
E Totale woonlasten voor gezin bij gemiddelde WOZ-waarde (A+B+C-D)	893	950	963	963	963	963
F Woonlasten landelijke gemiddelde voor gezin in 2018	723	721	721	721	721	721
Woonlasten t.o.v. landelijke gemiddelde jaar	123,5%	131,7%	133,5%	133,5%	133,5%	133,5%

Voor 2019 is de belastingcapaciteit: Woonlasten meerpersoonshuishouden 133.5%. Dit is groter dan 105% (zie schema: beoordeling kengetallen) en dit betekent dat het kengetal onder de categorie C meest risicovol valt. De cijfers die vermeld worden in de kolom 2017 komen uit de jaarrekening 2017 en de cijfers 2018 zijn de laatst bekende cijfers vanuit www.waarstaatjegemeente.nl. De OZB lasten voor 2019 en verder is verhoogd met de inflatie van 2,7%. De overige jaren zijn constant gehouden. (dit betreft voorlopige cijfers en kunnen derhalve nog wijzigen)

3. Lokale lasten en heffingen

Beleid

In 2019 worden de gemeentelijke belastingen en retributies, overeenkomstig het beleid vastgesteld in de nota financieel beleid, verhoogd met de prijsstijging (2,7% ten opzichte van 2018).

De tarieven van de reinigingsheffingen (reinigingsrechten en afvalstoffenheffing) en de rioolrechten worden gebaseerd op volledige kostendekking. Hierbij moet worden opgemerkt dat de compensabele BTW ook als kostenbestanddeel moet worden meegenomen. Weliswaar wordt deze BTW terugontvangen via het BTW compensatiefonds, maar daar tegenover staat een korting op de algemene uitkering uit het gemeentefonds. Daarnaast wordt de helft van de kosten van straatreiniging verdisconteerd in de rioolheffing.

Het tarief voor de onroerende zaakbelastingen wordt naar beneden (of naar boven) bijgesteld om de stijging (of daling) van de ozb als gevolg van de stijging (of daling) van de WOZ waarde van woningen en niet-woningen ongedaan te maken.

Kwijtscheldingsbeleid

Kwijtschelding is mogelijk van de afvalstoffenheffing, rioolheffing, hondenbelasting en onroerende zaakbelasting. Van de andere belastingen is geen kwijtschelding mogelijk. In grote lijnen wordt kwijtschelding verleend indien het netto besteedbaar inkomen ligt onder de bijstandsnorm die voor de betreffende gezinssituatie van toepassing is.

De volgende kwijtscheldingen zijn begroot³:

Belastingsoort	Bedrag van de kwijtschelding (afgerond)
Afvalstoffenheffing	29.000
Rioolheffing	25.675
Hondenbelasting	1.500
Totaal	56.175

Lokale lastendruk

Voor de lokale lastendruk wordt verwezen naar de paragraaf Weerstandsvermogen onder 5. Belastingcapaciteit.

Tarieven

Alle tarieven, met uitzondering van de tarieven voor de onroerende zaakbelasting, de afvalstoffenheffing en reinigingsheffingen en de rioolrechten worden met het inflatiepercentage van 2,7% verhoogd ten opzichte van de tarieven voor 2018.

In de gemeente Bunnik is de berekeningssystematiek voor de tarieven onroerende zaakbelasting als volgt: het tarief onroerende zaakbelasting 2018 voor woningen en niet-woningen wordt verhoogd met de inflatie en gecorrigeerd door het percentage waardedaling of waardeinstijging op grond van de jaarlijkse herwaardering van de onroerende zaken. Voor 2019 is de inflatie bepaald op 2,7%. Dit betekent dat de opbrengst onroerende zaakbelasting 2019, exclusief de extra opbrengst uit nieuw- en verbouw en inflatie, gelijk is aan de geraamde opbrengst 2018.

Daarnaast vindt er een nacalculatie plaats over 2018. Dit is verwerkt in de begroting. De tarieven voor de onroerende zaakbelastingen worden aan het eind van 2018 definitief vastgesteld.

De tarieven voor de afvalstoffenheffing en reinigingsrechten worden nu voorlopig berekend op basis van 100% kostendekkendheid. Deze tarieven kunnen mogelijk nog wijzigen. Dit zal plaats vinden bij het vaststellen van de belastingtarieven in de raadsvergadering van december.

Het GRP (Gemeentelijk RioleringsPlan) is vastgesteld voor de jaren 2018 tot en met 2022. Het tarief voor 2019 is vastgesteld op € 193,82.

³ Voor de OZB wordt geen kwijtschelding geraamd aangezien dit een te verwaarlozen bedrag is.

In de volgende tabel worden de tarieven weergegeven zoals die voor 2019 gaan gelden.

Tarieven gemeentelijke belastingen en retributies 2018 - 2019

	2018	2019	Toename in %
Onroerende zaakbelastingen			
<i>Tarieven % van de WOZ waarde</i>			
Gebruikersbelasting voor onroerende zaken:			
- die niet in hoofdzaak tot woning dienen	0,2444%	0,2485%	1,68%
Eigenarenbelasting voor onroerende zaken:			
- die in hoofdzaak tot woning dienen	0,1621%	0,1544%	-4,75%
- die niet in hoofdzaak tot woning dienen	0,3056%	0,3107%	1,67%
Hondenbelasting			
Voor de 1e hond	€ 89,32	€ 91,73	2,7%
Voor de 2e hond	€ 120,70	€ 123,96	2,7%
Voor iedere hond boven het aantal van twee	€ 122,53	€ 125,84	2,7%
Voor honden gehouden in kennels	€ 332,81	€ 341,80	2,7%
Afvalstoffenheffing en reinigingsrechten			
Afvalstoffenheffing:			
- Eenpersoonshuishouden	€ 155,00	€ 148,00	-4,5%
- Meerpersoonshuishouden	€ 256,00	€ 246,00	-3,9%
Reinigingsrechten (incl. BTW)	€ 260,84	€ 249,71	-4,3%
Rioolheffing			
Per heffingseenheid	€ 184,59	€ 193,82	5,0%
Toeristenbelasting			
Per overnachting:			
- op campings	€ 0,64	€ 0,66	2,7%
- in overige verblijfsaccommodaties	€ 1,99	€ 2,04	2,7%

Opbrengsten gemeentelijke belastingen en retributies 2019 - 2022

	2019	2020	2021	2022
Onroerende zaakbelastingen				
<i>Tarieven % van de WOZ waarde</i>				
Gebruikersbelasting voor onroerende zaken:				
- die niet in hoofdzaak tot woning dienen	€ 730.337	€ 730.337	€ 730.337	€ 730.337
Eigenarenbelasting voor onroerende zaken:				
- die in hoofdzaak tot woning dienen	€ 3.303.496	€ 3.352.518	€ 3.462.142	€ 3.479.512
- die niet in hoofdzaak tot woning dienen	€ 981.762	€ 981.762	€ 981.762	€ 981.762
Hondenbelasting				
Voor de 1e hond	€ 65.128	€ 65.128	€ 65.128	€ 65.128
Voor de 2e hond	€ 8.677	€ 8.677	€ 8.677	€ 8.677
Voor iedere hond boven het aantal van twee	€ 881	€ 881	€ 881	€ 881
Voor honden gehouden in kennels	€ 1.025	€ 1.025	€ 1.025	€ 1.025
Afvalstoffenheffing en reinigingsrechten				
Afvalstoffenheffing:				
- Eenpersoonshuishouden	€ 252.784	€ 252.784	€ 252.784	€ 252.784
- Meerpersoonshuishouden	€ 1.114.872	€ 1.114.872	€ 1.114.872	€ 1.114.872
Reinigingsrechten (incl. BTW)	€ 16.510	€ 16.510	€ 16.510	€ 16.510
Rioolheffing				
Per heffingseenheid	€ 1.310.223	€ 1.310.223	€ 1.310.223	€ 1.310.223
Toeristenbelasting				
Per overnachting:				
- op campings	€ 39.767	€ 39.767	€ 39.767	€ 39.767
- in overige verblijfsaccommodaties	€ 104.447	€ 104.447	€ 104.447	€ 104.447
Standplaatsen				
Standplaatsen	€ 13.454	€ 13.454	€ 13.454	€ 13.454

Kostendekkendheid rioolheffing, reinigingsheffingen, leges omgevingsvergunning en overige leges

Vanaf 2017 worden de kosten van overhead centraal begroot. Dit betekent, dat het niet langer mogelijk is om uit de producten alle kosten voor de tarieven, die maximaal kostendekkend mogen zijn, in een keer uit de uitvoeringsinformatie af te leiden. Daarom wordt in deze paragraaf, middels een overzicht, opgenomen hoe bij de berekening van tarieven wordt bewerkstelligd dat de geraamde baten de geraamde lasten niet overschrijden. Dit geldt voor de belastingen en rechten waarvoor uitsluitend kostendekkende tarieven mogen worden geheven, zoals bijvoorbeeld de rioolheffing en de tarieven van de leges. Voor voorgenoemde zaken bedraagt het rentepercentage 1,5%. Over project gefinancierde activa wordt de historische project rente gerekend.

De dekkingspercentages voor respectievelijk de rioolheffing, afvalstoffen- en reinigingsheffingen, leges omgevingsvergunning en de overige leges zijn als volgt:

Kostendekkendheid rioolheffing	Begroting 2019
Kosten taakveld(en) incl. (omslag)rente	-931.842
Inkomsten taakveld(en), excl. heffingen	1.154
Netto kosten taakveld	-930.688
Toe te rekenen kosten:	
Overhead incl. (omslag)rente	-268.600
BTW	-112.088
Totale kosten	-1.311.376
Opbrengst heffingen	1.310.223
Dekking	100%

Voor het tarief van de rioolheffing geldt dat deze 100% kostendekkend is. Dit is inclusief de dotatie in de voorziening egalisatie kosten riolering van € 98.000. Het tarief voor de rioolheffing is gebaseerd op het GRP 2018 – 2022.

Kostendekkendheid afvalstoffenheffing/reinigingsrechten	Begroting 2019
Kosten taakveld(en) incl. (omslag)rente	-1.122.692
Inkomsten taakveld(en), excl. heffingen	522
Netto kosten taakveld	-1.122.170
Toe te rekenen kosten:	
Overhead incl. (omslag)rente	-36.251
BTW	-219.975
Totale kosten	-1.378.396
Opbrengst heffingen	1.377.166
Dekking	100%

Bij de berekening van de tarieven van afvalstoffenheffing- en reinigingsrechten geldt dat deze 100% kostendekkend zijn.

Kostendekkendheid omgevingsvergunningen	Begroting 2019
Kosten taakveld(en) incl. (omslag)rente	-703.220
Inkomsten taakveld(en), excl. heffingen	-
Netto kosten taakveld	-703.220
Toe te rekenen kosten:	
Overhead incl. (omslag)rente	-525.883
BTW	-
Totale kosten	-1.229.103
Opbrengst heffingen	1.226.775
Dekking	100%

De kostendekkendheid van de leges omgevingsvergunning is 100%. In 2019 worden meer leges ontvangen in verband met de inkomst van een lopende grondexploitatie. In de begroting is dit genivelleerd door een storting in de reserve leges omgevingsvergunning.

Kostendekkendheid leges	Begroting 2019
Kosten taakveld(en) incl. (omslag)rente	-135.106
Inkomsten taakveld(en), excl. heffingen	-
Netto kosten taakveld	-135.106
Toe te rekenen kosten:	
Overhead incl. (omslag)rente	-460.839
BTW	-
Totale kosten	-595.945
Opbrengst heffingen	319.383
Dekking	54%

Bovengenoemde tabel heeft betrekking op de overige leges. Hierbij kan gedacht worden aan de leges rijbewijzen en reisdocumenten, huwelijken en leges APV. Het percentage kostendekkendheid voor deze leges bedraagt 54%.

4. Verbonden partijen

Vanwege bestuurlijke, beleidsmatige en financiële belangen voeren verbonden partijen vaak beleid uit dat de gemeente in principe ook zelf kan blijven doen. Er blijft voor de gemeenteraad nog steeds een kaderstellende -, controlerende - en financiële taak over (het vergt budgettaire beslag en de gemeente loopt daardoor risico's). In verband met de gemeentelijke belangen is het gewenst dat in de begroting en jaarrekening aandacht wordt besteed aan de verbonden partijen. Verbonden partijen zijn derde rechtspersonen waarin de gemeente Bunnik een bestuurlijke en financiële belang heeft.

Onder bestuurlijk belang wordt in dit verband verstaan: het hebben van een zetel in het bestuur of het hebben van stemrecht. Met financieel belang wordt bedoeld dat de gemeente middelen ter beschikking heeft gesteld die achtergesteld zijn in geval van faillissement van de verbonden partij en/of dat financiële problemen bij de verbonden partij verhaald kunnen worden op de gemeente.

Het belang van verbonden partijen is dat deze vaak beleid uitvoeren dat de gemeente in principe ook zelf kan (blijven) doen. De gemeente houdt de uiteindelijke verantwoordelijkheid voor het realiseren van de beoogde doelstellingen van de programma's. Kernvragen zijn of de doelstellingen van de verbonden partijen nog steeds corresponderen met die van de gemeente en/of de doelstellingen van de gemeente via de verbonden partijen gerealiseerd worden.

Het tweede belang betreft het budgettaire beslag en de financiële risico's die de gemeente met de verbonden partijen kan lopen en de daaruit voortvloeiende budgettaire gevolgen.

In deze paragraaf is per gemeenschappelijke regeling vermeld wat het eigen- en vreemd vermogen ultimo 2018 en 2019 bedraagt alsmede het geprognosticeerde resultaat dienstjaar 2019 voor bestemming. De reden hiervoor is dat meer inzicht wordt verlangd in de verbonden partijen waardoor het inzicht en de "grip" vergroot kan worden.

Overzicht verbonden partijen		
	Programma / Overzicht	Begroet 2019
Gemeenschappelijke regelingen		
1 Gemeenschappelijke regeling Belastingsamenwerking gemeenten & hoogheemraadschap Utrecht (BghU)	1	204.000
2 Gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Utrecht (VRU)	1	890.516
3 Reinigingsbedrijf Midden Nederland (RMN)	2	1.791.000
4 Stuurgroep Kromme Rijnlandschap	2	19.202
5 Gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Regio Utrecht (ODRU)	2	446.993
6 Gemeenschappelijke regeling Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst (GGD) regio Utrecht	3	503.214
7 Gemeenschappelijke regeling Regionale Dienst Werk en Inkomen Kromme Rijn Heuvelrug (RDWI)	3	3.448.801
8 Gemeenschappelijke regeling Regionale ICT - Dienst Utrecht (RID)	Overhead	695.000
9 Gemeenschappelijke regeling Regionaal Historisch Centrum (RHC) Zuidoost Utrecht	Overhead	60.832
Vennootschappen en coöperaties		
BNG		
Waterleidingbedrijf Vitens		
BIGA Groep		
Stichtingen en verenigingen/Overige verbonden partijen		
Geen		

1. Belastingensamenwerking gemeenten & hoogheemraadschap Utrecht (BghU)

Waarom wordt de GR ingezet

Uitvoeringsinstantie voor het heffen en innen van gemeentelijke belastingen en de uitvoering basisregistratie WOZ.

Visie

BghU borgt de continuïteit van de taakuitvoering en streeft een permanente verbetering na van de kwaliteit en klantvriendelijkheid van het belastingproces ten behoeve van haar deelnemers.

Zij heeft oog voor het belang van burgers, instellingen en bedrijven en probeert hen zoveel mogelijk te faciliteren. Een belangrijk aspect daarbij is de vergaande digitalisering van het belastingproces om zo de vraagbaakfunctie en de contactmogelijkheden op de momenten dat burgers, instellingen en bedrijven dat wensen te optimaliseren. Zij sluit daarbij aan op de KCC- ontwikkeling bij de gemeenten.

BghU staat borg voor een adequate uitvoering en het ophalen van de juiste belastingopbrengst. BghU streeft daarbij naar verlaging van de maatschappelijke kosten door onder meer samen te werken (zowel horizontaal met meerdere gemeenten als verticaal met waterschappen)

BghU heeft de ambitie om op middellange termijn gezien te worden als toonaangevend samenwerkingsverband op het gebied van belastingen, waarbij er een goede verhouding is tussen de prijs en de kwaliteit van de dienstverlening.

Openbaar belang / Kernactiviteiten van de organisatie.

De BghU is belast met de waardering van de onroerende zaken en de heffing en inning van de gemeentelijke belastingen.

Essentiële ontwikkelingen

Geen.

Belang / welk stempercentage heeft Bunnik in de verbonden partij

2 % (stemverhouding naar rato aantal inwoners van de deelnemende gemeenten)

Nieuwe / vertrokken deelnemers

Geen

1. Belastingensamenwerking gemeenten & hoogheemraadschap Utrecht (BghU)	31-12-2018	31-12-2019
Eigen vermogen (bron begroting 2019)	€ 377.050	€ 382.600
Vreemd vermogen (bron begroting 2019)	€ 3.872.950	€ 3.617.400
Geprognosticeerd resultaat voor bestemming (bron begroting 2019)		€ 5.550

2. Veiligheidsregio Regio Utrecht (VRU) te Utrecht

Waarom wordt de GR ingezet

Op 1 oktober 2010 is de Wet op de Veiligheidsregio's (WVR) in werking getreden. In deze wet en bijbehorende uitvoeringsbesluiten zijn de taken en bevoegdheden van de veiligheidsregio's neergelegd. Samengevat: het bestuur van de Veiligheidsregio is belast met het voorkomen van branden, rampen en crisis, de organisatie van de rampenbestrijding en crisisbeheersing in de regio; het gecoördineerd optreden in geval van een ramp of crisis en als laatst de uitvoering van de brandweertaken, de geneeskundige hulpverlening en de ondersteuning bij de uitvoering van de gemeentelijke crisisbeheersingstaken.

De gemeentebesturen zijn primair verantwoordelijk voor deze taken. De VRU is een samenwerkingsverband van en voor de Utrechtse gemeenten.

Voor de uitvoering van haar wettelijke taken dient de VRU, als onderdeel van een cyclisch proces iedere vier jaar de volgende documenten vast te stellen:

- Een regionaal risicoprofiel;
- Een beleidsplan;
- Een regionaal crisisplan

Visie

Een efficiënte en kwalitatief hoogwaardige organisatie van de brandweezorg, geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen, rampenbestrijding en crisisbeheersing onder één regionaal bestuur. Door de gecoördineerde aanpak zijn hulpverleningsdiensten beter en gemakkelijker aan te sturen.

Openbaar belang / Kernactiviteiten van de organisatie.

Brandpreventie, brandrepressie, rampenbestrijding en crisisbeheersing.

Essentiele ontwikkelingen

Geen.

Belang / welk stempercentage heeft Bunnik in de verbonden partij

Iedere deelnemer heeft 1 stem (stemverhouding naar rato aantal inwoners van de deelnemende gemeenten).

Nieuwe / vertrokken deelnemers

Geen

2. Veiligheids Regio Utrecht (VRU) te Utrecht	31-12-2018	31-12-2019
Eigen vermogen (bron begroting 2019)	€ 8.049.000	€ 6.588.000
Vreemd vermogen (bron begroting 2019)	€ 54.575.000	€ 59.440.000
Geprognosticeerd resultaat voor bestemming (bron begroting 2019)		€ -1.461.000

3. Reinigingsbedrijf Midden Nederland (RMN)

Waarom wordt de GR ingezet

Gemeente Bunnik heeft taken op het gebied van onderhoud van het groen in de openbare ruimte en kleine civiele werkzaamheden bij RMN ondergebracht. Deze zogenaamde (nieuwe) additionele taken worden afzonderlijk in de begroting verantwoord om vermenging met de basis (bestaande) taken te voorkomen.

Visie

Het is de ambitie van RMN om een professionele en duurzame speler te zijn in het beheer van de openbare ruimte. RMN streeft daarbij naar een maximale samenwerking met andere in de openbare ruimte acterende partijen. De samenwerkingsrelatie met onder meer werkvoorzieningschappen en kringloopbedrijven maakt daar onderdeel van uit.

Openbaar belang / Kernactiviteiten van de organisatie.

Afvalinzameling en beheer afvalbrenghstation.

Essentiele ontwikkelingen

Efficiëntie, afstemmen onderlinge werkzaamheden deelnemende gemeenten en meer planmatige aanpak inzet voortuigen, ontwikkelingen van bestaande IBOR, inrichten duurzame inrichtingen.

Belang / welk stempercentage heeft Bunnik in de verbonden partij

1 van de zes gemeenten (stemverhouding naar rato aantal inwoners van de deelnemende gemeenten)

Nieuwe / vertrokken deelnemers

Geen

3. Reinigingsbedrijf Midden Nederland (RMN)	31-12-2018	31-12-2019
Eigen vermogen (bron begroting 2019)	€ 1.091.200	€ 1.091.200
Vreemd vermogen (bron begroting 2019)	€ 12.627.800	€ 14.913.800
Geprognosticeerd resultaat voor bestemming (bron begroting 2019)		€ -

4. Stuurgroep Kromme Rijnlandschap te Bunnik

Waarom wordt de GR ingezet

Zorgen voor toename van de ruimtelijke kwaliteit in het buitengebied en verbetering / behoud van landschapselementen en koppeling tussen landschap en inwoners.

Visie

Behoud en ontwikkeling van het landschap in het Kromme Rijngebied en zorg voor en ontwikkeling van de waardevolle natuur- en landschapselementen in het landschap. Dit doet de stuurgroep door afstemming van gemeentelijk landschapsbeleid in bijvoorbeeld het landschapsontwikkelingsplan en de omgevingsvisie. Door inzet van een gezamenlijke landschapscoördinator voor landschapsadvies en -projecten en door samenwerking met particuliere grondeigenaren en vrijwilligers worden waardevolle landschapselementen onderhouden en aangelegd .

Openbaar belang / Kernactiviteiten van de organisatie.

Het bevorderen van 'stille recreatie' middels het creëren van een aantrekkelijk en karakteristiek landschap met extensieve recreatiemogelijkheden.

Bevorderen ruimtelijke kwaliteit middels advisering en ondersteuning van particuliere eigenaren in het buitengebied.

Het in standhouden van cultuurlandschap en natuurwaarden.

Essentiele ontwikkelingen

Geen.

Belang / welk stempercentage heeft Bunnik in de verbonden partij

De portefeuillehouder is voorzitter van de stuurgroep waarin wethouders, gedeputeerde en andere bestuurders zitting hebben. Daarnaast functioneert op ambtelijk niveau een werkgroep en wordt de dagelijkse uitvoering verzorgd door een landschapscoördinator.

Nieuwe / vertrokken deelnemers

Geen

4. Stuurgroep Kromme Rijnlandschap te Bunnik	31-12-2018	31-12-2019
Eigen vermogen (bron begroting 2019)	€ 129.135	€ 92.962
Vreemd vermogen (bron begroting 2019)	€ -	€ -
Geprognosticeerd resultaat voor bestemming (bron begroting 2019)		€ -

5. Omgevingsdienst regio Utrecht te Utrecht

Waarom wordt de GR ingezet

De omgevingsdienst regio Utrecht heeft als brede milieudienst de expertise in huis om de gemeente op het brede terrein van milieu en duurzaamheid efficiënt en effectief te ondersteunen, zowel beleidsmatig als op het gebied van vergunningverlening en - handhaving (de VTH-taken).

Visie

De ODRU wil samen met de aangesloten gemeenten werken aan een veilige, duurzame en gezonde fysieke leefomgeving voor onze inwoners en bedrijven. Dit gebeurt op een maatschappelijk bewuste manier. Voor de gemeente is het van belang dat daarbij aandacht is voor de lokale situatie (couleur locale), burgerparticipatie en maatwerk.

Openbaar belang / Kernactiviteiten van de organisatie.

Het inhoudelijke adviseren van de deelnemende gemeenten op het gebied van milieu en archeologie, met daarbij als taak onder meer het inhoudelijk adviseren over omgevingsvergunningen, voor milieuaspecten, en het uitvoeren van de handhavingstaken.

Essentiele ontwikkelingen

Geen

Belang / welk stempercentage heeft Bunnik in de verbonden partij
Iedere deelnemer heeft 1 stem (1 van de 16 stemmen)

Nieuwe / vertrokken deelnemers
Geen

5. Omgevingsdienst Regio Utrecht te Utrecht	31-12-2018	31-12-2019
Eigen vermogen (bron begroting 2019)	€ 880.513	€ 795.452
Vreemd vermogen (bron begroting 2019)	€ 5.792.000	€ 5.771.000
Geprognosticeerd resultaat voor bestemming (bron begroting 2019)		€ 35.699

6. Gemeentelijke GezondheidsDienst regio Utrecht (GGDrU) te Utrecht

Waarom wordt de GR ingezet

De GGDrU beschermt, bewaakt en bevordert de gezondheid van de ruim 1,2 miljoen inwoners van de 26 Utrechtse gemeenten. Dit doet de GGDrU door risico's voor de gezondheid te signaleren, te voorkomen en de gezondheid van alle inwoners te bevorderen.

Visie

GGDrU is van en voor de 26 gemeenten. GGDrU wil de kwaliteit van zijn producten en diensten nauw laten aansluiten bij de veranderende maatschappelijke omgeving waarin de gemeenten bezig zijn met transformatie in het sociale domein. Gemeenten zorgen als eigenaren en opdrachtgevers van GGDrU voor de publieke gezondheid van hun inwoners. In deze veranderende omgeving zal in toenemende mate een beroep worden gedaan op de zelfredzaamheid van inwoners. Daarbij wil GGDrU de gemeenten ondersteunen, onder meer door beter aan te sluiten bij netwerkstructuren met ketenpartners uit het sociale en private domein.

Openbaar belang / Kernactiviteiten van de organisatie.

De GGDrU doet onder meer gezondheidsonderzoeken, geeft vaccinaties, adviseert gemeenten over het gezondheidsbeleid en ondersteunt scholen en kinderopvang bij hun zorg voor een gezonde leeromgeving voor hun kinderen. Daarnaast verleent de GGDrU ook hulp als er incidenten uitbreken in de regio, bijv. na een uitbraak van voedselvergiftiging of een infectieziekte en zorgt de GGD ervoor dat ze zijn toegerust op snelle hulpverlening bij eventuele crisis of rampen. Zij doen dit in nauwe samenwerking met de Veiligheidsregio Utrecht op gebied van Geneeskundige HulpverleningsOrganisatie (GHOR).

Essentiële ontwikkelingen

1. Kwaliteitstoezicht Wet maatschappelijke ontwikkeling (Wmo)
2. Preventieve gezondheidszorg kinderen en jongeren in asielzoekerscentra (AZC's)
3. Verbinding met de vernieuwde zorgketen in volle gang
4. Integrale jeugdgezondheidszorg
5. Aanbesteding Digitaal Dossier jeugdgezondheidszorg (JGZ)
6. Veranderende aanpak Openbare Geestelijke Gezondheidszorg (OGGZ)

Belang / welk stempercentage heeft Bunnik in de verbonden partij.
1 van de 26 deelnemende gemeenten

Nieuwe / vertrokken deelnemers
Geen

6. Gemeentelijke GezondheidsDienst regio Utrecht (GGDrU) te Utrecht	31-12-2018	31-12-2019
Eigen vermogen (bron begroting 2019)	€ 2.088.000	€ 1.576.000
Vreemd vermogen (bron begroting 2019)	€ 9.839.000	€ 8.864.000
Geprognosticeerd resultaat voor bestemming (bron begroting 2019)		€ -

7. Regionale Dienst Werk en Inkomen (RDWI) te Zeist

Waarom wordt de GR ingezet

Samenwerking met buurgemeenten op een aantal onderling samenhangende wettelijke taken biedt betere voorwaarden voor het vergroten en borgen van klantgerichtheid, kwaliteit, continuïteit, doelmatigheid en doeltreffendheid van de uitvoering en dienstverlening.

Visie

Naar een inclusieve samenleving. Inwoners van de regio Kromme Rijn Heuvelrug worden geholpen via een samenhangend pakket van diensten een stap verder naar werk, participatie en/of een stabiel inkomen. Dit wordt gedaan door als netwerkorganisatie binnen het sociaal domein een schakel te vormen tussen gemeenten, netwerkpartners, inwoners en arbeidsmarkt. Daarmee wordt bijgedragen aan een samenleving waarin iedereen ertoe doet, ongeacht de eventuele (arbeids)beperking. Inwoners die arbeidsmogelijkheden hebben, krijgen zicht op door- of uitstroom naar werk. Daarbij krijgen zij die zijn aangewezen op ondersteuning in het sociaal domein en betekenisvolle daginvulling en perspectief op verbetering.

Openbaar belang / Kernactiviteiten van de organisatie.

De Regionale Dienst Werk en Inkomen vervult de beleids- en uitvoerende taken zoals opgenomen in de Wet invoering Participatiewet, de Participatiewet, de Wet sociale werkvoorziening, de Wet Inburgering, de Wet schuldsanering natuurlijke personen.

Essentiële ontwikkelingen

1. Samenwerking RDWI-BIGA.
2. De ontwikkeling van BIGA tot social enterprise.
3. Lokale invulling door samenwerking RDWI-gebiedsteams en Centrum voor Elkaar en andere lokale partijen.
4. Organisatie ontwikkeling van Bolwerk naar Netwerk. Dit veranderproces is nog gaande en leidt tot zorgen met betrekking tot de stabiliteit en control.

Belang / welk stempercentage heeft Bunnik in de verbonden partij

Iedere deelnemer heeft 1 stem (1 van de 5 stemmen)

Nieuwe / vertrokken deelnemers

Geen

7. Regionale Dienst Werk en Inkomen (RDWI) te Zeist	31-12-2018	31-12-2019
Eigen vermogen (bron begroting 2019)	€ 268.000	€ 199.000
Vreemd vermogen (bron jaarrekening 2019)	€ 11.140.000	€ 9.271.000
Geprognosticeerd resultaat voor bestemming (bron begroting 2019)		€ -

8. Regionale ICT-Dienst (RID) Utrecht te Doorn

Waarom wordt de GR ingezet

De RID wordt ingezet om de kwaliteit, beschikbaarheid en continuïteit van de gemeentelijke informatievoorziening te garanderen.

Visie

Intensieve samenwerking tussen RID en opdrachtgevers, zowel op automatiserings- als op Informatiemanagementgebied, is nodig om kwaliteit te verhogen en beheerlasten en kwetsbaarheid te verminderen.

Openbaar belang / Kernactiviteiten van de organisatie.

De RID heeft tot doel het uitvoeren van taken die zien op het garanderen van de continuïteit en kwalitatief adequate dienstverlening op het terrein van ICT en de hiervoor benodigde middelen, waaronder soft- en hardware voor de deelnemers aan de RID.

Essentiele ontwikkelingen

Vorbereidingen treffen en starten met vernieuwing van de infrastructuur op basis van de oelarchitectuur. Organisatorische veranderingen doorvoeren om in de toekomst de regiefunctie voor de deelnemende organisaties te kunnen vervullen op het gebied van informatievoorzieningsoplossingen.

Belang / welk stempercentage heeft Bunnik in de verbonden partij

Iedere deelnemer heeft 1 stem (1 van de 7 stemmen)

Nieuwe / vertrokken deelnemers

Geen

8. Regionale ICT-Dienst (RID) Utrecht te Doorn	31-12-2018	31-12-2019
Eigen vermogen (bron begroting 2019)	€ 20.000	€ 10.000
Vreemd vermogen (bron begroting 2019)	€ 6.080.000	€ 7.090.000
Geprognosticeerd resultaat (bron begroting 2019)		€ -10.000

9. Regionaal Historisch Centrum (RHC) Zuidoost Utrecht te Wijk bij Duurstede

Waarom wordt de GR ingezet

De deskundigheid, formatiegrootte en opslagcapaciteit in het gemeentelijk archiefdepot zijn onvoldoende om het statische archief te kunnen opslaan en de archieffunctie zelfstandig uit te voeren.

Visie

Het uitvoeren van de 'archieffwettelijke' taken verwerving, opslag en beschikbaar stelling.

Openbaar belang / Kernactiviteiten van de organisatie.

Het in het samenwerkingsgebied uitvoering geven aan de Archiefwet 1995, alsmede het vervullen van de functie van regionaal kennis- en informatiecentrum op het gebied van de lokale en regionale geschiedenis door het opbouwen en beheren van een zo breed mogelijke collectie (regionaal) historische bronnen en deze op een zo actief mogelijke wijze dienstbaar maken voor een breed publiek.

Essentiele ontwikkelingen

In 2019 zal duidelijk worden wat de gevolgen voor de GR zijn van de herindeling van de gemeenten Zederik, Leerdam en Vianen tot de nieuwe gemeente Vijfheerenlanden.

Er zal daarnaast een nieuw algemene beleidsplan voor het RHC worden vastgesteld voor de periode 2019-2022.

De aanpak om tot een e-depot te komen, een voorziening voor het duurzaam beheren van digitaal archief, leverde onvoldoende resultaat op. Daarom is besloten tot een koerswijziging. De gemeenten en het RHC zullen eerst hun informatiehuishouding laten onderzoeken en planmatig op orde brengen. Daarmee wordt de belangrijkste voorwaarde vervuld voor een goed werkend e-depot vanaf 2020-2021.

Belang / welk stempercentage heeft Bunnik in de verbonden partij

2 van de 19 stemmen (stemverhouding naar rato aantal inwoners van de deelnemende gemeenten).

Nieuwe / vertrokken deelnemers

Geen

9. Regionaal Historisch Centrum (RHC) Zuidoost Utrecht te Wijk bij Duurstede	31-12-2018	31-12-2019
Eigen vermogen (bron begroting 2019)	€ 196.646	€ 186.646
Vreemd vermogen (bron jaarrekening 2017)	€ 87.488	€ 269.154
Geprognosticeerd resultaat voor bestemming (bron begroting 2019)		€ -

5. Kapitaalgoederen

Kapitaalgoederen zijn investeringen met een langdurig economisch of maatschappelijk nut. Kapitaalgoederen zijn wegen, riolering, water, groen, gebouwen, automatisering en inventarissen (zgn. materiële activa), maar ook aan bijvoorbeeld bestemmingsplannen (zgn. immateriële activa). Al deze kapitaalgoederen dienen “onderhouden” te worden. De kwaliteit van de kapitaalgoederen en het onderhoud ervan zijn bepalend voor het voorzieningenniveau en de jaarlijkse lasten.

In de nota financieel beleid zijn de volgende uitgangspunten ten aanzien van kapitaalgoederen opgesteld:

- Investerings in de openbare ruimte, voor zover ze niet in het kader van grondexploitatie worden getroffen, activeren.
- Investerings (zowel met een economisch nut als een maatschappelijk nut) moeten worden geactiveerd en conform de waardevermindering van de investeringen, op consistente wijze worden afgeschreven.
- Gronden en terreinen worden geactiveerd, maar niet op afgeschreven.
- Onderhoud dat niet levensduurverlengend is wordt niet geactiveerd.
- Onderhoudswerkzaamheden, die leiden tot een nieuwe functionaliteit van het actief of een duidelijke technische verandering moten worden geactiveerd.
- Activa met een verkrijgingsprijs minder dan € 5.000 of een afschrijvingslast minder dan € 500 worden niet geactiveerd.

Het beleid van de gemeente Bunnik voor de kapitaalgoederen wegen, riolering, gebouwen en groen is onder andere opgenomen in de volgende onderhoudsplannen en daarnaast is het niveau van onderhoud aangegeven.

Soort eigendom	Onderhoudsplan	Onderhoudsniveau o.b.v. Onderhoudsplan
Wegen	Wegenplan 2015 - 2024	Matig - redelijk
Riolering	GRP 2018 tot en met 2022	Redelijk - goed
Waterplan	Waterplan (maakt onderdeel uit van het GRP 2018 – 2022)	Redelijk - goed
Gebouwen – scholen	scholen Het Kwartier Werkhoven, Het Palet in Odijk en De Kersentuin Bunnik bij Beheerstichting	Goed
Gebouwen – gemeentehuis	Onderhoudsplan d.d. juni 2018	Redelijk - goed
Gebouwen –overige	Onderhoudsplan d.d. juni 2018	Redelijk - goed
Openbaar groen	Bomenbeheerplan 2011	Redelijk

In het onderhoudsbeheersplan voor wegen, wat in 2014 is geactualiseerd, is geen rekening gehouden met totale vervanging van wegen. Daar steeds de afweging zal worden gemaakt of vervanging noodzakelijk is, wordt dit beschouwd als de aanleg van een nieuwe weg. Dit zal steeds bij afzonderlijke besluitvorming

plaatsvinden. Dergelijke uitgaven zullen worden geactiveerd en worden afgeschreven. Dit is in overeenstemming met de uitgangspunten in de nota financieel beleid.

De gemeente dient wettelijk haar wegen veilig te onderhouden. Om de kwaliteit van de wegen te beoordelen wordt een wegenbeheerplan opgesteld. Door een wettelijke gewijzigde beoordelingsmethodiek is het wegenareaal beoordeeld van goed (begroting 2018) naar matig tot redelijk (begroting 2019-2022).

De totale vervanging van riolering is in het Gemeentelijk RioleringsPlan (GRP) 2018-2022 begrepen. De werkingsduur van dit GRP is vijf jaar en daarna (in 2021) wordt een hernieuwd GRP opgesteld met een geactualiseerde financiële berekening. In Bunnik wordt risicogestuurd rioolbeheer toegepast. Dit betekent dat riolering gerepareerd of vervangen wordt als er daadwerkelijk risico's optreden. Uit inspectiegegevens blijkt dat de komende 5 jaar de riolering op diverse plekken vervangen moet worden. Daarom is de staat van de riolering bijgesteld naar redelijk/goed.

Er is na het aflopen van het vorige waterplan geen nieuw waterplan gemaakt. Dit komt omdat Bunnik nauwelijks water in eigen beheer heeft. Bunnik heeft ervoor gekozen om water gerelateerde zaken in het gemeentelijk rioleringsplan op te nemen. Omdat het klimaat verandert en er meer en heftigere extreme buien voorkomen, moet het waterbeheer zich hieraan aanpassen. Samen met de regionale overheden wordt een strategie opgesteld voor de klimaatadaptatie.

Met betrekking tot de vervanging van een gebouw is dit niet in de onderhoudsbeheersplannen opgenomen met een vergelijkbare redenering als bij de onderhoudsplannen van wegen (zie nota financieel beleid).

De gemeente heeft het eigendom over 3 multifunctionele accommodaties. In Bunnik is er De Kersentuin waarin twee scholen (de Camminghaschool en de Anne Frankschool), de muziekschool, de bibliotheek en drie kinderopvangorganisaties zijn gehuisvest. In Odijk staat Het Palet waarin de drie scholen van Odijk (de Beurthonk, de Bongerd en De Vonk (voormalige St.Nicolaaschool)) en twee kinderopvangorganisaties zijn gevestigd. Het Kwartier staat in Werkhoven. Daarin is de enige school (de Delteykschool) uit het dorp gehuisvest met een kinderopvangorganisatie.

In alle gebouwen wordt het beheer en onderhoud uitgevoerd door een beheerstichting. Zij verzorgen beheer en onderhoud aan de hand van beheer en onderhoudsplannen. De scholen zijn volledig verantwoordelijk voor het beheer en onderhoud van de gebouwdelen waarin zij gehuisvest zijn. De gemeente is verantwoordelijk voor het onderhoud van de overige delen van de panden. De hiervoor gereserveerde gelden worden ter beschikking gesteld van de beheerstichtingen, die het feitelijke onderhoud laat uitvoeren.

Het bomenbeheerplan is op 1 november 2011 vastgesteld.

In de hiernavolgende tabel wordt het onderhoud ten laste van de getroffen financiële reserves aangegeven⁴.

Overzicht onderhoudsuitgaven 2019			
Op grond van de vastgestelde meerjarenonderhoudsplannen zullen in 2019 naar verwachting de volgende uitgaven worden gedaan ten laste van de onderhoudsreserves.			
	<u>Overige gebouwen</u>		
7603009	- ambtswoning burgemeester	-	
7603010	- brandweergarage Bunnik	368	
7603011	- brandweergarage Werkhoven	644	
7603012	- jeugaccomodatie Odijk	-	
7603017	- gebouwen gemeentewerf	5.292	
7603018	- gemeentehuis	191.598	
7603022	- muziektent Werkhoven	-	
			197.902
	<u>Overig onderhoud</u>		
7603019	- wegen	279.344	
			279.344
	Totaal onderhoudsuitgaven		477.246

⁴ In bijlage I: Reserves en voorzieningen is de ontwikkeling van de reserves gebouwen en wegen te zien, rekening houdend met de begrote mutaties conform de onderhoudsplannen

6. Financiering

Algemene ontwikkelingen

In 2017 is het treasurystatuut vastgesteld. Dit statuut geeft kaders waarbinnen het college en de ambtelijke organisatie moeten blijven bij het beheer van de kasmiddelen en het aantrekken van geldleningen op de korte en de lange termijn. Uitgangspunt van het statuut is een voorzichtig risicomijdend beleid bij het uitzetten/beleggen van overtollige kasgelden. Het treasurystatuut sluit hierbij volledig aan op de verordening ex artikel 212 van de Gemeentewet (de Financiële verordening).

Kasbeheer

De gemeente heeft de beschikking over rekeningen bij de NV Bank Nederlandse gemeenten (BNG) en de Rabobank. Vrijwel alle betalingen en ontvangsten lopen via de BNG. Met deze bank is een zogenaamde raamovereenkomst gesloten. Dit houdt in dat indien het saldo op de rekening boven of beneden bepaalde grenzen komt automatisch een gunstiger renteregime geldt. Hiertegenover staat dat, indien middelen worden aangetrokken of uitgezet bij een andere bank, een renteverskil ten opzichte van de BNG-tarieven aanwezig moet zijn van ten minste 0,05%.

Renterisicobeheer

Renterisicobeheer omvat het beperken van de invloed van externe rentewijzigingen op de financiële resultaten van de gemeente. De Wet financiering decentrale overheden (Wet fido) beoogt grote fluctuaties in rentelasten van lagere overheden te voorkomen. Hiertoe wordt via de kasgeldlimiet een maximum gesteld aan het met kortlopende leningen voorzien in de financieringsbehoefte. Achtergrond is dat de rente van kortlopende (kasgeld)leningen in korte tijd sterk kunnen fluctueren. In de Wet financiering decentrale overheden (Wet fido) staat de bepaling van de renterisiconorm. Deze wordt getoetst aan het totaal van de begroting.

De kasgeldlimiet wordt bepaald op een percentage (ingande 2003 8,5%) van het totaal van de exploitatie-uitgaven van het dienstjaar. Voor 2019 ligt de kasgeldlimiet op:

Kasgeldlimiet	begroting 2019
Omvang begroting 2019 (=grondslag)	34.350.000
kasgeldlimiet (in % van de grondslag)	8,50%
Toegestand kasgeldlimiet	2.919.750

In 2018 is 1 kasgeldlening aangetrokken (kasgeldlimiet is in 2018 2,9 miljoen). In 2018 is de rente van kasgeldleningen op aanvraag en voor in deposito gezette gelden wordt de rente ook bepaald op aanvraag. Hoe de ontwikkeling voor 2019 uit zal komen is niet aan te geven.

Voor het beheersen van het renterisico op de vaste geldleningen door het aanbrengen van spreiding in de looptijd in de leningenportefeuille is de renterisiconorm ingevoerd. Deze norm bedraagt 20% van het begrotingstotaal. Voor 2019 ligt deze norm op:

Renterisiconorm	begroting 2019
Omvang begroting 2019 (=grondslag)	34.350.000
Renterisiconorm (in % van de grondslag)	20%
Toegestane renterisiconorm	6.870.000

De renterisiconorm moet worden getoetst aan het totaal van de in dat jaar verschuldigde aflossingen vermeerderd met de restschuld van de leningen, waarvan het rentepercentage in dat dienstjaar contractueel moet worden herzien en verminderd met eventueel nieuw aangetrokken geldleningen.

Er zijn geen leningen aanwezig waarvan de rente tijdens de looptijd kan worden veranderd. In 2019 zal in totaal € 1,7 miljoen worden afgelost op de vaste geldleningen. Hiermee wordt ruimschoots binnen de norm gebleven.

Gemeentefinanciering

De financieringspositie voor 2019 en volgende jaren is enerzijds afhankelijk van de financieringsbehoefte die voortvloeit uit voorgenomen investeringen en anderzijds uit mogelijke investeringssubsidies en de verwachte opbrengsten uit de grondexploitaties. Mede gezien de financieringsbehoefte bij de grondexploitatie en de verwachte grondopbrengsten kan niet worden uitgesloten dat middelen zullen moeten worden aangetrokken.

Discrepancies in de financieringsbehoefte zullen naar verwachting van betrekkelijk korte duur zijn. Deze zullen in eerste instantie opgevangen worden via korte financieringen. Indien op grond van de Wet fido vaste financieringsmiddelen moeten worden aangetrokken zal dit toch voor een periode van maximaal 10 jaar nodig zijn. Op dit moment ligt de rente van vaste financieringsmiddelen, afhankelijk van de looptijd, op 1,1%.

Financieringsbehoefte	begroting 2019
Stand van de vaste geldleningen op 1 januari 2019	7.200.000
Nieuwe leningen	0
Aflossingen in het loop van het jaar	-1.700.000
Stand van de vaste geldleningen op 31 december 2019	5.500.000

De gemiddelde rente van deze vaste financieringsmiddelen ligt op ca. 1,81%.

Schatkistbankieren

In het begrotingsakkoord is afgesproken dat lagere overheden vanaf 2013 verplicht schatkistbankieren. Dat betekent dat lagere overheden (tijdelijke) liquide overschotten bij de Nederlandse staat dienen onder te brengen (beleggingen) en de Nederlandse staat een marktconforme rente vergoedt die gelijk is aan de rentes die de Nederlandse staat betaalt op leningen die het Rijk op de markt aangaat. Overigens doet de gemeente Bunnik niet aan beleggingen, omdat er geen liquide overschotten zijn. De gemeente Bunnik heeft een bankrekening geopend die vanaf 2014 hiervoor gebruikt wordt.

EMU (Economische Monetaire Unie) saldo

Het EMU-saldo is in 1992 door de EMU ingevoerd om vergelijkingen tussen de verschillende eurolanden te kunnen maken. In het verleden hanteerde elke staat zijn eigen berekening voor het financieringssaldo. Volgens de nieuwe BBV voorschriften wordt voorgeschreven om een geprognostiseerde balans op te stellen en het meerjarig EMU saldo. Dit om een betere raming en beheersing van het EMU saldo te krijgen. In de bijlage is een geprognostiseerde balans opgenomen met het daarbij behorende EMU saldo.

Rentetoerekening

Om inzicht te geven in de rentelasten van de externe financiering, het renteresultaat en de wijze van rentetoerekening is op advies van de nieuwe BBV het onderstaand schema opgenomen:

Renteschema:		
a. De externe rentelasten over de korte en lange financiering	130.325	
b. De externe rentebaten	<u>0</u>	-/-
Totaal door te rekenen externe rente	130.325	
c1. De rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend	21.820	-/-
c2. De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	19.177	-/-
	<u>40.997</u>	-/-
Saldo door te rekenen externe rente	89.328	
d1. Rente over eigen vermogen	0	
d2. Rente over voorzieningen (gewaardeerd op contante waarde)	0	
	<u>0</u>	+
<i>De aan taakvelden (programma's inclusief overzicht Overhead) toe te rekenen rente</i>	89.328	
e. De werkelijk aan taakvelden (programma's inclusief overzicht overhead) toegerekende rente (renteomslag)	<u>0</u>	-/-
f. Renteresultaat op het taakveld treasury	89.328	

7. Grondbeleid

Grondbeleid algemeen

Grondexploitatie is het proces waarbij grond wordt aangekocht, bouwrijp wordt gemaakt en rioleringen en wegen worden aangelegd om vervolgens de grond te verkopen voor de bouw van woningen of bedrijven. Het grondbeleid heeft een grote invloed op en samenhang met de realisatie van diverse programma's. Daarnaast heeft het grondbeleid een grote financiële impact. De financiële baten, maar vooral de financiële risico's zijn van belang voor de algemeen financiële positie.

Onder grondbeleid wordt verstaan de positie die de gemeente in wil nemen ten behoeve van uitbreiding voor woningbouw, bedrijventerreinen en overige doeleinden. Er is een onderscheid tussen actief en faciliterend (passief) grondbeleid. Actief grondbeleid houdt in dat de gemeente zelf grond verwerft, bouwrijp maakt en uitgeeft. Bij faciliterend grondbeleid stelt de gemeente voorwaarden aan de ontwikkeling van grond in eigendom van een particulier.

Nota grondbeleid

Medio 2008 is de Nota grondbeleid door de gemeenteraad vastgesteld. Hierin wordt onder andere aandacht besteed aan de wijze van grondverwerving, de aan- en verkoopvoorwaarden te hanteren bij grondtransacties, de te hanteren systematiek van kostprijs- en uitgifteprijsberekening bij grondexploitaties. De Nota Grondbeleid 2008 is nog steeds van kracht en gaat uit van een actief grondbeleid. Vanaf 2010 heeft de gemeente Bunnik dit actieve grondbeleid omgezet naar een passief grondbeleid. Een actualisatie van het grondbeleid is uitgesteld in het kader van de Uitvoeringsstrategie. De gemeente Bunnik hanteert dus nog steeds een faciliterend en regisserend grondbeleid. Een uitzondering daarop is dat voor sociale woningbouw actieve grondpolitiek wordt toegepast. Dit sluit aan bij de besluitvorming van de gemeenteraad bij de begrotingsbehandeling in 2016. Tot slot kan in overleg met de gemeenteraad – indien sprake is van strategische grond – gemotiveerd worden afgeweken van het faciliterende en regisserende grondbeleid.

De gehanteerde woningbouwprognose in de begroting ziet er als volgt uit:

Woningbouwprogramma 2017 - 2023 gemeente Bunnik (per 6 maart 2018)									
Locatie	Project bouwplan	Geplande oplevering							Totaal op te leveren
		2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	
Bunnik	Scholeneiland Bunnik			30					30
Bunnik	Schoudermantel 32		2	4					6
Bunnik	Stationsweg 51-55			10					10
Bunnik	Rhijnhaege				91				91
Bunnik	Stationweg 61					10			10
Bunnik	De Hoenderik					60			60
Bunnik	Provincialeweg 77			11					11
Bunnik	Molenweg 20-32				24				24
Bunnik	Schoudermantel 6				34				34
Bunnik	Van Dam terrein							140	140
Bunnik	Eendrachtstraat							20	20
Odijk	Jochem Jansz				32				32
Odijk	Singel/Zeisterweg		1	1					2
Odijk	Odijk Het Burgje			70	71				141
Odijk	Zeisterweg 103 105				3				3
Odijk	Wilgenkamp/Hoge Akker				4				4
Odijk	CNV Locatie						25		25
Odijk	Rozelaar					10			10
Werkhoven	Werkhof, vrije kavels			1	1				2
Werkhoven	Weerdenburg				22				22
Werkhoven	Prins Mauritslaan				2				2
Werkhoven	Van Impelen							25	25
Werkhoven	Beverweert					69			69
Werkhoven	Nieuw Werchingen						6		6
Totaal per jaar		0	3	127	284	149	31	185	779

De Werkhof

Het project De Werkhof verkeert in de afrondende fase. Alle kavels zijn verkocht. Na de bouw van deze twee woningen wordt het woonrijp maken opgestart. Naar verwachting zijn de laatste werkzaamheden medio 2019 afgerond.

Het Burgje

Op locatie Het Burgje in Odijk worden twee buurtschappen gerealiseerd: Het Burgje en De Heuveltjes. Hier worden circa 140 duurzame en kwalitatief hoogwaardige woningen gerealiseerd. Boerderij Het Burgje blijft gehandhaafd en wordt opgeknapt. Hier komt een aantal niet-woonfuncties met meerwaarde voor de omgeving. Tezamen vormt de ontwikkeling een waardevolle toevoeging van de aantrekkelijke woongemeente die Bunnik is, en speelt het in op de woonbehoefte vanuit de regio.

Begin mei 2018 is het bestemmingsplan onherroepelijk geworden. Dit houdt in dat gestart kan worden met de uitvoeringsfase. Naar verwachting zullen de eerste woningen in het najaar 2018 in verkoop gaan. Daarnaast zal het bouwrijp maken worden opgestart, met onder andere het aanleggen van de (bouw)wegen en riolering. Samen met de marktpartij wordt toegewerkt naar de oplevering van de eerste woningen eind 2019.

Scholeneiland Bunnik

Het college is voorstander van de realiseren van een woonzorgcentrum en een gezondheidscentrum op het Scholeneiland Bunnik. De twee grondverkoopovereenkomsten zijn gesloten met de initiatiefnemers. Beide omgevingsvergunningen zijn verleend. Tegen beide vergunningen zijn bezwaren ingediend.

Met de gebruikers, ouders en omwonenden is een concept ontwerp gemaakt voor de inrichting van de buitenruimte. Realisering van de gebouwen hangt af van de bezwaarprocedure en kan op zijn vroegst in het najaar van 2018 starten. De inrichting van de buitenruimte volgt een jaar later.

Particuliere ontwikkelingen

Naast de gemeentelijke grondexploitatiegebieden is de gemeente ook voorwaardenscheppend betrokken bij een aantal particuliere gebiedsontwikkelingen. Deze projecten komen tot stand op basis van tussen de gemeente en de particuliere exploitant afgesloten.

Verwachte resultaten

Op dit moment is het resultaat van de grondexploitaties tot op zekere hoogte onzeker. Bij afsluiting van een grondexploitatie, of eventueel tussentijds als de exploitatie dit mogelijk maakt, zal een eventueel voordelig saldo worden toegevoegd aan de algemene reserve.

Risico's grondexploitaties

De risico's met betrekking tot de grondexploitaties zijn opgenomen in de paragraaf weerstandsvermogen (dit is inclusief de risico's met betrekking tot de vennootschapsbelasting op de grondexploitaties).

Bijlagen

Bijlage I	Reserves en voorzieningen
Bijlage II	Opgenomen nieuw beleid vanuit kaderbrief
Bijlage III	Structureel resultaat
Bijlage IV	Inventarisatie risico's
Bijlage V	Taakvelden
Bijlage VI	Emu saldo
Bijlage VII	Geprognosticeerde balans
Bijlage VIII	Uitvoeringsstrategie actiepunten 2019 - 2022

Bijlage I: Reserves en voorzieningen

Omschrijving van de reserve		Vermeerderingen			Verminderingen			Boekwaarde einde dienstjaar 2019
		Boekwaarde begin dienstjaar 2019	Toevoegingen tlv de exploitatie	Toevoegingen tlv andere reserves	Overige vermeerderingen	Ten gunste van de exploitatie	Ten gunste van andere reserves en voorzieningen	
7500000	A. Algemene reserves							
7500000	Bufferreserve	750.434	-	42.566	-	-	-	793.000
7500001	Algemene reserve	9.077.863	-	-	-	973.140	42.566	8.062.157
	Totaal onderdeel A	9.828.297	-	42.566	-	973.140	42.566	8.855.157
	B Vrije bestemmingsreserves							
	B-1 Bestemmingsreserves							
7501002	Reserve uitv.deelnota beeldende kunst	66.359	1.079	-	-	-	-	67.438
7501006	Reserve bedrijfsvoering	-	-	-	-	-	-	-
7501013	Reserve management traject	82.194	-	-	-	-	-	82.194
7501015	Reserve personeelsfeest	15.709	-	-	-	-	-	15.709
7501031	Reserve volkshuisvesting	162.792	-	-	-	-	-	162.792
7501033	Reserve maatregelen verkeer en mobiliteit	1.215.000	-	-	-	-	-	1.215.000
7501037	Reserve MFA de kersentuin	50.102	-	-	-	-	-	50.102
7501038	Reserve organisatie ontwikkeling	316.668	-	-	-	-	-	316.668
	Reserve wegen	594.033	227.535	-	-	279.344	-	542.224
	Reserve gebouwen	811.451	146.945	-	-	197.902	-	760.494
7501099	Reserve budgetoverheveling	695.125	-	-	-	-	-	695.125
	Totaal vrije bestemmingsreserves	4.009.433	375.559	0	0	477.246	0	3.907.746
	B-2 Egalisatiereserves							
7501103	Reserve stuurgr. kromme rijnlanschap	134.074	-	-	-	40.646	-	93.428
7501104	Reserve kosten riolering	150.000	-	-	-	0	-	150.000
7501011	Reserve egalisatie bouwleges	895.905	618.623	-	-	0	-	1.514.528
	Totaal vrije bestemmingsreserves	1.179.979	618.623	-	-	40.646	-	1.757.956
	B-3 Geblokkeerde bestemmingsreserves							
7501200	Reserve dekking kapitaallasten	14.004.595	-	-	-	488.693	-	13.515.902
	Totaal geblokkeerde bestemmingsreserves	14.004.595	-	-	-	488.693	-	13.515.902
	Totaal onderdeel B	19.194.007	994.182	-	-	1.006.585	-	19.181.604
	Totaal reserves	29.022.304	994.182	42.566	0	1.979.725	42.566	28.036.761

Omschrijving van de voorziening		Boekwaarde begin dienstjaar 2019	Vermeerderingen			Verminder- ingen	Boekwaarde einde dienstjaar 2018
			Toevoegingen tlv de exploi- tatie of andere reserves	Ontvangen subsidies	Overige ont- vangsten van derden	Aanwending	
1. Verplichtingen en verliezen							
7600002	Voorziening verplichtingen ontslaguit- keringen voormalige wethouders	29.330				29.330	-
7600003	Voorziening pensioenverpl. wethouders	1.546.667				71.144	1.475.523
7600011	Voorziening wachtgeldverplichtingen voormalig personeel	84.566				-	-
7600018	Voorziening grondexploitatie	576.506				84.566	-
						-	576.506
2. Egalisatievoorzieningen							
7600014	Voorziening egalisatie kosten riolering	2.376.870	107.897	-	-	-	2.484.767
Totaal		4.613.939	107.897	-	-	185.040	4.536.796

Bijlage II: Opgenomen Nieuw Beleid vanuit kaderbrief

Meerjarenplan 2019-2022 (totaal)

Progr.	Omschrijving	Investing				Afschrijf periode	Jaarlasten			
		2019	2020	2021	2022		2019	2020	2021	2022
	Wettelijke verplichtingen									
	Gemeenschappelijke regelingen									
4	Bijdrage VRU					50.000	28.000-	3.000	21.000	
5	Bijdrage RMN					122.000	122.000	122.000	122.000	
5	Dekking bijdrage RMN (afvalstoffenheffing)					62.500-	62.500-	62.500-	62.500-	
5	Dekking bijdrage RMN (rioolheffing)					6.000-	6.000-	6.000-	6.000-	
6	Bijdrage OdrU					50.000	50.000	50.000	50.000	
7	Bijdrage GGDRU					55.000	55.000	55.000	55.000	
7	Bijdrage RSD					35.600	35.600	35.600	35.600	
7	Incidentele bijdrage RSD					37.900				
OH	Bijdrage RID					68.000	68.000	68.000	68.000	
OH	Incidenteel bijdrage RID					70.000	64.000	22.000		
	Overige									
5	Areaaluitbreiding					pm	pm	pm	pm	
7	OLP de Bongerd					42.724				
7	OLP Anne Frank					28.483				
7	Uitbreiding Anne Frankschool met 9e en 10e lokaal	150.000					12.250	12.100	11.950	
7	Eigen bijdrage maatwerkvoorzieningen					67.900	67.900	67.900	67.900	
7	Beschermd wonen, maatschappelijke opvang en kwetsbare doelgroepen					pm	pm	pm	pm	
7	Verwarde personen					pm	pm	pm	pm	
7	Wijzigingen Jeugdwet					pm	pm	pm	pm	
OH	Uitbreiding wettelijke plicht Garantiebanen					pm	pm	pm	pm	
	Subtotaal wettelijke verplichtingen					559.107	378.250	367.100	362.950	

Progr.	Omschrijving	Investing				Afschrijf periode	Jaarlasten			
		2019	2020	2021	2022		2019	2020	2021	2022
	Vervangingsinvesteringen/vervangingen									
1	Vervangen Ipads gemeenteraad				26.000	4				
3	Implementatie stelsel van basisregistraties 2019	5.000				5		1.075	1.060	1.045
3	Implementatie stelsel van basisregistraties 2020		12.000			5			2.580	2.544
3	Implementatie stelsel van basisregistraties 2021			5.000		5				1.075
5	Gemeentelijk groenplan 2015 - 2019 (2019)	42.500				15		3.471	3.428	3.385
5	Vervanging zieke bomen buitengebied (2020)		60.000			15			4.900	4.840
5	Vervanging zieke bomen buitengebied (2021)			60.000		15				4.900
5	Vervanging zieke bomen buitengebied (2022)				60.000	15				
5	Herinrichting wijk Engboogerd	600.000				30		29.000	28.700	28.400
5	Herinrichting wijk Oranjebuurt			pm		30				pm
7	Investeringen sport	161.535	9.075	9.680	18.755					
OH	Toegangscontrole systeem	20.000				20		1.300	1.285	1.270
OH	Vervanging automatiseringsapparatuur 2019	13.750				5		2.956	2.915	2.874
OH	Vervanging automatiseringsapparatuur 2020		41.780			5			8.983	8.858
OH	Vervanging automatiseringsapparatuur 2021			39.795		5				8.556
OH	Vervanging automatiseringsapparatuur 2022				26.650	5				
	Subtotaal vervangingsinvesteringen/vervangingen	842.785	122.855	114.475	131.405		-	47.948	64.925	79.223
Progr.	Omschrijving	Investing				Afschrijf periode	Jaarlasten			
		2019	2020	2021	2022		2019	2020	2021	2022
	Bedrijfsvoering									
1	Uitvoeringsstrategie (raadsbesluit d.d. 14 december 2017)						500.000			
7	Aanvullende huisvestingssubsidie muziekschool						38.000			
7	Proces- en aanloopkosten verbouw schoolwoningen Het Palet						25.000			
OH	Inhuur tbv nieuwe website						28.000			
OH	Inhuur privacybescherming						65.000			
OH	Inhuur financieel adviseur						55.000			
OH	Kido onderzoek (archief)						p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
	Subtotaal bedrijfsvoering						711.000	-	-	-
	Totaal	842.785	122.855	114.475	131.405		1.270.107	426.198	432.025	442.173
	Dekking algemene reserve						890.107	64.000	22.000	-

Bijlage III: Structureel resultaat

Incidentele lasten 2019 - 2022

	2019	2020	2021	2022
Programma 1 Dienstverlening, veiligheid en Bestuur				
Uitvoeringsagenda	500.000	-	-	-
Reisdocumenten	11.802			
Verkiezingen	57.852			
Bijdrage Veiligheidsregio (VRU)	27.516	-	-	21.000
Programma 2 Fysieke leefomgeving				
Actualisatie wegenbeheersplan	22.838	-	22.238	
Recreatievoorzieningen	11.093	11.093		
Koersvisie ODRU op Orde	12.000			
Openbaar groen				4.840
Bouwgrondexploitaties	4.914.117			
Programma 3 Sociaal Domein				
OLP A. Frankschool	28.483			
OLP de Bongerd	42.724			
Proces- en aanloopkosten verbouw schoolwoningen Het Palet	25.000		-	
Incidentele huisvestingssubsidie Muziekschool	38.628			
Cultuurplatform		11.512		11.512
Incidentele lasten Nieuwkomers (RSD)	34.374			
Bijdrage gemeenschappelijke regeling (RSD)	15.436	3.164		
Welzijnsaccomodaties		6.051		
Armoedebeleid	8.333	8.333		
Hoofdstuk Overhead				
Tijdelijke formatie	199.498	18.501		
Generieke Digitale Infrastructuur (GDI)	10.000			
Incidentele bijdrage RID	70.000	64.000	22.000	-
Migratie Oracle databases		12.000		
Incidentele lasten < € 5.000	-	150	201	2.503
Totaal incidentele lasten	6.029.694	134.804	44.439	39.855

Incidentele baten 2019 - 2022

	2019	2020	2021	2022
Programma 1 Dienstverlening, veiligheid en Bestuur				
Leges omgevingsvergunningen	506.220	318.010	-	-
Reisdocumenten	22.232			
Programma 2 Fysieke leefomgeving				
Bouwgrondexploitaties	4.914.117			
Totaal incidentele baten	5.442.569	318.010	-	-

Structurele toevoegingen aan reserves				
	2019	2020	2021	2022
Reserve uitvoering deelnota beeldende kunst	1.079	1.079	1.079	1.079
Reserve wegen	227.535	227.535	227.535	227.535
Reserve gebouwen	146.945	146.945	146.945	146.945
Totaal structurele toevoegingen aan reserves	375.559	375.559	375.559	375.559

Structurele onttrekkingen uit reserves				
	2019	2020	2021	2022
Reserve stuurgroep kromme rijnlandschap	40.646	40.646	40.646	40.646
Algemene reserve	71.040	71.040	71.040	71.040
Reserve wegen	279.344	279.344	279.344	279.344
Reserve gebouwen	197.902	81.281	81.653	9.431
Reserve dekking kapitaallasten	488.693	494.278	500.168	491.592
Totaal structurele onttrekkingen uit reserves	1.077.625	966.589	972.851	892.053

Structurele saldi				
	2019	2020	2021	2022
Begrotingssaldo	218.289	595.406	1.059.448	1.045.990
Af				
Incidentele baten	5.442.569	318.010	-	-
Incidentele onttrekkingen reserves	944.666	75.970	227.607	192.627
Bij				
Incidentele lasten	6.029.694	134.804	44.439	39.855
Incidentele toevoegingen reserves	661.189	112.403	-	-
Structureel saldo	521.937	448.633	876.280	893.218

Structurele saldi per jaar per programma / overzicht	2019			2020			2021			2022		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Programma 1 Dienstverlening, veiligheid en Bestuur	6.204.188	1.577.729	-4.626.459	5.582.522	1.049.277	-4.533.245	5.621.816	739.045	-4.882.771	5.637.523	752.025	-4.885.498
Programma 2 Fysiek domein	10.358.615	7.878.111	-2.480.504	5.409.660	2.963.994	-2.445.666	5.425.705	2.963.994	-2.461.711	5.408.307	2.963.994	-2.444.313
Programma 3 Sociaal Domein	11.320.869	3.129.347	-8.191.522	11.162.985	3.129.347	-8.033.638	11.146.849	3.129.347	-8.017.502	11.158.348	3.129.347	-8.029.001
Totaal van de programma's	27.883.672	12.585.187	15.298.485	22.155.167	7.142.618	15.012.549	22.194.370	6.832.386	15.361.983	22.204.178	6.845.366	15.358.812
Overzicht algemene dekkingsmiddelen	328.973	20.807.752	20.433.092	328.973	21.086.309	20.711.649	328.973	21.560.094	21.185.434	328.973	21.581.012	21.206.352
Overzicht overhead	6.093.375	191.514	-5.901.860	5.839.968	181.678	-5.658.290	5.770.579	181.678	-5.588.901	5.692.348	181.678	-5.510.670
Bedrag heffing vennootschapsbelasting	p.m	p.m	p.m	p.m	p.m	p.m	p.m	p.m	p.m	p.m	p.m	p.m
Bedrag voor onvoorzien	45.687	-	45.687	45.687	-	45.687	45.687	-	45.687	45.687	-	45.687
Subtotaal programma's, algemene dekkingsmiddelen, overhead, heffing vennootschapsbelasting en onvoorzien	34.351.707	33.584.453	721.567	28.369.795	28.410.605	86.497	28.339.609	28.574.158	280.236	28.271.186	28.608.056	382.557
Structurele toevoeging en onttrekking reserves	375.559	1.077.625	-702.066	375.559	966.589	-591.030	375.559	972.851	-597.292	375.559	892.053	-516.494
Geraamd resultaat	34.727.266	34.662.078	1.423.633	28.745.354	29.377.194	504.533	28.715.168	29.547.009	317.056	28.646.745	29.500.109	133.937
Incidentele baten en lasten	6.029.694	5.442.569	587.125	134.804	318.010	-183.206	44.439	-	44.439	39.855	-	39.855
Structureel begrotingsaldo	28.697.572	29.219.509	521.937	28.610.550	29.059.184	448.634	28.670.729	29.547.009	876.280	28.606.890	29.500.109	893.219

Bijlage IV: Inventarisatie risico's

PROGRAMMA	SOORT RISICO	RISICO	GECALCULEERD RISICOBEDRAG/ FINANCIEEL EFFECT	KANS	FINANCIELE IMPACT/ BENODIGDE WEER- STANDSCAPACITEIT	BEHEERSING RISICO	INCIDENTEEL(I) EN/OF STRUCTUREEL (S)
Overhead	Economisch	Vervanging personeel	pm	20%		Verminderen/beheersen	S
Overhead	Financieel	Gevolgen AVG	pm	10%		beheersing risico	S
Overhead	Financieel	Risico's als gevolg van wijzigingen in de Ziektewet	€ 10.000	70%	€ 7.000	Verminderen/beheersen	I
Overhead	Juridisch	Trajecten medewerkers en WW verplichtingen gedragen door de gemeente	€ 200.000	50%	€ 100.000	Accepteren	S
Overhead	Financieel	Pensioenpremie	€ 100.000	60%	€ 60.000	Accepteren	I
Overhead	Economisch	Ontwikkelingen op de arbeidsmarkt	pm	20%		Accepteren	S
Overhead	Financieel	Loonkosten (CAO hoger dan raming verwachte loonstijging)	€ 60.000	30%	€ 18.000	Accepteren	S
Overhead	Economisch	Vergrijzing	pm	10%		Accepteren	S
Overhead	Economisch	Leegstand lokalen MFA's	100.000	60%	60.000	Verminderen/beheersen	S
Overhead	Economisch	Storing hard- en software	€ 100.000	10%	€ 10.000	Verminderen/beheersen	S
Overhead	Economisch	Samenwerking met gemeenten of instanties	€ 5.000.000	5%	€ 250.000	Accepteren	S
Overhead	Economisch	Garantiestellingen leningen	€ 546.194	5%	€ 27.310	Accepteren	S
Overhead	Economisch	Wet meldplicht datalek	pm	10%		Beheersen	S
Overhead	Juridisch	Aansprakelijkheid	pm	5%		Verminderen/beheersen	S
Overhead	Economisch	Gewaarborgde geldleningen	€ 20.404.758	5%	€ 1.017.638	Accepteren	S
Overhead	Juridisch/milieu	Rampen en calamiteiten	pm	10%		Accepteren	S
Overhead	Economisch	Demografische ontwikkelingen (invloed op Wmo)	pm	30%		Accepteren	S

PROGRAMMA	SOORT RISICO	RISICO	GECALCULEERD RISICOBEDRAG/ FINANCIEEL EFFECT	KANS	FINANCIELE IMPACT/ BENODIGDE WEER- STANDSCAPACITEIT	BEHEERSING RISICO	INCIDENTEEL(I) EN/OF STRUCTUREEL (S)
Overhead	Juridisch/Financieel	Vandalisme/(moedwillige) vernieling gemeentelijke bezittingen	pm	20%		Verminderen/beheersen	S
Overhead	Politiek	(wachtgeld huidige wethouders)	€ 252.000	50%	€ 126.000	Verminderen/beheersen	I/S
1	Financieel	Stichting begraafplaats Bunnik en Odijk	€ 100.000	10%	€ 10.000	Accepteren	S
2	Juridisch/financieel	Onderhoud bruggen	€ 10.000	40%	€ 4.000	Accepteren	S
2	Economisch	Storm- en bliksemschade openbaar groen	€ 10.000	10%	€ 1.000	Accepteren	I
2	Economisch	Schadeclaims door schade aan wegen, riolering en openbare voorzieningen.	€ 20.000	50%	€ 10.000	Verminderen/beheersen	I/S
2	Milieu	Verbreed Gemeentelijk RioleringsPlan (vGRP)	pm	10%		Accepteren	S
2	Financieel/milieu	Planschadevergoedingen	€ 20.000	10%	€ 2.000	Accepteren	S
2	Milieu	Bodemverontreiniging/ -sanering	€ 40.000	5%	€ 2.000	Accepteren	S
2	Economisch	Grondexploitatie/malaise op de woningmarkt (lagere opbrengsten bouwleges en OZB, vertraging of afstel in de ontwikkeling van grondexploitaties)	€ 456.000	20%	€ 91.200	Verminderen/beheersen	I
2	Economisch	In exploitatie genomen gronden	€ 710.001	26%	€ 184.600	Verminderen/beheersen	I
3	Politiek	Sport; voorzieningenniveau sportaccommodaties	€ 24.000	10%	€ 2.400	Verminderen/beheersen	S
3	Politiek	Openbaar onderwijs	€ 50.000	30%	€ 15.000	Verminderen/beheersen	S
3	Politiek	Dorpshuis	pm	10%		Accepteren	S
3	Politiek	Sporthuis	€ 70.000	40%	€ 28.000	Accepteren	S
3	Financieel	Openeinde regeling Participatiewet	pm	20%		Verminderen/beheersen	S

PROGRAMMA	SOORT RISICO	RISICO	GECALCULEERD RISICOBEDRAG/ FINANCIEEL EFFECT	KANS	FINANCIELE IMPACT/ BENODIGDE WEER- STANDSCAPACITEIT	BEHEERSING RISICO	INCIDENTEEL(I) EN/OF STRUCTUREEL (S)
3	Financieel	Wet sociale werkvoorziening/onderrealisati e WSW plaatsen	pm	10%		Accepteren	S
3	Financieel	Lagere uitstroom SW dan daling volgens integratieuitkering	€ 50.000	50%	€ 25.000	Verminderen/beheersen	S
3	Financieel	Meer aanvragen schuldhulpverlening (meer uitgaven armoedebeleid)	€ 10.000	50%	€ 5.000	Accepteren	S
3	Economisch	Wmo verstrekkingen (Wet maatschappelijke ondersteuning)	€ 75.000	30%	€ 22.500	Accepteren	S
3	Economisch	Open-einde regeling Wonen, rollen en vervoer	€ 155.000	30%	€ 46.500	Accepteren	S
3	Economisch	Gevolgen overname aandelen Sociale Werkvoorzieingbedrijf BIGA	€ 23.000	5%	€ 1.150	Verminderen/beheersen	S
3	Financieel	RDWI aanvullende uitkering	€ 350.000	10%	€35.000	Verminderen/beheersen	S
3	Financieel	Stijging eigen risico bij verhoogde doeluitkering	€ 50.000	10%	€ 5.000	Verminderen/beheersen	S
3	Financieel	Jeugdhulp - essentiële zorg	€ 300.000	50%	€ 150.000	Verminderen/beheersen	S
3	Financieel	WMO Lichtverstandelijke beperking 18+	€ 300.000	50%	€ 150.000	Verminderen/beheersen	S
3	Financieel	WMO Geestelijke gezondheidszorg B (GGZ-B)	€ 200.000	50%	€ 100.000	Verminderen/beheersen	S
Alg. baten& lasten	Financieel	Verdeelsystematiek algemene uitkering (herijking clusters)	pm	20%		Accepteren	I/S
Alg. baten& lasten	Financieel	Vennootschapsbelasting	€ 100.000	10%	€ 10.000	Accepteren	S
		TOTAAL BENODIGDE WEERSTANDS-CAPACITEIT	€ 29.895.953		€ 2.576.298		

Bijlage V: Taakvelden

RECAPITULATIE TAAKVELDEN										
Programma		2019		2020		2021		2022		
	Omschrijving	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	
0.1	Bestuur	1.442.676	15.293	942.829	15.293,0	942.982,0	15.293,0	942.931,0	15.293,0	
0.2	Burgerzaken	457.283	224.534	387.628,3	202.302,1	416.195,3	210.080,1	416.195,3	210.080,1	
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	-	-	-	-	-	-	-	-	
0.4	Overhead	6.093.375	191.514	5.839.967,9	181.677,8	5.770.578,9	181.677,8	5.692.347,9	181.677,8	
0.5	Treasury	89.328	50.000	89.328,0	50.000,0	89.328,0	50.000,0	89.328,0	50.000,0	
0.61	OZB woningen	-	3.303.496	-	3.352.518,0	-	3.462.142,0	-	3.479.512,0	
0.62	OZB niet-woningen	-	1.712.099	-	1.712.099,0	-	1.712.099,0	-	1.712.099,0	
0.63	Parkeerbelasting	-	-	-	-	-	-	-	-	
0.64	Belastingen overig	140.000	75.711	140.000,0	75.711,0	140.000,0	75.711,0	140.000,0	75.711,0	
0.7	Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefon	4.605	15.666.446	4.605,0	15.939.126,0	4.605,0	16.280.417,0	4.605,0	16.280.417,0	
0.8	Overige baten en lasten	139.227	-	139.227,0	43.145,0-	139.227,0	20.275,0-	139.227,0	16.727,0-	
0.9	Vennootschapsbelasting (VpB)	-	-	-	-	-	-	-	-	
0.101	Mutaties reserves	1.036.748	2.022.291	487.962,0	1.042.558,6	375.559,0	1.200.457,6	375.559,0	1.084.679,6	
0.11	Resultaat van de rekening van baten en lasten	218.289	-	595.406,3	-	1.059.448,0	-	1.045.990,3	-	
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	1.053.244	4.927	1.026.003,1	4.927,0	1.033.997,1	4.927,0	1.048.716,1	4.927,0	
1.2	Openbare orde en veiligheid	220.352	-	220.352,4	-	220.352,4	-	220.352,4	-	
2.1	Verkeer en vervoer	2.162.802	107.861	2.139.963,8	107.860,6	2.162.201,8	107.860,6	2.139.963,8	107.860,6	
2.2	Parkeren	47.490	5.886	47.490,1	5.886,0	47.490,1	5.886,0	47.490,1	5.886,0	
2.3	Recreatieve havens	-	-	-	-	-	-	-	-	
2.4	Economische havens en waterwegen	-	-	-	-	-	-	-	-	
2.5	Openbaar vervoer	5.959	-	5.959,0	-	5.959,0	-	5.959,0	-	
3.1	Economische ontwikkeling	16.230	-	16.229,6	-	16.229,6	-	16.229,6	-	
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	-	-	-	-	-	-	-	-	
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	5.751	-	5.750,6	-	5.750,6	-	5.750,6	-	
3.4	Economische promotie	157.668	-	9.573,0	157.667,7	9.573,0	157.667,7	9.573,0	157.667,7	
4.1	Openbaar basisonderwijs	5.814	-	5.813,8	-	5.813,8	-	5.813,8	-	
4.2	Onderwijshuisvesting	648.073	-	551.865,7	-	551.715,7	-	551.565,7	-	
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	377.667	109.586	377.667,3	109.586,0	377.667,3	109.586,0	377.667,3	109.586,0	
5.1	Sportbeleid en activering	168.970	-	168.970,4	-	168.970,4	-	168.970,4	-	
5.2	Sportaccommodaties	944.283	404.751	944.283,4	404.751,0	945.327,4	404.751,0	945.845,4	404.751,0	
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipati	171.362	-	182.873,9	-	171.362,2	-	182.873,9	-	
5.4	Musea	-	-	-	-	-	-	-	-	
5.5	Cultureel erfgoed	7.785	-	7.785,0	-	7.785,0	-	7.785,0	-	
5.6	Media	284.918	50.000	284.918,0	50.000,0	284.918,0	50.000,0	284.918,0	50.000,0	
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	1.026.579	103.750	1.026.579,3	103.750,0	1.020.386,3	103.750,0	1.025.226,3	103.750,0	
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	1.272.596	275.123	1.248.931,7	275.123,0	1.244.726,7	275.123,0	1.244.346,7	275.123,0	
6.2	Wijkteams	935.147	-	886.149,6	-	886.149,6	-	886.149,6	-	
6.3	Inkomensregelingen	3.067.931	2.075.844	3.067.931,4	2.075.844,0	3.059.598,4	2.075.844,0	3.059.598,4	2.075.844,0	
6.4	Begeleide participatie	493.512	-	478.076,0	-	474.912,0	-	474.912,0	-	
6.5	Arbeidsparticipatie	138.670	-	104.296,0	-	114.479,0	-	114.479,0	-	
6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	-	-	-	-	-	-	-	-	
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	1.814.804	214.043	1.814.804,0	214.043,0	1.814.804,0	214.043,0	1.814.804,0	214.043,0	
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	1.877.905	-	1.878.190,5	-	1.878.190,5	-	1.878.190,5	-	
6.81	Geëscaleerde zorg 18+	-	-	-	-	-	-	-	-	
6.82	Geëscaleerde zorg 18-	183.140	-	183.140,0	-	183.140,0	-	183.140,0	-	
7.1	Volksgezondheid	137.145	-	137.144,7	-	137.144,7	-	137.144,7	-	
7.2	Riolering	859.340	1.311.377	859.339,5	1.311.377,0	859.339,5	1.311.377,0	859.339,5	1.311.377,0	
7.3	Afval	1.113.823	1.377.688	1.113.823,3	1.377.688,0	1.113.823,3	1.377.688,0	1.113.823,3	1.377.688,0	
7.4	Milieubeheer	592.001	-	580.001,2	-	580.001,2	-	580.001,2	-	
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	39.225	-	39.225,0	-	39.225,0	-	39.225,0	-	
8.1	Ruimtelijke ordening	446.853	-	470.927,2	-	470.927,2	-	470.927,2	-	
8.2	Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	4.914.117	4.914.117	-	-	-	-	-	-	
8.3	Wonen en bouwen	942.151	1.232.740	942.151,4	726.520,0	944.731,4	408.510,0	945.770,4	421.490,0	
	Totaal afdelingsplan	35.606.744	35.606.744	29.453.163,4	29.453.163,7	29.774.615,4	29.774.615,7	29.692.735,4	29.692.735,7	

Bijlage VI: EMU saldo

Omschrijving	bedragen x € 1.000		
	Begroting		
	2018	2019	2020
1 (+) Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	-997,4	-767,3	40,8
2 (+) Afschrijvingen ten laste van de exploitatie	1.345,3	1.334,6	1.345,6
3 (+) Bruto dotaties aan de post voorzieningen ten laste van de exploitatie minus de vrijval van de voorzieningen ten bate van de exploitatie	-114,8	-185,6	-71,7
4 (-) Investerings in (im)materiële vaste activa die op de balans worden geactiveerd	556,0	767,8	122,9
5 (+) Baten uit bijdragen van andere overheden, de Europese Unie en overigen, die niet op de exploitatie zijn verantwoord en niet al in mindering zijn gebracht bij post 4	0,0	0,0	0,0
6 (+) Desinvesteringen in (im)materiële vaste activa: Baten uit desinvesteringen in (im)materiële vaste activa (tegen verkoopprijs), voor zover niet op exploitatie verantwoord	0,0	0,0	0,0
7 (-) Aankoop van grond en de uitgaven aan bouw-, woonrijp maken e.d. (alleen transacties met derden die niet op de exploitatie staan)	0,0	0,0	0,0
8 (+) Baten bouwgrondexploitatie: Baten voorzover transacties niet op exploitatie verantwoord	0,0	0,0	0,0
9 (-) Lasten op balanspost Voorzieningen voorzover deze transacties met derden betreffen	0,0	0,0	0,0
10 (-) Lasten ivm transacties met derden, die niet via de onder post 1 genoemde exploitatie lopen, maar rechtstreeks ten laste van de reserves (inclusief fondsen en dergelijke) worden gebracht en die nog niet vallen onder één van bovenstaande posten	0,0	0,0	0,0
11 (-) Verkoop van effecten: Gaaf u effecten verkopen? (ja/nee)	nee	nee	nee
Zo ja wat is bij verkoop de verwachte boekwinst op de exploitatie?	0,0	0,0	0,0
Berekend EMU-saldo	-322,9	-386,0	1.191,9

Bijlage VII: Geprognosticeerde balans

	<u>31-12-2019</u>	<u>31-12-2020</u>	<u>31-12-2021</u>	<u>31-12-2022</u>		<u>31-12-2019</u>	<u>31-12-2020</u>	<u>31-12-2021</u>	<u>31-12-2022</u>
ACTIVA					PASSIVA				
<u>VASTE ACTIVA:</u>					<u>EIGEN VERMOGEN:</u>				
- immateriële vaste activa	18.000	12.000	6.000	0	- reserves	28.036.761	27.482.164	26.657.265	25.948.144
- materiële vaste activa	35.025.676	33.697.322	32.385.565	31.103.203	- nog te bestemmen resultaat	218.289	595.406	1.059.448	1.045.990
- financiële vaste activa	319.010	307.760	296.510	285.260	Totaal eigen vermogen	28.255.050	28.077.570	27.716.713	26.994.134
					<u>VOORZIENINGEN</u>	4.536.796	4.573.549	4.610.302	4.647.055
					<u>LANGLOPENDE SCHULDEN</u>				
					Totaal vaste schulden met een rente-typische looptijd van 1 jaar of langer	5.500.000	3.800.000	2.550.000	1.400.000
Totaal vaste activa	35.362.686	34.017.082	32.688.075	31.388.463	Totaal vaste passiva	38.291.846	36.451.119	34.877.015	33.041.189
<u>VLOTTENDE ACTIVA:</u>					<u>VLOTTENDE PASSIVA</u>				
Voorraden (onderhanden werk)	801.923	801.923	801.923	801.923					
Voorraden (niet-onderhanden werk)	0	0	0	0	Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar	1.669.860	1.714.946	1.761.250	1.808.803
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar	5.146.306	5.285.257	5.427.958	5.574.513	Overlopende passiva	1.874.986	1.925.610	1.977.602	2.030.997
Liquide middelen	-868.516	-1.444.524	-1.772.690	-2.394.217	Totaal vlottende passiva	3.544.846	3.640.556	3.738.851	3.839.800
Overlopende activa	1.394.292	1.431.938	1.470.600	1.510.307					
Totaal vlottende activa	6.474.005	6.074.594	5.927.792	5.492.527					
TOTAAL ACTIVA	41.836.692	40.091.676	38.615.866	36.880.990	TOTAAL PASSIVA	41.836.692	40.091.676	38.615.866	36.880.990

Toelichting op de geprognosticeerde balans

- De stand van de liquide middelen wordt met ingang van 2019 negatief. Enerzijds wordt dit veroorzaakt doordat de opbrengsten van Het Burgje niet zijn meegenomen. Anderzijds worden de langlopende schulden volgens aflossingsschema afgelost maar niet hergefinancierd.
- In deze balans is rekening gehouden met 50% verkoop van Het Burgje gedurende 2018 en 2019. De boekwaarde is derhalve verminderd. Eventuele resultaten zullen conform bestaand beleid worden gerealiseerd ten tijde van de jaarrekening. Dus concreet houdt dit in dat gedurende 2018 en 2019 de boekwaarde van Het Burgje als liquide middelen wordt ontvangen.

Bijlage VIII: Uitvoeringsstrategie actiepunten 2019 - 2022

Uitvoeringsstrategie actiepunten 2019-2022

Voorliggende begroting is het eerste planning & control-document waarin de uitvoeringsstrategie een plaats heeft gekregen. Dat blijkt bijvoorbeeld uit de aanbidding, waarin op hoofdlijnen aandacht is besteed aan deze strategie. En het blijkt uit de inhoud van de programma's. Daarin is namelijk per opgave van de uitvoeringsstrategie beschreven welke doelen de gemeente nastreeft, wat Bunnik daarvoor gaat doen en welke actiepunten daar in 2019 concreet bij horen.

Om inzicht te geven in de meerjarige doorwerking van de uitvoeringsstrategie zijn in deze bijlage, per opgave, de actiepunten 2019 tot en met 2022 opgenomen. Er is sprake van een groeimodel: toekomstige ontwikkelingen en voortschrijdend inzicht zullen leiden tot nieuwe actiepunten en bijstelling van bestaande actiepunten

SUBSTANTIËLE WONINGBOUW

Doel	Wat gaan we doen?	Actiepunt 2019	Actiepunt 2020	Actiepunt 2021	Actiepunt 2022
<p>U6.1 Creëren van nieuwe, inclusieve woongebieden met het landschap als drager</p> <p>U6.2 Gedifferentieerde woningbouw toevoegen, zodat verschillende doelgroepen in onze gemeente kunnen (blijven) wonen én om doorstroming op de woningmarkt te bevorderen</p> <p>U6.3 Bijdragen aan de regionale woningbehoefte voor onder andere de kenniswerkers van het USP</p>	Een coalitie vormen met buurgemeenten en hogere overheden om de totale opgave integraal en in samenwerking te realiseren	Samenwerking met coalitiepartijen nader vorm geven (afsprakenpakket opstellen)			
	(Samen met mogelijke coalitiepartners) een actieve lobby voeren voor een breed draagvlak voor onze integrale opgave bij de provincie	Een actieve bijdrage leveren in U10 en provinciale verbanden (waaronder aan Locatiestudie, UNed, knooppuntontwikkeling en Verstedelijkingsstrategie)			
		Gerichte en (pro)actieve communicatie voeren om onze opgaven en ambities blijvend onder de aandacht te brengen			
	(Samen met marktpartijen) een masterplan opstellen	Opstellen van onze randvoorwaarden voor gebiedsontwikkeling			
		Het opstellen van een gezamenlijke propositie voor knooppunt Bunnik aan de provincie Utrecht (in relatie met opgave 2 Knooppuntontwikkeling)			
		Een bijdrage leveren aan een integrale Omgevingsvisie als juridische basis voor het masterplan (mede in relatie tot opgave 3 Bouwen binnen de dorpen)			
	De gewenste woningbouwdifferentiatie onderzoeken op de schaal van Bunnik	Oppakken in relatie met opgaven bouwen binnen de dorpen en focus op sociale kracht			

VERSTERKEN RECREATIEVE KRACHT

Doel	Wat gaan we doen?	Actiepunt 2019	Actiepunt 2020	Actiepunt 2021	Actiepunt 2022
	Opstellen Programma Recreatie & Toerisme	Uitwerking onderdeel recreatie omgevingsvisie Kromme Rijn	Uitvoering onderdeel recreatie omgevingsvisie Kromme Rijn	Uitvoering onderdeel recreatie omgevingsvisie Kromme Rijn	Uitvoering onderdeel recreatie omgevingsvisie Kromme Rijn
U1.1. Versterken economische structuur met verblijfsrecreatie	Recreatieve ontwikkeling ten zuiden van de Kromme Rijn	Promotie en marketing via routes en informatievoorziening	Promotie en marketing via routes en informatievoorziening	Promotie en marketing via routes en informatievoorziening	Promotie en marketing via routes en informatievoorziening
U1.2. Verminderen druk Amelisweerd – Rhijnauwen - Vechten (ARV)		Uitvoering gebiedsproces ARV	Uitvoering gebiedsproces ARV	Uitvoering gebiedsproces ARV	Uitvoering gebiedsproces ARV
U1.3. Verbeteren groene verbindingen vanuit de dorpen naar het landschap		Besluit deelname Regiostrategie Toerisme	Uitvoering Regiostrategie Toerisme	Uitvoering Regiostrategie Toerisme	Uitvoering Regiostrategie Toerisme
		Routebureau Utrecht: promotie en marketing	Deelname Routebureau	Deelname Routebureau	Deelname Routebureau
		Nieuwe Hollandse Waterlinie lokale vertaling	Uitvoering projecten Nieuwe Hollandse Waterlinie	Uitvoering projecten Nieuwe Hollandse Waterlinie	Uitvoering projecten Nieuwe Hollandse Waterlinie
		Aanleg wandelroutenetwerk	Promotie en onderhoud en wandelroutenetwerk	Promotie en onderhoud en wandelroutenetwerk	Promotie en onderhoud en wandelroutenetwerk
		Koppeling recreatief gebruik fietsen met 'optimaal faciliteren van voor- en natransport op de fiets' (opgave Knooppuntontwikkeling)	Koppeling recreatief en utilitair gebruik fiets	Koppeling recreatief en utilitair gebruik fiets	Koppeling recreatief en utilitair gebruik fiets

KNOOPPUNTONTWIKKELING

Doel	Wat gaan we doen?	Actiepunt 2019	Actiepunt 2020	Actiepunt 2021	Actiepunt 2022	
<p>U2.1. Het creëren van snelle en comfortabele fietsverbinding tussen station en USP</p> <p>U2.2. Versterken van de economische structuur</p> <p>U2.3. Het versterken van gebruik OV en fiets</p>	<p>Verbeteren verbinding OV en fiets (fysieke maatregelen)</p>	<p>Uitwerken en starten met uitvoering Projectplan fietsverbinding Bunnik – USP met stakeholders (co-creatie? Met omwonenden, gebruikers, belanghebbenden)</p>	<p>Uitvoeren maatregelen Projectplan (o.a. opwaarderen fietspad)</p>	<p>Uitvoeren maatregelen Projectplan (o.a. opwaarderen fietspad)</p>	<p>Uitvoeren maatregelen Projectplan (o.a. opwaarderen fietspad)</p>	
		<p>Aansluiten bij ontwikkelingen o.g.v. recreatieve routes (opgave Versterken recreatieve kracht)</p>	<p>Aansluiten bij ontwikkelingen o.g.v. recreatieve routes (opgave verstreken recreatieve kracht)</p>	<p>Aansluiten bij ontwikkelingen o.g.v. recreatieve routes (opgave verstreken recreatieve kracht)</p>	<p>Aansluiten bij ontwikkelingen o.g.v. recreatieve routes (opgave verstreken recreatieve kracht)</p>	
		<p>Participeren in activiteiten en maatregelen vanuit co-makersgroep</p>	<p>Participeren in activiteiten en maatregelen vanuit co-makersgroep</p>	<p>Participeren in activiteiten en maatregelen vanuit co-makersgroep</p>	<p>Participeren in activiteiten en maatregelen vanuit co-makersgroep</p>	
	<p>Verbeteren parkeren en “smart mobility” (diensten en modaliteiten)</p>	<p>Faciliteren van en/of participeren gebruikers stationsgebied in gezamenlijk parkeerbeleid (stimuleren samenwerking, deelauto’s en deelfietsen)</p>				
		<p>Verder onderzoeken van mogelijkheden smart mobility en uittesten pilots met co-makersgroep in stationsgebied</p>				
		<p>Aansluiten bij regionale pilots en ontwikkelingen deelfietssystemen (en deelauto’s?)</p>				
		<p>Aansluiten bij provinciale pilot naar smart mobility</p>				
	<p>Creëren van een aantrekkelijke plek / Placemaking (korte en middellange termijn)</p>	<p>Voortzetten placemaking met co-makersgroep</p>				
		<p>Participeren in activiteiten en pilots/tests van co-makersgroep op basis van gelijkwaardigheid</p>				
		<p>Beleidsmatig aanwijzen stationsgebied als “testgebied” t.b.v. ruimere (planologische en vergunnings) mogelijkheden</p>				

Doel	Wat gaan we doen?	Actiepunt 2019	Actiepunt 2020	Actiepunt 2021	Actiepunt 2022
	Opstellen van een strategische lange termijn visie	Opstellen propositie voor provincie over ontwikkeling (onder de aandacht brengen knooppuntontwikkeling Bunnik en woningbouwopgave) met stakeholders (lange termijn)			
		Uitwerken propositie in lange termijn visie/ samenwerkingsdocument			
		Lobby knooppunt Bunnik (in combinatie met woningbouwopgave) in kader van plan UNed (status station) en Locatiestudie U10 (bouwen nabij knooppunt)			

BOUWEN IN DE DORPEN

Doel	Wat gaan we doen?	Actiepunt 2019	Actiepunt 2020	Actiepunt 2021	Actiepunt 2022
<p>U3.1. Het aantrekkelijker maken van de dorpen</p> <p>U3.2. Het creëren van meer draagvlak voor voorzieningen en winkels</p> <p>U3.3. Het vergroten van de doorstroming via het bouwen binnen de dorpen van nieuwbouw appartementen voor ouderen</p>	Relatie omgevingsvisie dorpen en landgoederen met de pijler bouwen in de dorpen (start 2018)	In gesprek gaan met de stakeholders + voorbereiding omgevingsvisie	Vaststellen omgevingsvisie dorpen	Voorbereiding omgevingsplan dorpen	Vaststellen omgevingsplan dorpen
	Woonvisie i.r.t. bouwen in dorpen	Uitwerking kaders per locatie	Uitwerking kaders per locatie		
	Locatieonderzoek bouwen in de dorpen	Vaststelling kwalitatief locatieonderzoek			
	Prioritering in woningbouwprognose	Aanjagen particuliere initiatieven (jaarlijks maximaal 2)	Aanjagen particuliere initiatieven (jaarlijks maximaal 2)	Aanjagen particuliere initiatieven (jaarlijks maximaal 2)	Aanjagen particuliere initiatieven (jaarlijks maximaal 2)
	Transformatie bedrijven binnen de dorpen naar woningbouw	Actief in gesprek gaan met mogelijk te verplaatsen bedrijven	Actief in gesprek gaan met mogelijk te verplaatsen bedrijven	Actief in gesprek gaan met mogelijk te verplaatsen bedrijven	Actief in gesprek gaan met mogelijk te verplaatsen bedrijven
	Appartementen bouwen voor ouderen	Kader specifieke locaties	Kader specifieke locaties	Kader specifieke locaties	Kader specifieke locaties
	Creëren van een stedelijk woonmilieu rond station Bunnik	Zie knooppuntontwikkeling			
	Bij nieuwbouw in de dorpen schenken we extra aandacht aan de openbare ruimte, de architectuur en de stedenbouwkundige uitstraling van de plannen	Opstellen beeldkwaliteitsplan voor elke nieuwbouwontwikkeling	Opstellen beeldkwaliteitsplan voor elke nieuwbouwontwikkeling	Opstellen beeldkwaliteitsplan voor elke nieuwbouwontwikkeling	Opstellen beeldkwaliteitsplan voor elke nieuwbouwontwikkeling
	Nieuw te bouwen woningen worden in lijn met het rijksbeleid energieneutraal	Vaststellen nieuw duurzaamheidsplan	Uitwerking nieuw duurzaamheidsplan	Uitwerking nieuw duurzaamheidsplan	Uitwerking nieuw duurzaamheidsplan
Particuliere woningeigenaren stimuleren mee te doen met verduurzamen	Vaststellen nieuw duurzaamheidsplan	Uitwerking nieuw duurzaamheidsplan	Uitwerking nieuw duurzaamheidsplan	Uitwerking nieuw duurzaamheidsplan	

KWALITEIT DORPSCENTRA EN VOORZIENINGEN

Doel	Wat gaan we doen?	Actiepunt 2019	Actiepunt 2020	Actiepunt 2021	Actiepunt 2022
<p>U4.1. Het bestendigen van het bestaande winkelareaal en het creëren van levendige centra</p> <p>U4.2. Kwaliteitsverbetering openbare ruimte (vergroten verblijfswaarde)</p> <p>U4.3. Nieuwe voorzieningen zo situeren dat ze het bestaande voorzieningenaanbod versterken</p>	<p>Samen met betrokkenen wordt planvorming per centrum opgepakt</p>	<p>Opstellen stedenbouwkundige verkenning De Meent</p>	<p>Opstellen stedenbouwkundige verkenning Bunnik</p>	<p>Opstellen stedenbouwkundige verkenning Werkhoven</p>	
		<p>Ontwikkelen van een instrument voor het opzetten van een netwerk voor publieke, private en maatschappelijke partners (pilot-locatie)</p>	<p>Afhankelijk van resultaten uit de pilot vindt verder uitrol plaats.</p>	<p>Afhankelijk van resultaten uit de pilot vindt verder uitrol plaats.</p>	<p>Afhankelijk van resultaten uit de pilot vindt verder uitrol plaats.</p>
	<p>Bij bestaande/geplande reconstructieprojecten brengen we in beeld welke keuzes mogelijk zijn op het gebied van kwaliteitsverbetering en wat daarvan de (financiële) gevolgen zijn.</p>	<p>Uitvoering Engboogerd</p>	<p>Planvorming Oranjebuurt</p>	<p>Planvorming en uitvoering Oranjebuurt</p>	
	<p>In 2021 of 2022 wordt een stedenbouwkundige visie gemaakt over de verbinding met de dorpscentra. Deze is afhankelijk van de dan bekende locaties en het bouwvolume/-tempo</p>		<p>Vorbereiden stedenbouwkundige visie</p>	<p>Opstellen van de stedenbouwkundige visie</p>	<p>Opstellen van de stedenbouwkundige visie</p>
	<p>Het kwaliteitshandboek openbare ruimte actualiseren</p>	<p>Start</p>	<p>Afronding en bestuurlijke besluitvorming</p>		

FOCUS OP DE SOCIALE KRACHT

Doel	Wat gaan we doen?	Actiepunt 2019	Actiepunt 2020	Actiepunt 2021	Actiepunt 2022
U5.1. Het creëren van nieuwe inclusieve woonwijken met een evenwichtige bevolkingsopbouw	Gedifferentieerd bouwen	Uitwerken van de actiepunten die zijn opgenomen in het Transformatieplan 2019 e.v.	Uitwerken van de actiepunten die zijn opgenomen in het Transformatieplan 2019 e.v.	Uitwerken van de actiepunten die zijn opgenomen in het Transformatieplan 2019 e.v.	Uitwerken van de actiepunten die zijn opgenomen in het Transformatieplan 2019 e.v.
U5.2. Het behouden en stimuleren van een zo zelfredzaam mogelijke bevolking	Openbare ruimte en voorzieningen inrichten volgens principes van Healthy Urban Living	Uitwerken van de actiepunten die zijn opgenomen in het Transformatieplan 2019 e.v.	Uitwerken van de actiepunten die zijn opgenomen in het Transformatieplan 2019 e.v.	Uitwerken van de actiepunten die zijn opgenomen in het Transformatieplan 2019 e.v.	Uitwerken van de actiepunten die zijn opgenomen in het Transformatieplan 2019 e.v.
U5.3. Gedifferentieerde woningbouw toevoegen, zodat verschillende doelgroepen in onze gemeente kunnen wonen, waaronder de kenniswerkers die werkzaam zijn op het USP	Versterken van onze dorpen en voorzieningen door een substantieel aantal woningen toe te voegen, aansluitend op de bestaande bebouwing	Uitwerken van de actiepunten die zijn opgenomen in het Transformatieplan 2019 e.v.	Uitwerken van de actiepunten die zijn opgenomen in het Transformatieplan 2019 e.v.	Uitwerken van de actiepunten die zijn opgenomen in het Transformatieplan 2019 e.v.	Uitwerken van de actiepunten die zijn opgenomen in het Transformatieplan 2019 e.v.